

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS

6^E TIENTAL PREKEN

Zesde tiental preken

Door

Ds. Willem C. Lamain

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG**

Tweede versie 2014

INHOUD

1e Preek. Eénmaal en zevenmaal.

En hij zal van het bloed van den var nemen en zal met zijn vinger op het verzoendeksel, oostwaarts sprengen, en voor het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen. Leviticus 16:14

2e Preek. III. Een diepe verborgenheid ten opzichte van het welgevallen Gods in het Middelaarswerk van Christus.

Zo zal Hij hem genadig zijn en zeggen: Verlos hem dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden. Job 33: 24

3^e Preek. I. De bekering van de kinderen Israëls.

Want de kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim. Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den Heere, hun God, en David, hun koning, en zij zullen vrezende komen tot den Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen. Hoséa 3 vers 4 en 5

4e Preek. II. De bekering van de kinderen Israëls.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den Heere, hun God, en David, hun koning, en zij zullen vrezende komen tot den Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen. Hoséa 3:5.

5e Preek. III. De bekering van de kinderen Israëls.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den Heere, hun God, en David, hun koning, en zij zullen vrezende komen tot den Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen. Hoséa 3:5.

6e Preek I. De waardij van de Heilige Geest in het naderen tot Gods troon en tot Gods hart. ***Want door Hem hebben wij beiden de toegang, door énen Geest tot den Vader.*** Eféze 2:18.

7e Preek III. De waardij van de Heilige Geest in het naderen tot Gods troon en tot Gods hart. ***Want door Hem hebben wij beiden de toegang, door énen Geest tot den Vader.*** Eféze 2:18.

8e Preek I. Een uitnemende staatsverwisseling

Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods. Eféze 2:19

9e Preek II. Een uitnemende staatsverwisseling

Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods. Eféze 2:19

10e Preek. De troon van God en van het Lam, het centrum van de hemel.

En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En zijn dienstknechten zullen Hem dienen, en zij zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn. Openbaring 22:3 en 4

Ds. W. C. Lamain, predikant van de Gereformeerde Gemeente. 1929 Leiden, 1932 Rotterdam-Zuid, 1943 Rijssen-Wal, 1947 Grand-Rapids, overleden aldaar 1984.

De bundels preken dragen de titel: *Sprekende nadat hij gestorven is*, omdat de preken onveranderd overgenomen zijn van de bandrecorder.

1. ÉÉNMAAL EN ZEVENMAAL

Uitgesproken in het kerkgebouw Oud Gereformeerde Gemeente te Ede, juni 1972.

Ds. Lamain werd door ds. D. L. Aangeenbrug naar de preekstoel geleid.

De dienst werd bezocht door ca. 1600 mensen uit het hele land.

Deze eindigde met toespraak ds. Joh. van der Poel

Psalm 25:8

Lezen: Leviticus 16: 1-16

Psalm 51:3, 4

Psalm 138:2

Psalm 133:1

Psalm 134:3

Wij zullen u trachten voor te lezen uit Gods heilig woord, hetwelk u opgetekend vindt in het boek genaamd Leviticus en daarvan nader het 16^e hoofdstuk de eerste 16 verzen.

Onze hulpe is in de Naam des HEEREN die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd, van God den Vader, en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu samen het aangezicht des Heeren.

Aanbiddeijk, oneindig, onbegrijpelijk, onbevattelijk en ondoorgrondelijk Wezen aller wezens. Dat onze harten vervuld mochten worden met diepe verootmoediging, gewerkt door Uw Goddelijke Geest. Want wij hebben het van onszelf niet, tenzij dat het gemaakt wordt. Maar dat we voor Uw Goddelijk aangezicht en majesteit in het stof der verootmoediging mochten buigen, voor al de goedertierenheden die Ge nog bewijst aan schepsels, die nergens geen recht op hebben. Waard om verstoten te worden en dat U nooit één oogopslag op ons doen zal. David moest betuigen: 'wie ben ik, en wat is mijn huis, en wat is mijn leven, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?'

Heilig zijn o God, Uw wegen;

Niemand spreek' Uw hoogheid tegen.

Het is de vrijmacht Gods, die eeuwige soevereiniteit in het oprapen maar ook in het voorbijgaan en in het laten liggen. En het is de soevereiniteit Gods in de roeping van arme, van lege, van nietige stoffes, die in zichzelf verdoemelijk en verwerpelijk zijn, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Maar die Gij roept met een Heilige roeping, om in het midden van de gemeenten het eeuwig evangelie te verkondigen, in zover het geopenbaard, verklaard, bevestigd en bekrachtigd mag worden in die enige Middelaar Gods en der mensen; Die aan het Goddelijk recht voldaan heeft, Die de wet volkomen vervuld, de vloek van de wet weg gedragen heeft. Die de Wet verheerlijkt en satan zijn kop vermorzeld heeft. En dat voor al de schuld en al de zonden.

Och, we kunnen het niet uitdrukken, het kan niet uitgesproken worden, dat Gij de pers alleen getreden hebt, en niemand van de volkeren was met U; vertreden in Uw toorn en

vertrapt in Uw grimmigheid, omdat de dag der wraak in Uw hart was en het jaar Uwer verlost was gekomen. En dat de Heilige Geest in de eeuwigheid Zich verbonden heeft om Christus te verheerlijken als een vrucht van het Goddelijk en eeuwig welbehagen in de harten van degenen, die van eeuwigheid verkoren zijn ten eeuwiggen leven. Dat het U behagen mocht, ons een indruk ervan te geven. Want we hebben nergens geen indruk meer van. En we zijn zó arm, zó ellendig, dat we onszelf ook nergens besef van kunnen geven, tenzij dat het eens een ogenblikje in ons leven geschied, dat uit vrije genade ons die zegen geschonken wordt. En dat in die enige Weg, in die enige Naam die Gij geopenbaard hebt in Christus, tot de verheerlijking van Uw Naam en deugden. Waar de mens wegvalt, met al het zijne, zodat het alleen om God te doen is en om Gods hart. Ja dat álles in ons leven wegvalt, ja het behoud van ons leven, opdat God met een mens doen kan, wat Hij wil. En wij mogen erkennen: 'Van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.'

Wil ons in dit middag uur ermee vervullen. Er zijn van alle kanten nog mensen hier samengekomen. Och, dat het niet was voor een mens, of om een mens, want dan zal het een teleurstelling worden. Maar als het nu eens zijn mocht, evenals Naomi, toen zij hoorde dat God Zijn volk bezocht had, gevende hun brood... de smaak van dat brood uit Bethlehem was al veel jaar geleden geproefd, maar het was nog achter haar tong. En dat in dit middaguur de Geest eens neerdalen mocht.

*Een milde regen zendt G' o HEER',
Op Uw bezwijkend erfdeel neer,
Om sterkt' aan haar te geven.*

Jong en oud, klein en groot, vele kinderen met onderwijzers zijn ook in deze middag nog naar deze plaats gekomen. En nu hebt Ge Zelf beloofd dat Ge onder de jonge kinderen en onder zuigelingen U sterkte gegrondvest hebt. Al zou het maar voor één zijn in dit middaguur; een ziel heeft meer waarde dan heel de wereld. Wat zou het een eeuwig wonder zijn, wanneer Gij Uzelf nog eens met ons mocht bemoeien, en Uzelf met ons mocht inlaten. En dat wij nog een enkel woord tot stichting mochten spreken en dat te het met vrij- en blijmoedigheid mochten verkondigen, dat de Heere recht is. En in Hem is geen onrecht. Dat we verkondigen mogen wet en evangelie, zegen en vloek, maar dat het ook zijn moge: 'de liefde van Christus dringt ons.' Dan gunnen we elkander alles, dan gunnen we U alles, en dan zal er nog een gebedje zijn: 'o God, zie er nog eens van Boven op neer. Och ontferm Uzelf er nog eens over.'

Dat er paarlen gehecht mochten worden aan die dierbare Middelaarskroon van Koning Jezus. En dat valse gronden ontdekt werden, want we leven van nature als bedriegers. Maar dat Uw erfenis, die moede en mat geworden is... het is elke keer weer hetzelfde. Elke keer vallen ze weer in de put. En elke keer in dezelfde ellende. Och wat een tegenvallers voor Uw volk.

Maar Gij zijt het die hen in de vrijheid stelt; en maakt dat het blijft ongekweld, van 's doods geweld zeer krachtig.

O Heere, Gij mocht Uw kerk in al de verdeeldheid en al de verbrokenheid gedenken. Gij hebt maar één kerk op aarde, vele gebouwen, maar één waarachtige kerk, verkoren door de Vader, gekocht door het bloed des Lams en geheiligd door God de Heilige Geest. Wil aan de hoop Uwer ellendigen nog gedenken. Want als het in waarheid is, dan is het een volk dat zichzelf nooit helpen kan, en dat steeds meer, hoe ouder dat ze worden, hoe armer dat ze worden, och, verblijdt ons door Uw daden. Och, dat wijzelf weg mochten vallen. Zet ons maar aan de kant. Opdat Gij Zelf, o gezegende Heere Jezus, op de vlakke velden mochten rijden en dat het persoonlijk voor onze harten mocht zijn: 'Zijn naam is HEER' der heren.'

Gedenk wat ziek is en krank en nabij de verdwijning. Wij dragen hen op aan de troon van Uw genade. En allen die in rouw gedompeld zijn, met alles wat in ziekenhuizen en gestichten verkeerd. De weduwen, wezen en weduwnaars; ons opkomend geslacht, bewaar ze nog bij de waarheid die naar de Godzaligheid is, in deze treurvolle tijden die wij beleven. Maar o God, toon nog eens dat Gij sterker zijt dan wij zijn.

Wil Uw koninkrijk doen komen onder Joden en heidenen. Uw knechten zalven met Uw Heilige Geest, die door U geroepen en van U gezonden zijn. Ook onze medebroeders, die nog met ons vergaderd zijn in deze middag. Och, de éne is oud en de ander is niet sterk. Maar beiden worden nog verwaardigd dat ze de bazuin aan de mond mogen zetten. Dat Uw woord voor ons een vermaak mocht zijn, want het is toch een wonderlijk werk, al is het 48 jaar, dat we er toch nog niet zat van zijn. Maar dat het toch bij ogenblikken nog een blijdschap is. Och dat we ertoe verwaardigd mochten worden, om de deugden Gods te verhogen en prijzen en Uw lof te vermelden. O Heere gedenk ons nog uit de hoge en vaste plaats Uwer woning en verleen nog een zegen ten leven in dit middaguur. Dat wij straks nog konden zeggen: 'het was nog een Elim, temidden van al de naarheid van dit leven. En het was nog een versterking temidden van al de pijlen die door ons hart geschoten worden, dag en nacht.'

Maar verblijd ons met de blijdschap Uws volks. Spreek tot onze ziel. En versterk Uw arm volk in die gezegende Middelaar en Borg des verbonds. In de vergeving van al onze misdaden, om Christus' wil. Amen.

Wij zingen van de 51^e Psalm het 3^e en het 4e vers.

Geliefden.

Tweemaal en eenmaal.

Tweemaal heeft de verheerlijkte Christus en de verhoogde Christus Zich op een sabbatdag geopenbaard aan Zijn discipelen.

De eerste maal toen Thomas er niet bij was. En de tweede maal toen Thomas weer in hun midden was. Daarna heeft Christus Zich éénmaal geopenbaard aan Zijn discipelen in de week. Dus tweemaal op de eerste dag der week en eenmaal in de week.

De vraag die rijst vanzelf, waarom dat Christus dat tweemaal achter elkander deed, op de eerste dag der week? De eerste dag der week, wanneer Christus was opgestaan van de doden, is gemaakt tot de dag des HEEREN, de sabbat van het Nieuwe Testament. En God bindt Zijn volk aan Zijn ordonnantiën.

Wanneer God een mens bekeerd dan krijgt een mens terug wat hij in het paradijs verloren heeft. Dat volk krijgt Gods beeld terug. Kennis gerechtigheid en heiligheid. Maar, ze kregen ook in hun hart, in de wedergeboorte, liefde tot God, liefde tot hun naasten en ze krijgen liefde voor ál wat van God is. En voor ál wat God gegeven heeft. En daar behoort ook Zijn dag bij. Een van onze oudvaders zegt: *dat voor een wedergeboren mens, Gods huis, zijn huis wordt.* Dus met andere woorden, dat huis Gods, dat wordt het middelpunt van hun leven. Wij hebben zoveel getuigenissen en bewijzen ervan in Gods woord, dat het vanmiddag te ver zal voeren om dat allemaal op te gaan noemen. Het is ook niet nodig omdat je elke zondag onder het geklank van Gods eeuwig getuigenis mag verkeren.

Laat ik alleen maar noemen Psalm 84. Waar David zegt: "Een dag in Uw voorhoven, is beter dan duizend in de tenten der goddeloosheid." Het gehele leven van Gods kerk wordt gericht naar de dag die naar Gods Naam geroemd wordt. Er zijn vanzelf zoveel verschillende omstandigheden in het leven van een kind van God, maar daar zullen we vanmiddag ook maar overheen stappen, wij hebben dat in de brede niet allemaal te

noemen. Gods volk weet het wel. Maar toch, Gods huis dat blijft in het middelpunt staan. Vanzelf, de Heere is niet gebonden aan de middelen, Die staat erboven. Maar toch bindt God Zijn volk aan Zijn inzettingen. Het gebeurt bij dat volk, dat ze naar de kerk gaan en dat ze weer leeg terugkomen. Dat is omdat ze nog te veel hebben. Want als je niks hebt, dan krijg je wat. En natuurlijk, Smytegelt zegt: 'De Heilige Geest, als die grote Toepasser moet het toepassen in je hart.' Die dominee, die leraar kan wel een toepassing maken, en die moet dat ook doen, want dat is nodig; en een toehoorder moet het ook doen. Maar het gebeurt zo menigmaal bij Gods kerk, dat hun leven wel verklaard wordt, en dat ze toch leeg uit de kerk gaan. Omdat de toepassing van Gods Geest gemist wordt.

Toch, één dag in Uw huis is beter dan duizend elders. God wil daar in Zijn huis Zichzelf openbaren. De Heere wil de raadsels van Zijn volk oplossen, want wat in de binnenkamer geschied, dat zal op de daken gepredikt worden. En je weet wel mensen, hoe meer Ruths er op de akker van Boäs komen, hoe meer door knechten van Boäs bevel krijgen om beide handvullen te laten vallen.

Eénmaal heeft Christus Zichzelf aan de discipelen geopenbaard *in de week*. Werken dat is ook Godsdienst. Maar het is ook gelukkig, mensen, als je in de week je werk eens even mag laten staan en vergeten mag. Ik hoop dat het vanmiddag ook mag wezen, en dat je niet voor een mens gekomen bent. Want mijn handen zijn ook leeg. Ik heb ook niets. Alleen als God het geeft. Maar dat er nu vanmiddag een innerlijke behoefte was, een innerlijke nood om nog eens door den hemel aangeraakt te worden. Want we kunnen wel onder een predikatie zitten en het kan wel mooi verklaard worden, zodat de mensen zeggen: *wat een verklaring, wat een verklaring!* Maar, die tekst moet van binnen verklaard worden, mensen. Dat wil zeggen, het leven Gods moet verklaard worden. En als je genade hebt dan loopt het steeds vast en dan ben je altijd weer in de war. En als je genade heb, dan klopt er niks. Het is net andersom als bij huichelaars. Hoe die mensen dat bij elkaar kunnen brengen, met zoveel teksten, en met zoveel waarheden..., dan moet je zeggen: *je kunt er met je verstand niet bij*. Bij mij is het altijd maar verkeerd en altijd maar vastlopen en altijd in de war.

Christus openbaarde Zich *tweemaal* op de eerste dag der week en *éénmaal* in de week daarna. Wij zullen daar vanmiddag niet verder op ingaan, maar wel *over éénmaal en zevenmaal*. Je hebt het al horen voorlezen uit Leviticus 16.

Eénmaal en zevenmaal. De tekst is in Leviticus 16 en daarvan het 14e vers. Leviticus 16 vers 14 waar Gods woord aldus luidt:

En hij zal van het bloed van den var nemen en zal met zijn vinger op het verzoendeksel, oostwaarts sprengen, en voor het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen.

Tot dusver

Eénmaal en zevenmaal.

1. *Eenmaal sprengen ziet op het volbrachte werk van Christus tot rechtvaardigmaking.¹*
2. *Zevenmaal sprengen ziet op het werk van de Heilige Geest in de heiligmaking.*

---

¹ De punten zijn uit de preek genomen en hier ingevoegd

Geliefden.

Onze tekst is een gedeelte uit de Levitische wetten. Veel mensen, misschien u ook, die deze kapitels overslaan. Ik heb het zelf ook wel eens gedaan. En waar jullie schuldig aan zijn, daar ben ik ook schuldig aan. Net eender. Ja. Och, op de duur, ja het is erg om dat te zeggen, maar we zullen het maar zeggen net zoals het is, mensen, - en God die weet het toch - maar je zou het soms willen dat het er anders stond. En waarom zou je het zo anders willen, mensen? Omdat je de betekenis er niet van weet. Wij zijn in het paradijs, mensen, de kennis Gods verloren. En nu zegt de waarheid tot ons, *dat de natuurlijke mens niet kan begrijpen de dingen die des Geestes Gods zijn, die kan hij niet verstaan omdat ze geestelijk onderscheiden worden*. En niet alleen dat het daar gezegd wordt, maar het *is* zo. Hoe ouder dat je wordt, hoe minder dat je weet. En hoe minder dat je het beseft.

Het is net als in de waarachtige bekering. Als een mens in de eerste liefde staat en gedurig wat van God krijgt in zijn leven, dan heeft hij werkelijk in zijn hart een hoop dat hij na verloop van enige tijd bekeerd zal wezen. En als een mens na enige tijd zoveel ervaringen heeft opgedaan, meent hij dat hij zijn eigen wel kan helpen. Dat hij zoveel bij mekaar gescharreld heeft, - misschien jullie ook wel, - och, dat een mens zoveel bij elkaar scharreld dat hij eigenlijk in de grond van de zaak een rijke man of een rijke vrouw geworden is.

Maar, een mens is zo gelukkig, ja, wanneer? Wanneer zal hij gelukkig wezen? Als er in zijn leven vervuld mag worden door de bediening van Gods eeuwige Geest, wat wij lezen bij de profeet Hoséa: *dat de Heere verwekken zal een sterke oostenwind en die zal de schat van al de gewenste huisraad wegnemen*. Gelukkig dat er wat achter staat ook, hoor. Er staat achter: *en dan zal hij vrucht voortbrengen onder zijn broederen*. Een mens moet alles kwijtraken. Die voorlezer heeft vanmiddag laten zingen, het 8^e vers van de 25^e Psalm. Hij heeft vrijheid gekregen om te zingen wat hij begeerde. *"Zie op mij in gunst van boven."* En dat zegt geen rijk mens, hoor. Och nee. Dat was een man in de praktijk van het leven, die arm door God gemaakt werd. En die God niet meer missen kon, mensen. Dat was ook een man die altijd in de war zat. *"Duizend zorgen, duizend doden, kwellen mijn angstvallig hart."* Je moet maar nooit denken, mensen, dat je met jezelf ooit ergens bijkomt. Een mens probeert wel om erbij te komen. Och, hij is dag en nacht maar bezig om zijn eigen erin te brengen. En dat zit hierin, mensen, omdat een mens wat wezen wil, en wat hebben wil en wat zijn wil. En dat is bij jullie hetzelfde als bij mij. En als God niet werkt, dan ga ik werken. Och ja, diep ellende, diep ellendig. Een verlooehening is het eigenlijk, in de grond van de zaak, een verlooehening van God, een verlooehening van Christus, een verlooehening van de Heilige Geest. Christus is de Opperste Wijsheid en de Heilige Geest is de Geest der Wijsheid, des Raads en des Verstands. Maar nu die benodiging ervan in ons leven, van dag tot dag, altijd maar op je knieën, altijd maar in het verborgene.

En nu zegt de Heere bij de profeet Jesaja: *Eér ze roepen, zal Ik horen; en éér ze spreken zullen, zal ik antwoorden*. God is vol gewilligheid, daar zijn voorbeelden en exempelen genoeg van in Gods woord en in het leven van Gods kinderen; als het maar nood is, dan zal God nooit achterwege blijven. En als hij zelf niet anders meer dan dwaasheid en blindheid is, dan is God gewillig om hem te leren, om hem te leiden en te onderwijzen.

En om nu bij de tekst een beetje terug te komen, er wordt in Leviticus gesproken van al de verschillende ceremoniële wetten. Je weet dat er drie verschillende wetten zijn. De Tien Geboden, de burgerlijke wet van de regering, en ook de ceremoniële wetten. En die ceremoniële wet die heeft een tweeledig doel.

- Dat is in de eerste plaats de verkondiging der gerechtigheid, de onkreukbare gerechtigheid Gods; dat God vanwege Zijn recht en heiligheid niet anders met een mens kan doen, dan hen verdoemen. Dat staat op de voorgrond.
- Maar in de tweede plaats de ceremoniële wet is ook een openbaring van de rijkdom van Christus, van Hem, Die gegeven is tot wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking en tot volkomen verlossing.

Maar hoe kun je dat zien, mensen? En wie ziet het? Dat ziet alleen een mens wiens ogen door Gods Geest worden geopend. Dat is alleen een mens die in zichzelf niet anders meer dan de zonde, dan ellende en een verdoemelijkheid vinden kan. Je moet maar niet denken, dat Christus, - met eerbied uitgesproken, - dat Die zomaar op de straat loopt om Hem op te pikken en mee te nemen. Nee.

- Ten eerste kennen we onszelf niet; een mens weet niet wat hij is, tenzij dat God het hem eens gaat ontdekken.
- En in de tweede plaats, er is geen Persoon en er is ook geen werk dat zó verborgen ligt, dan de Persoon des Middelaars. Er zijn zo vele duizenden tegenwoordig, - dat loopt niet in de honderden, maar in de duizenden, - die de mond vol hebben van de Heere Jezus. Ik zou wel eens willen zeggen: *vertel maar eens hoe dat Hij er uitziet*. Als je Hem kent kun je er iets van zeggen. Wij hebben hier een commissaris van de koningen, vanzelf. Dat hadden wij vroeger in Zeeland ook. En in Amerika heb je iemand die aan het hoofd staat van een Staat. En het is net als hier met de koningin, of met een staatsman, je leest van die mensen elke dag wat in de krant. Waar ze gaan en waar ze staan wat ze doen. Wij hebben vanzelf ook zo'n man. En nu had ik al zoveel van die man gelezen en zoveel van die man gehoord, maar ik had die man nog nooit gezien. Nog nooit. Dus als ze tegen me zeiden: 'het is een lange man, of van korte man of een witte man', ik zou als ik hem tegenkwam niet tegen hem kunnen praten, want ik kende hem niet en had hem nog nooit gezien. Dan alleen op een plaatje. Maar op een ochtend, bracht een van mijn kinderen mij naar de trein toe, want ik moest ergens gaan preken in een andere plaats en toen liep die man op straat. En die jongen van mij, die zei: *daar gaat hij nu*. Ik keek mijn ogen uit, zoveel als ik kon naar die man. Als ze later zeiden *het is een kort mannetje*, had ik gezegd: *nee, het is een lange man*. Een grote verschijning, dat zag ik wel.

En zo is het ook, mensen, met de Heere Jezus. Als Hij nooit in ons leven in ons hart geopenbaard is, dan zijn we totaal vreemdeling van Hem, hoor! En het is voor de wijzen en verstandigen verborgen en het is de kinderkens geopenbaard. De eerste Persoon ontdekt de tweede Persoon. Dat zie je in de Waarheid. Want de Heere Jezus zei tegen Petrus, nadat hij de belijdenis had afgelegd: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*. Dan heeft de Heere Jezus niet gezegd: *Petrus, wat ben je toch een goeie man. Wat ben jij een man!* Nee, nee. Maar dan zegt de Heere: - Hij duwt hem weer naar benêe. Je moet altijd weer naar de beneden geduwd worden, tenminste ik wel - maar dan zegt de Heere Jezus: "Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemel is". En wanneer zal Hij geopenbaard worden?

Als het hier van binnen een verloren zaak is, wanneer het alles afgelopen is in eigen ogen. 'Als mijn vlees en geest bezwijkt. En wanneer ik overstelpt ben van ellende, toen hebt Gij, o God, mijn pad gekend'. Als er geen hoop meer is, als er geen verwachting meer is, als ik naar de hel moet, mensen.

Dan, dan alleen zal die Christus Zich openbaren. Och, dat moeten wij ook niet vergeten, als je nooit in het paradijs gebracht ben dan zal je ook nooit in bij dat verzoendeksel komen. En als je nooit Adam voor God geworden bent, dan kan de

tweede Adam ook niet in je ziel verklaard worden. Want de Heere verspild zijn genade niet, mensen. Met eerbied uitgedrukt, de Heere werkt, niet één keer, maar elke keer weer in je hart en leven wanneer het afgedaan is. Wanneer het afgelopen is. Wanneer het allemaal aan onze kant klaar is.

Soms dan denk je wel eens dat het klaar is, maar dat is niet zo. Dan ben je weer mis. Och ja, van de honderd keer als een mens wat heeft, is er 99 en driekwart keer bij, dat hij zijn eigen bedoelt. Altijd zijn zelven bedoelen. Maar het wordt anders, als we in ons leven, door de genade van God de Heilige Geest, onszelf mogen afvallen en God mogen toevallen en dat God op de voorgrond komt; en dat het niet meer gaat hoe ik zalig kan worden, en wat er van mij terecht zal komen, maar dat het waarheid wordt, hoe dat God aan Zijn eer komt. En dat, met eerbied gesproken, mensen, God met mij kan doen wat Hij wil. En dat het daar komt, zoals Jakob bij Pniël: afgesneden. Zo heeft God het in Zijn woord geopenbaard. Die man, voelde dat het er op aan ging komen en dat het afgesneden zou worden. En toch, en toch gaat hij het nog ontlopen. Want hij zei: als Ezau komt, dan kunnen de anderen nog vluchten. Hij wou nog wat overhouden. Maar, het is nodig om niks meer over te houden. En dat het waarheid in ons leven wordt:

*Ik heb alles verloren,
En Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben.
En Wiens rijkdom ik ken.*

Dus dat het niet meer gaat om onszelf, maar dat een mens afgekeurd wordt voor alle diensten. Niet boven alles uit gaat blinken en uitkomen; nee, mensen. Maar de ellendigste, de armste, de minste van alle mensen op de wereld. Dat het zo'n groot wonder gaat worden, dat God met mij nog te doen wil hebben. O, ik ben geen oogopslagje meer waard. Dat is alles wat ik nog zeggen kan: *alles verzonddigd en alles verbeurd*. Je kunt het vinden in Hooglied 5. Ze vroegen aan de bruid: *wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?* Maar dan zegt die bruid in de grootste donkerheid: *'Mijn Liefste is blank en rood en Hij draagt de banier boven tienduizend.'* En in tien bijzonderheden gaat die bruid verklaren de heerlijkheid van de Bruidegom. Waarom? Omdat die Bruidegom Zichzelf aan haar geopenbaard had, en Zichzelf aan haar weg geschonken had.

Maar, nu is het wel gelukkig als een mens Persoonskennis krijgen mag, maar dat hij ook kennis mag krijgen aan Zijn Borgtochtelijke bediening. Want de discipelen, die hadden wel Persoonskennis maar ze hadden geen kennis aan Zijn bediening als Priester en Koning. Die mensen stonden er voor. De Emmaüsgangers zeiden: *wij hoopten dat Hij was, Degene die Israël verlossen zou. Maar nu is het heden al de derde dag,....* Maar de Heere Jezus is gekomen en heeft met die arme schepsels gepraat. Dus als je teruggaat omdat je het nergens meer vinden kan, dan gebeurt het. Maar anders niet, hoor.

Och, een mens als die er kennis van mag hebben, weet het uit z'n eigen leven. Wij hebben wel eens gedacht om naar de winkel te gaan om postpapier en brieven te schrijven en overal naartoe te sturen, om zó onszelf eruit te helpen. Maar God zal er wel voor zorgen dat zij erbuiten vallen en dat Hij alleen aan de eer komt.

En nu vanmiddag, nu staat er in de tekst over éénmaal en over *zevenmaal*. Waar gaat het hier over? Het gaat er over het bloed wat *éénmaal* op het verzoendeksel gesprengd moest worden door de vinger van de priester. Maar dat bloed moest óók vóór het

verzoendeksel *zevenmaal* gesprengd worden. En wat nu het verschil tussen éénmaal en zevenmaal? Waar ziet dat op?

Wanneer de waarheid hier spreekt van éénmaal, dan brengt het ons naar die éne mens, door wie de zonde in de wereld is gekomen. En door de zonde de dood. Maar nu ook door één Mens is de rechtvaardigheid gekomen over al degenen die behouden worden. *Éénmaal* dat is hetzelfde als wat je leest bij de profeet Zacharia. *Dat op die éne dag de ongerechtigheid van het land zou worden weggenomen!* En dat is geschied door Christus. Door Christus, die eenmaal geboren is in Bethlehem. Ja, Die de Vader gezonden heeft in deze wereld, in de volheid destijds. *Die Christus heeft éénmaal voor de zonde geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardige, opdat hij ons tot God zou brengen. Met één offerande heeft Hij in eeuwigheid geheiligd al degenen die geheiligd worden.*

In het Oude Testament was het elke dag kerk, 's morgens om 9 uur en 's middags om 3 uur. Vanmiddag hebben jullie ook kerk, dan is het een feest. Maar, niet in de oude zuurdesem, o nee mensen, maar in ongezuurde broden van waarheid en oprechtheid. Och, als dat maar een beetje gaan mocht. Ja, dan zou je zeggen: we zouden elke dag wel kerk mogen hebben. Och ja, want er is toch geen plaats waar het zo goed is. Want de dichter zegt:

*Dit is de plaatse die God goed,
David geeft en wil dat men doet,
Recht en gerechtigheid daarbinnen.*

Och, als het eens goed gaat dan zeg je: *Heere, dat is de beste plaats in mijn leven.* Want daar worden de raadsels soms opgelost en de strikken verbroken. Daar is nog wel eens eten en drinken. Daar mag hij zichzelf nog wel eens vergeten. En dan mag hij wel eens een voorproefje en een voorsmaakje krijgen van wat het straks hier Boven zal wezen. Er was een man² in Rotterdam, die was een keer aan 't preken, toen er een vrouw in de nood zat en daaruit verlost werd, maar hij wist het niet. Maar hij zei: *mensen, nu moet ik gaan eindigen. Maar straks komen we in een kerk die nooit meer uitgaat. Amen.* En dat vrouwtje dat viel van der eigen.³ Zij werd in de consistorie gebracht. En haar ziel was gered en haar tranen gedroogd. Och ja, Paulus, dat weet je, die strekte zijn rede uit tot middernacht. En toen zat er zo'n jongen in 't raam, die in slaap viel en er uit is gevallen. En zij namen hem als dood op. Dus je kan in kerk ook alles overkomen, mensen.

Maar, nu vanmiddag, wat een eeuwig wonder, dat God nog plekje geeft, voor mensen die geen plaats meer waard zijn. Voor hen die geen plaats waard zijn. En dat de Heere zo'n zorg heeft over Zijn kerk. Hier zijn twee leraars vanmiddag, misschien zitten er nog wel meer, ik weet het niet, want ik ken ze niet. Maar dat de Heere hier nog een mens komt te roepen, om zijn hele leven op te offeren in de dienst van God. Niet om te vechten of om te strijden, maar om de bazuin van het eeuwig Evangelie te blazen. *"Troost, troost mijn volk, zal ulieder God zeggen; spreek naar het hart van Jeruzalem en roep haar toe dat haar strijd vervuld is, haar ongerechtigheid verzoend is, en dat ze van de hand des HEEREN dubbel zullen ontvangen voor al hun zonden."* Wat een dierbaar werk, hé?

Ja, we mogen het al 48 jaar doen, en ik ben het nog niet zat. Soms, soms als dan de Geest in de raderen komt, dan is het net als bij Ezechiël, dan gaat het grote Rad draaien, en als dat grote Rad draait, dan gaan de kleinere radjes meedraaien. Dat grote Rad het is de Heilige Geest. En als dat grote Rad gaat draaien, dan wordt het van binnen zo

---

² ds. B. S. van Smalen

³ bewusteloos

warm. En och, dan zegt hij: *Och, dat mijn mond Uw lof en eer, mijn leven lang U geven moge.*

Die God is het zo waard, geliefden, zó waard. Hij is al mijn liefde waardig. Dat Hij in Zijn eeuwige wijsheid een weg uitgedacht heeft, om met behoud van Zijn deugden en al Zijn eigenschappen door de diepte van de hel, door de diepte van de afgrond, nog zondaren komt te zaligen. Dat God er nooit iets aan tekort zal komen, maar dat Zijn Naam eeuwig de eer ervan zal ontvangen. En dat er ogenblikken zijn, dat hij mag zingen:

*Door al Uw deugden aangespoord,
Hebt Gij Uw Woord,
En trouw verheven.*

Ja, mensen als je nooit in de leven op de grond komt, dan heb je nog nooit wat van God gehad, hoor. Nog nooit. Paulus ook op de grond terechtgekomen. En hij is daar zijn hele leven lang gebleven. Als God Zijn volk op de grond brengt, weet je wat er dan gebeurt, mensen? Hé?

Als nu God Zijn volk op de grond brengt, zeggen ze: 'Heere, het is wel een grote genade; maar toch zijn er ogenblikken dat ze onder de grond willen komen. En dat er niks meer van overblijft. Niks meer. En dat ik met mijn ganse hart die God, die Koning der ere verheerlijken en verhogen mag. Want die God is onze Zaligheid. In ons eerste leven dan zoeken we de zaligheid, maar later wordt God onze Zaligheid.' En o, gelukkig, mensen, die deze kennis Gods mag vinden! Wie zal God de kennis leren?

De gespeenden van de melk en de afgetrokken van de borsten. Dat volk van God wordt verwaardigd met een zalige, met een zaligmakende erkentenis, dat het nu van hun kant afgesneden en afgelopen is, maar dat *die Christus met één offerande, met één offer in eeuwigheid volmaakt heeft al degenen die geheiligd worden.*

Eenmaal. Dus, dan moet er van mij niks meer bij. Dan moeten wij aan alles sterven. En God maakt mij net zo droog als een stokvis, dat er geen geur en smaak meer in blijft. Dat er niks meer overblijft. Maar om dan te rusten in dat volbrachte, in het volbracht werk van de Middelaar Christus Jezus. Want toen Hij op Golgótha heeft uitgeroepen: *"Het is volbracht!"* En daarna met Zijn bloed is ingegaan in het binnenste heiligdom, om eeuwig verzoening en een eeuwige gerechtigheid teweeggebracht hebbende, toen heeft de Vader daarin gerust. En niet alleen gerust, maar de Vader heeft Zich in Zijn Zoon verblijd. De oude dichter zingt in Psalm 85:1

*Gij zijt Heer' met Uw volk, nu tevreden.
Jakobs gevangenen maakt Hij ook vrij.*

Dus, dat bloed van die var moest éénmaal op het verzoendeksel gesprengd worden. En wat een weldaad, geliefden als dat nu in onze ziel ontdekt en geopenbaard mag worden. En dan ben je nog niet klaar, dan moet het nog toegepast worden. Een geopenbaarde Middelaar is geen toegepaste Middelaar in het leven van Gods kerk.

Tegenwoordig willen zij dat niet meer horen, de mensen zijn het over het algemeen zat. Het is nog een wonder dat er nog een oor mag zijn om te horen. Dat nu dat volbrachte werk van Christus, niet alleen in onze ziel ontdekt maar dat het ook toegepast mag worden.

En elke weldaad die God aan Zijn volk geeft, daarop volgt op een weg van gemis, en daar volgt een weg van moedeloosheid op. En een weg van vijandschap, en een weg dat

een mens het niet bekijken kan, en hij wil het graag bekijken. Maar een weg, die eindigt in de dood! Maar, opdat hij het leven zal vinden in de Levensbron en in de Levensfontein. Gelukkig, als een mens door genade het mag leren. Nu ja, het loopt zo druk niet meer tegenwoordig. Och, dat de oude dagen nog eens terug mochten keren. Namelijk dat de mens alles moet gaan missen en dat alles overboord moet. Maar dat hij werkelijk in zijn hart zondaar voor God geworden is. En als een zondaar gezaligd. En als een vijand met God verzoend en als een goddeloze gerechtvaardigd. En dat hij blij is, dat hij er niks meer aan moet doen, omdat het allemaal gedaan is. En niet alleen dát, maar dat die Middelaar alles gedaan heeft om de breuk te herstellen, om de kloof te helen en dat een rechtvaardig God met een zondaar wordt verzoend.

Want ze praten tegenwoordig wel over de verzoening van een zondaar, *maar God moest eerst met de zondaar verzoend worden, zal een zondaar ooit met God verzoend kunnen worden.* Dat is de zuivere, de zuivere gereformeerde leer. Dat zijn de zuivere grondslagen. Want het is niet alleen mensen, dat het van 's mensenkant niet kan, maar het kan van Gods kant ook niet. Vanwege Zijn recht en Zijn gerechtigheid. Datheen zegt: *Zijn recht diep als een afgrond gaat.*⁴ Het kán alleen, en het zál alleen, door de tussenkomst van die gezegende Middelaar des verbonds, Die zoals we straks ook zeiden, met één offerande in eeuwigheid heeft volmaakt al degenen die geheiligd worden. En wat aanvaard is door de Vader en wat geschonken wordt dan de Borg; en de Heilige Geest zet dan in de vrijheid van het Evangelie. En daar vallen alle wettische banden weg. Daar wordt het volkomen wáár voor dat volk: "De wet is door Mozes gegeven, maar de genade en de waarheid door Jezus Christus geworden." Zalig worden, alleen omdat God het wil. En zalig worden met behoud en verheerlijking van al de deugden en van al de volmaaktheden Gods, gelijk wij daar van zingen uit Psalm 138 het 2e vers:

Door al Uw deugden aangespoord; en wat er verder volgt.

Toepassing

2. Zevenmaal sprengen ziet op het werk van de Heilige Geest in de toegang tot God, in de weg van heiligmaking.

En nu, dat bloed moest éénmaal op het verzoendeksel oostwaarts gesprengd worden. Maar véér het verzoendeksel moest de priester zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen.

Nu komt de vraag vanzelf, waarom dat het bloed *zevenmaal* vóór het verzoendeksel, maar éénmaal op het verzoendeksel gesprengd moest worden. Het werk van Christus, geliefden, dat is volmaakt en dat is volkomen. Christus is opgestaan uit de dood, opgewekt door Zijn Vader Hij is ten hemel gevaren en gezeten aan de rechterhand des Vaders, om hetgeen Hij verworven heeft toe te passen aan de Zijnen. Daartoe bezit Hij de kracht en het vermogen, als de waarachtige en eeuwige God, Die alle macht bezit in hemel en op aarde.

En het is niet zó, mensen, waar wij zo begerig naar zijn en wat wij graag willen hebben, dat wij dat krijgen, maar naar Zijn vrije genade, wordt het hun geschonken. *Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Ontfermer.* (Daarom wordt het een gebed van Gods kerk en kind, als ze eens een ogenblikje eerlijk gemaakt worden, of God ze ontnemen zal wat ze niet kwijt willen en dat Hij ze geven wil, wat ze niet hebben willen.)

Maar dat *zevenmaal* vóór het verzoendeksel *dat ziet op het werk van de Heilige Geest in de kerke Gods.* Zeven is het getal der volmaaktheid en dat nu dat bloed zevenmaal

---

⁴ Psalm 36:2

gesprengd moest worden vóór dat verzoendeksel, *dat ziet op de volkomen bedekking van Gods kerk, vanaf dat ze op de wereld komen, totdat ze er vanaf gaan.* Ons gehele leven is verkeerd, mensen. *Gans verkeerd zijn Heer' onze wegen.* Een mens van nature beseft het niet, daarom is er ook geen noodzaak en behoefte aan het bloed van Christus in zijn leven. Je kunt het er niet in preken, mensen, je kunt en het er bij een mens niet inslaan al sloeg je een mens dood. Alleen als God hem levend maakt levend maakt, door de kracht van Zijn Heilige Geest!

- De levendmaking, dat is het eerste mensen. Dat is het eerste. Er zijn vele mensen die daar overheen willen stappen. Ze zeggen: *van lieverlee is het gekomen, van lieverlee ben ik bekeerd geworden.* Maar vanzelf, er is geen tussenstand tussen dood en leven. Je bent dood of leven. En Paulus zegt in Eféze 2: *En u heeft hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de zonde en de misdaden.*
- In de tweede plaats, een door God levend gemaakt mens, die wordt naar Johannes 16, *door diezelfde Geest overtuigd van zonde, van gerechtigheid en van oordeel.* Waarom de Heilige Geest ze overtuigt? Om het niet in zichzelf te zoeken, of het daar te vinden, maar opdat Christus in de harten van dat volk verheerlijkt zal worden.

En nu kan de schuld bedekt worden en bedekt liggen door de liefde, de schuld kan bij een bekommerde ziel wel eens voor een ogenblikje wegvallen in de openbaring van de Persoon des Middelaars, maar daarmee is de schuld niet vergeven en verzoend met bewustheid. Dat is een ander punt. En onze oudjes hebben wel eens gezegd, *bedekte schuld is geen vergeven schuld.* En vergeven zonden zijn geen gedode zonden. En deze separatie moet noodzakelijk gemaakt worden. Tegenwoordig zijn vele mensen, waar je ook komt, die krijgen hoe langer hoe meer een haat tegen de bevindelijke prediking van Gods woord. En dan zeggen ze: *die man preek niet hoe het hoort.* Want wat wij brengen moeten, is de Heere Jezus. Daar moet die man mee beginnen en daar moet hij mee eindigen. Maar heb je er wel eens over gedacht, mensen, dat de Heere Jezus ook niet met Zijn Eigen begon? Er staat van de Heere Jezus bij de Emmaüsgangers: *En beginnende van Mozes en de profeten leidde Hij hen naar de Schriften.*

Wij waren eens op reis op een verkeerde weg. Ik zei: 'als je nu een man ziet, moet je eens naar de goede weg vragen, anders dan rijden wij misschien zover om'. En daar kwam net een man aan. En wij vroegen naar de pad.

Die man zei: *je bent zeker een vreemdeling.*

Ik zei: *ja.* Ze kunnen het zo horen vanzelf aan je stem.

Die man vroeg waar we vandaan kwamen.

Ik zei: *waar kom jij vandaan?*

Ja, die man kwam van S.

O, zei ik, *kom je niet uit het paradijs?* Die man stond toch zo raar te kijken hé. Hij stond zo raar te kijken. Ik zei tegen die man: *heb je van Adam wel eens gehoord?*

Nee.

Heb je nooit van Adam gehoord?

Eindelijk zei die man: o, was dat die man die van die boom gegeten heeft?

Ik zei ja, *dat was hij, dat was hij.*

Zó onkundig. Maar dat gaat in de kerken ook komen, en dat is hier ook. Ze weten van Adam niks meer af. En nog minder van Mozes. Dat wordt allemaal verouderd, mensen. Allemaal verouderd. Maar als wij nooit in ons leven Adam zullen leren kennen, en nooit Adam voor God zullen worden, en als we nooit met Mozes in aanraking komen,

de vertegenwoordiger van de wet en Gods gerechtigheid, waar de vloek over ons gekomen is door het overtreden van de wet, dan heeft Christus geen betekenis nog waarde voor onze ziel.

Maar nu is er nog wat anders. Nu is de *dood* van Christus het *leven* van Gods kerk. En het *leven* van Christus dat is de dood voor mij. Het leven van Christus is dood voor mij. Het is zo betreuenswaardig, mensen dat er wel over het eerste gepraat wordt, maar dat andere wordt vergeten. En daarom krijg je zoveel gelukkige, voldane en bekeerde mensen. Of ben je er ook bij? Hé?... Want hoe meer genade dat je krijgt, hoe meer schuld dat je krijgt. En hoe meer vrijheid we krijgen, hoe meer dat in we in banden komen. En hoe meer licht, hoe groter dat onze duisternis wordt. Natuurlijk, laat ik het maar zo eens zeggen, mensen, we hebben heel geen verstand van de weg naar de hemel. Er staat in de prediker, *dat we niet weten om naar de stad te gaan*. En daarom, David in Psalm 25 zegt hij in het tweede versje: *leer mij o HEER', de weg door U bepaald*. In een gedichtje van Ledeboer staat, dat hij elke morgen als hij opstond, hij begon met dat versje. Elke ochtend weer. En er staat in zijn levensbeschrijving, wanneer hij 's middags stierf, dat hij 's ochtends dat versje nog gezongen heeft. Dus de laatste paar uur dat hij op de wereld leefde, moest hij dat ook nog gaan vragen:

*HEER' wijs mij toch Uwe wegen,
Die Gij wilt dat ik zal gaan.*

En wat doet nu Gods Geest, mensen? Die maakt levend en overtuigt, maar die Geest gaat ook ontdekken. En die ontdekking dat is een doorgaand werk van God de Heilige Geest. Dan moeten wij soms in onze ouderdom, in onze ouderdom - ja, als wij bijna aan het einde staan, - dan moeten wij nog lessen gaan leren die we in ons hele leven nooit geleerd hebben. Wij hebben daar vanmorgen bij dominee Aangeenbrug in huis nog over gepraat. Lessen geleerd, die pijnlijk zijn. O zo pijnlijk. Dat gaat tegen vlees en bloed in. Och, mag ik het eens platweg zeggen, mensen? Zo plat als ik kan. *Ik zou in een grote optocht naar de hemel willen, en nu moet ik met Paulus met een doorn in mijn vlees, alleen verder*. Waar was Timothéüs gebleven? Waar waren de anderen gebleven? Paulus werd geworpen in de gevangenis en hij hield niets over. En hij zegt nog ergens: *ze hebben mij allen verlaten*. Ja, en dat was niet alleen uitwendig, hoor! O nee, want er komt wel eens een tijd mensen, dat hij de nietigheid en de vergankelijkheid van alles wat buiten God is ondervindt. En dat hij zegt: *laat ze maar gaan, hoor*. Laat het maar gaan. Maar dan hier, hier, vanbinnen, daar is het: *Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan*. Ja dan is het, alsof er eigenlijk nooit in mijn leven wat geweest is. Werkelijk. Zolang als hij nog schik heeft met zijn bevindingen, dan is hij nog ver van God, hoor. Maar als alles met arendsvleugelen van hem weg gaat vliegen, en als een mens met alles in de dood terecht moet komen en nergens een houvast....

Het enige houvast, volk van God in mijn midden, het enige houvast is *een Drie-enig God*. Het enige houvast, Vader, Zoon en Heilige Geest.

En nu moest dat bloed zévenmaal voor dat verzoendeksel gesprengd worden. Waarom? Omdat wij op de wereld geen stap kunnen doen, of het is verkeerd. Alles is zonde en ongerechtigheid. Je kunt toch wel begrijpen, hé, dat ik ook wel eens op zou willen staan zonder schuld en zonder zonde. En dat ik zal ons ook wel eens naar bed zou willen gaan, dat ik in mijn handen klappen mocht, en dat ik kon zeggen: wat is het nu toch eens gemakkelijk; er is vandaag niets in de weg geweest. Maar, 'één dode vlieg, doet de zelf van de apotheker stinken'.

Jaren geleden, toen een broer van dominee Van der Hoef nog leefde, - die mensen kwamen ook uit Nederland, - die had een broer, ook een lief, van God bekeerde man. Daar werd je altijd door gesticht, als je er kwam. En we hadden daar eens Avondmaal. En och ja, je weet wel vooraf hoe dat gaat; ja, wat zal ik ervan zeggen? Met de Geest beginnen en met het vlees eindigen. Het gebeurt andersom ook wel eens, hoor.

Ja de ene keer is het eens makkelijk om te preken en een andere keer eens moeilijk. Hij kan zijn eigen niet op de been houden ook, nee. Daar waren die dag een paar mensen aan het avondmaal. Dat is niet zo zoals het hier in Nederland, dat er scharen en scharen aankomen. O nee, één tafeltje soms. En dan nog geen tafeltje vol. Het komt er maar op aan dat het goed mag zijn. Maar er is in die gemeenten nog een klein beetje beslag en eerbied. Ook daar; wij hebben het Avondmaal al vaak gehad, en we doen het daar nog, omdat wij het al zolang gewend zijn. Maar die dag, dat was werkelijk een wonder, dat het van de morgen tot de avond zó goed was en dat er zo'n stilte was en zo'n blijdschap en zo'n vereniging. En dan in de avond de tekst: "*Met deze dienstmaagden waarvan gij gesproken heb, met dezelve zal ik verheerlijkt worden.*" En toen ging ik 's avonds naar bed; op zolder was daar een kamertje, en och, daar ging de afgrond open. De afgrond van het verderf, de afgrond van de zonde, de afgrond van de diepte van Satan, dat was het einde. Ik was ziek van verdriet. Een mens zal het bij zich willen houden, maar dat gaat niet. En hoe levendiger dat hij dan gesteld is geweest, hoe ellendiger dat hij wordt. Ja.

En onder Israël, mensen, dan mochten ze nooit een doodgegaan beest op het altaar leggen. Maar er zijn zoveel dagen, dat ik een dood beest aanbreng. Dan kun je toch wel geloven, dat je de moed ontzinkt. Werkelijk, de moed ontzinkt je. Want, met onze rechtvaardigmaking kunnen we het ook niet doen. Er zijn er, die het er wel mee doen kunnen. Maar je bent beter met een *natte bekommering*, dan met *een droge rechtvaardigmaking*. Dat kun je gerust geloven. Als het nog eens past van binnen, als het nog eens raakt... Dominee Boone zei vroeger: *ik voel het ook zo graag*. En inderdaad, God is een God van wonderen.

Maar ons gehele leven, kunnen we niet één ogenblikje voor God bestaan in onszelf. Dan weer gepraat waar de zwijgen moesten, dan weer gezwegen waar we spreken moesten; altijd maar weer tekort.

Och gemeente van Ede, waar je ook vandaan komt, je bent toch gelukkig, als je elke dag gearresteerd wordt. En als je maar niet meer verder kunt, en dat het dierbare bloed in de dadelijkheid vóór dat verzoendeksel gesprengd wordt en *dat je daardoor weer een vrije toegang tot God krijgt*. Och, dat er niets meer in de weg ligt, maar dat je mag inleven en doorleven:

*Daar zal ik dan vrijmoedig wezen,
Om tot Gods altaar vrij te gaan.⁵*

Want och mensen, kennis is wel noodzakelijk, maar gemeenschap is meer. En 't smaken van de gemeenschap Gods kan alleen maar door de toepassing van het bloed, het dierbare bloed van de Middelaar des Verbonds.

Volk van God, tot het laatste ogenblik van je leven, en tot de laatste dag van je leven leef je onder de bedekking van het bloed. Maar gemeenschap is meer. 't Smaken van de gemeenschap Gods, wat alleen maar kan door *de toepassing* van het dierbaar bloed van de Middelaar des Verbonds. Want tot het laatste ogenblikje van je leven, tot de laatste dag van de leven, leef je onder de bedekking van het dierbare bloed. En dat zal je redden en verlossen en dat zal je brengen in de gewesten der eeuwige heerlijkheid.

---

⁵ Psalm 43:4, Datheen

Eenmaal en zevenmaal. En dat dit nu Gods volk vanmiddag versterken mocht. Het loopt bij ons maar gedurig vast. En er zijn zoveel complexen in ons leven dat ze van binnen zeggen: *hoe kan het ooit bestaan, dat er genade verheerlijkt is in je hart?* Maar die Christus is een volkomen Zaligmaker. En door die Middelaar, Die dat bloed gestort heeft en gesprengd op het verzoendeksel, mogen wij met David zeggen in Psalm 119:23

*Dan wandel ik vol moed op ruimer baan,
Omdat mijn ziel gezocht heeft Uw bevelen.*

Zodat het volk met blijdschap mag voortgaan, ziende op de Overste Leidsman en Voleinden des geloofs. Want we zouden nooit moed of sterkte of kracht hebben, als het niet was door het bloed van verzoening, door Zijn gerechtigheid, en als het niet was door die gezegende Christus. Daarom:

*Wij steken het hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwige welbehagen.
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven
En onze Koning is van Israëls God gegeven.*

Wij hebben Hem niet gestolen, maar als een onuitsprekelijk Gave Gods zelf ontvangen. En daar mee hebben wij alles, voor tijd en eeuwigheid. Straks zullen wij gedragen woorden in Abrahams schoot. Die stap hoef je zélf niet te doen, mensen. Want dat is voor ons veel te hoog. En als het goed met je gaat in je leven, dan zak je al maar dieper in de vernedering. Almaar dieper, en dan word je hoop en je verwachting almaar minder; er blijft niks van je over. Maar, *wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop is op U!* **Zevenmaal** werd het bloed gesprengd, daar ligt je gehele leven onder. Al ben je van jezelf altijd verkeerd en altijd in de war, maar daar lig je onder bedekt, voor tijd en eeuwigheid beide.

Jong en oud, wij moeten gaan eindigen. Maar God mocht eens beginnen! Hij mocht dit enkel woord, in zwakheid gesproken, - och ja geliefden, het is een verward zaakje van mij, daar ben ik wel bewust van - maar och, de Heere Zelf mocht het willen zegenen en heiligen.

Ontvang het gemeente en vrienden, ontvang het uit mijn hart tot je hart! En de God aller genade mocht het zegenen tot lering en tot bekering. Och, dat er vandaag nog eens iemand getrokken mocht worden uit de macht der duisternis. Dat er een jongen of een meisje, of een kind, nog eens in de schuur mocht liggen te kruipen: *"Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg."* En dat je mochten schreeuwen om dat bloed, het bloed van de Zone Gods, dat rantsoen wat alleen heiligt en dat bewaart. En dat bloed, volk des HEEREN, dat ook een kinderrecht geeft om tot Gods hart en tot God troon te mogen gaan met de bede:

*Onze Vader, die in de hemel is,
Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij onze schuldenaar vergeven.*

Kinderen, jongens en meisjes, jullie hebben vanmiddag vrijaf gekregen van de school. We waarderen het. Maar och, dat je nu ook wat mee mocht krijgen en dat de Heere je wat mee mocht geven naar huis. Want als je jong bent is het de tijd om bekeerd worden; niet als je 80 en 90 bent, hoor. Het kán wel, maar de beste tijd is in de dagen van je jongelingschap. En nu heeft dat volk wel een strijd, een strijd tot het einde, maar er zijn ogenblikken dat het volk er dóór mag kijken, en dat ze er óver mogen kijken:

*Gij zult mijn kruis eindigen hier,
Want goedertier,
Zijt gij gestadig.⁶*

En, *dan stap ik zo met mijn kruis, naar mijns Vaders huis.* En daar zal God alle tranen van onze ogen afdrogen. Dan zullen wij geen smart, dan zullen wij geen verdriet en gemis meer hebben. Maar daar zal God zijn Alles en in allen. Och de Heere mocht het zegenen om Zijns Zelfs wil. Voor jong en oud, als een teerkost op de reis door dit tranendal naar het hemels Jeruzalem en Kanaän, waar God alles goed zal maken en voor eeuwig alles zal vergoeden en verzoeten. God zegene de waarheid om Zijn verbonds wil. Amen.

Dankgebed

HEERE, Ge mocht de Napreker zijn van Uw woord dat wij in dit middaguur hier brengen mochten. Och, dat onze tong nog niet aan ons gehemelte kleeft. Wat een eeuwig wonder. Want wij kunnen niet anders dan ons eigen bedoelen. Wij zijn zulke ellendelingen. Maar verzoen ons in Uw bloed. In dat alles bedekkend bloed, op het verzoendeksel, wat heel het leven van Uw volk volmaakt bedekt. En door het bloed van die eeuwige Middelaar zullen ze boven komen.

Och, gedenk dit volk. Gedenk de ambtsdragers. Gedenk de leraar van de gemeente, onze medebroeder. Die wij al zoveel jaren hebben gekend, waar Gij een band gelegd hebt en die nog onderhoudt. Ook onze oude medebroeder, die in al de jaren al zoveel heeft overleefd en ook doorleefd. Och, wil ook hem in zijn ouderdom, met zijn vrouw sterken en nog verkwikken in hun ouderdom.

Onze broeder hier aan deze plaats met zijn echtgenote; er zijn donkere wolken over hun huis en over hun huwelijksleven heengegaan, en misschien is het een weinige voorbij. Maar och, Heere, dat de bekommering niet kwijt geraakt mocht worden om met God verzoend en met God bevredigd te mogen worden.

En dat U verder alles wel mocht maken met de school, met de kinderen en de onderwijzers, met jong en oud, klein en groot. Houd ons gemoed voor U bereid, opdat het blij Uw komst verbeid. En dat om Jezus' wil. Amen.

Het laatste ... o ja...

Ds. Lamain tot ds. Van der Poel:

Och, je kunt hier ook staan.
Je mag wel naar boven komen...

Ds. Van der Poel:

Och, ik kan hier ook staan. Ik sta meestal beneden.
Het was toch een weinig de begeerte van mijn hart, - de meeste tijd leef ik zonder hart - wat we vanmiddag mochten beluisteren, wie God is... Ik ben blij dat Die er is. En ik ben blij dat Die blijft ook. Ook, dat de Heere je in je hart gegeven hebt, om in dit deeltje een woord uit je hart te spreken. Genegenheid en de gelegenheid dat is van Boven. Ik heb moeten roepen: *o God ik weet geen raad...* Maar dat die God je nog opening gegeven heeft. Ik heb een ogenblikje uit God gedronken, niet leeggedronken... O dat wonder, dat die ingewanden Gods eeuwig rommelende zijn... O, diep voor God te

⁶ Psalm 138:4

mogen buigen, dat laagste plaatsje! Al wat Goddelijke is, is een wonder, o dat wonder van die God! Och, zien we op onszelf, we zouden aan de wanhoop overgegeven worden, maar, nu ziende op die God.

En ik voel me ook altijd als met de dood op de preekstoel te moeten, om die God nog eens nodig te krijgen. Om die God nog eens te verheerlijken. In de grootste benauwdheid tot Hem gevloten, behaagt het Hem altijd nog om tot God te mogen naderen, verzoend door de dood van Zijn lieve Zoon. Dat wordt het leven van de kerk. Ons leven moet in de dood gebracht worden; dat Goddelijke bloed komt ons reinigen, dat komt alles goed maken. Och, in dat bloed en door dat bloed, heb ik vanmiddag een ogenblik geproefd die eeuwige liefde Gods. Dat bloed alleen strekt tot Gods eer en onder de prediking daarvan vindt de ziel verademing.

Ik zeg u namens de kerkenraad en de ganse gemeente en namens allen die God zoeken hier, hartelijk dank. Laat de Koning der kerk de eer krijgen, dat wij nog samen verwaardigd worden om zó samen te mogen komen, in een broederlijke zin. Want ze zeiden, *nu staat het in de krant, dat loopt verkeerd af*. Dit ogenblik wil God ons nog geven! Een broeder die we 42 jaren mogen kennen; daarom ben ik zo verblijd geworden voor het aangezicht des HEEREN.

Wij hebben een ogenblik te samen mogen wezen, maar dit gaat weer voorbij. Totdat de dag aanbreekt dat de schaduwen vlieden, waar de kerk niet weer weggaat en wij eeuwig Gode eer zullen geven.

Waarde broeder, nog een enkel woord en wij gaan eindigen. Ik heb er naar uitgezien, en God heeft het gegeven. Hij stelle u een rover van de hel en tot een bouwer van het Nieuwe Jeruzalem. Wij hebben vanmiddag een preekje van Adam vandaan gehoord. En het werk van de Geest in de waarachtige liefde tot Gods volmaakte deugden. En de openbaring van de eeuwige liefde des Vaders en Zijn Zoon over te geven en te verbrijzelen, om hetgeen wat voor eeuwig verbrijzeld moest worden te behouden. O welk een grote en zalige God! O, geliefden, ik weet een ogenblikje geen raad met zo'n grote God! Ik weet heiliglijk geen raad met die God.

O dat de dag moge aanbreken..., dat die zalige radeloosheid, ik noem het een zalige radeloosheid, van radelozen, die geen raad met die grote God weten. Want dan krijgt Hij de eer.

Ik dacht nog een versje te zingen, van de 133^e Psalm. ... Wat zingen we eerst met elkander?

Ik zal het voorlezen, wat van onszelf nooit meer gezongen zou kunnen worden, maar God in Zijn onuitsprekelijke goedheid en grote barmhartigheid, wil het ons uit genade nog geven.

*Ai, ziet, hoe goed, hoe lieflijk is 't, dat zonen
Van 't zelfde huis, als broeders samen wonen,
Daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd;
't Is als de zalf op 's Hogepriesters hoofd,
De zalf, waarmee hij is aan God gewijd,
Die door haar reuk het hart verblijdt.*

Het 1ste van de 133^e Psalm, zonder voor- of naspel.

Dat geeft ons, broer, door de genade van die oudste Broeder, Die gestorven en opgewekte is, u nog staande toe te zingen dat Goddelijke versje:

*Dat 's HEEREN zegen op u daal';
Zijn gunst uit Sion u bestraal'.
Hij schiep 't heelal, Zijn Naam ter eer:
Looft, looft dan aller heren HEER'!*

Wij willen onze broer staande toezingen.

Ds. Lamain:

... Niet het onze, maar Mijn raad zal bestaan. Och, nog een ogenblikje, en dan is de strijd gestreden. Ik heb er geen hart toe, mensen, dat is doorboord van de zonde. Maar toch, *God is Verwinnaar in de strijd.*⁷

En broeder en gemeente och, ik beveel u samen Gode en de woorden Zijner Goddelijke genade, Die machtig is om u op te bouwen en een erfdeel te geven onder de heiligen, in Zijn Naam.

*Totdat w' in Sion al met vreugd'
Komen en daar den Heer' aanschouwen.*⁸

Ontvang nu de zegen.

***De Heere zegene u en Hij behoede u,
de Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig
de Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede.
Amen.***

---

⁷ Psalm 3:4.

⁸ Psalm 84:4, Datheen

2. Een diepe verborgenheid ten opzichte van het welgevallen Gods in het Middelaarswerk van Christus. (II)

Psalm 54: 1

Romeinen 8: 26-39

Psalm 16: 4-5

Psalm 63: 4

Psalm 30: 2-3

Hetgeen wij u wensen voor te lezen, dat kunt ge opgetekend vinden in de brief van Paulus aan de Romeinen, het 8ste kapittel, te beginnen bij het 26ste vers.

Vooraf de belijdenis van Nicéa.

Onze hulp is in de Naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd, van God den Vader en Christus Jezus den HEERE, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken wij nu te samen het aangezicht des Heeren.

HEERE, Ge bracht ons in dit barre jaargetijde voor de tweede maal op deze heilige rust en sabbatdag, nog rondom de kandelaar van Uw eeuwig, onveranderlijk en vastblijvend getuigenis. Wat velen niet meer gebeuren mag, wat ons nog wordt vergund. Voor zo velen is het eeuwigheid. Daar zijn er ook zo velen uit het midden van ons die door krankheid aan hun huizen gebonden zijn. Er zijn er zo velen die in de verschillende ziekenhuizen en stichtingen verpleegd worden. En wat onderscheid ons dan nog, dat wij nog onder Uw Woord en Uw getuigenis mogen opgaan. Ook een van onze broeders, die in deze morgen van de laatste week van dit jaar, mag ook nog in het midden van ons verkeren. Wil al de goedertierenheden nog gebruiken bij de aanvang- en bij de voortgang tot waarachtige bekering en tot verbinding aan U. En tot de kennismaking van die Persoon, in Wie alleen het eeuwige leven is te vinden.

En dat in deze middag Uw Woord, hetzij het gepredikt of gelezen zal worden, ook in alle vergaderingen van Uw volk waar zij samen komen, Gij mocht met Uw Geest er Uzelf nog eens in vertegenwoordigen. Het is toch alleen die Geest, Die levend maakt. Wat daar buiten is, dat geeft geen nut. En het is alleen die Geest, Die ons maar kan verlichten. Maar ook die Geest die alleen maar plaats in onze harten kan maken, want het is een Geest der oordeels en der uitbranding. De Geest die van de Vader en de Zoon uitgaat en de Geest die Christus verheerlijkt in Zijn Persoon en in Zijn bediening, in Zijn leven en in Zijn sterven, in Zijn opstanding, in Zijn hemelvaart en in Zijn zitten aan de rechterhand des Vaders.

Wil in deze middag Uw getuigenis voor ons ontsluiten. Wij hebben geen mensenverstand. Wij weten niet de wetenschap der heiligen, die hebben wij niet gekend. En Gij hebt Zelf gezegd in Uw woord: wie is er blind als Mijn knecht en doof als Mijn bode, die Ik zend? Maar wil ons in deze middag verlichten en wil ons hart nog eens openen. Wil ons verwarmen en dat Uw komst, die alleen ons heil maar volmaken

kan, dat wij daarmee beweldadigd en bevoorrecht mochten worden, bij de aanvang en bij de voortgang. Laat het nog eens meevallen voor een volk waarvoor het niet meer tegenvallen kan. Want het is een volk, wat toch het doodsvonnis thuis gekregen heeft. Een volk dat het heeft ondertekend en dat het aanvaard heeft, maar Gij zijt de Fontein des levens. In Uw licht zien wij het licht.

O Gezegende des Vaders, strek Uw goedertierenheid eens over ons uit. En dat de jonkvrouwen nog sprekende gemaakt mochten worden, in de rijen; dat hun harten zich in God mochten verblijden, met ootmoed. Hij is toch der wezen Vader goed, en een Beschermer krachtig. Der weduwen in billijkheid. Maak nog plaats voor Uw getuigenis. En dat het voor velen, kon het zijn voor allen in ons midden, nog mocht zijn als een goede tijding uit een ver land. En als koud water op een vermoeide ziel.

Och, verblijdt noch door Uw daden. Waarde of verdienste hebben wij niet. Rechtvaardig kunt Gij ons aan onszelf overlaten. Maar gedenke nog aan Uw verbond, laat dat Uw hart in liefde tot ons ontvonken.

En dat wij met al Uw knechten nog verwaardigd mochten worden, om dat eeuwig evangelie te verkondigen. Om het Uw volk toe te roepen: dat hun strijd vervuld, dat hun ongerechtigheid verzoend, en dat zij van de hand des HEEREN dubbel zullen ontvangen voor al hun zonden. Verblijdt ons nog door Uw daden. Doe ons Uw gunst nog aanschouwen. Wil alle moeite en alle zorgen en afdwalingen nog wegnemen. Maak nog een vlak en effen veld. En geef dat er nog velen hier, en onder het Jodendom en onder het heidendom toegebracht mochten worden tot de gemeente die zeker zalig worden zal.

Gedenk de vele zieken én kranken, ook in de hospitalen. Gedenk ze nog naar hun onderscheiden noden en behoeften. Dat Uw woord nog eens tot hen komen mocht. Ze kunnen er zelf niet onder komen in deze dag. Maar Gij mocht Uzelf nog eens openbaren als een verrassend God in Christus. En kon het zijn dat Uw Naam nog voortgeplant mochten worden en door al de diepe wegen hier in deze wereld, dat het nog tot een eeuwige winst mag zijn.

Wat in rouw gedompeld is, ook in een van onze gemeenten, wil die familie gedenken in al hun smart en al hun droefheid, waar ze in deze week hun zoon die zo noodlottig om het leven kwam, ter aarde hopen te bestellen. Och, Ge mocht in al die diepe wonden noch vertroosting van de hemel geven. En allen die hun dierbaren hebben te betreuren, och wil ze in deze gedenkdagen sterken. Wil ze nog geven, kon het zijn, dat de blijdschap des Heeren hun sterkte mocht wezen.

Land en volk en overheden, gedenk ze nog. Zie nog in gunst van boven op ons neder. Stel Uw woord nog tot een eeuwigen zegen. Vervulde noden van weduwen en wezen, en weduwnaars. En gedenk nog des ontfermens, in de verzoening van onze misdaden en in de verheffingen van Uw Goddelijke genade; alleen om Christus' wil. Amen.

Wij zingen nu met elkander van Psalm 16 en daarvan het 4^e en het 5^e vers. En inmiddels zal worden gecollecteerd. De eerste collecte is voor de kerk en de tweede voor Children....

Het woord van onze tekst dat kunt ge bij vernieuwing vinden in Job 33, en daarvan het 24^e vers, waar Gods woord aldus luidt:

Zo zal Hij hem genadig zijn en zeggen: Verlos hem dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.

Tot dusver.

We hebben in de vorige predicaties gehandeld over: *De volzalige Middelaar, in Wie alleen de uitverkorenen voor God kunnen bestaan*. We hebben gesproken,

- Ten eerste over: Zijn volheerlijke bediening.
- De laatste keer over: Zijn aangebrachte verlossing.

En ik zou dit willen noemen:

Een diepe verborgenheid ten opzichte van het welgevallen Gods in het Middelaarswerk van Christus.

- Ten eerste: De verzoening door de Vader gezocht.
- Ten tweede: De verzoening door de Vader gevonden.
- En dan ten derde: De verzoening des Vaders in de vrijspraak bevestigd.

1. De verzoening door de Vader gezocht.

Deze tekst die we vanmiddag wensen te overdenken, wordt zeer verschillend gelezen. Dat is iets waar we vanmiddag eerst iets over willen zeggen. De meeste mensen lezen: *Zo zal Hij - de Middelaar - hem genadig zijn, en zeggen: Vader verlos hem dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb de verzoening gevonden*. Dus er zijn mensen die leggen deze bede op de lippen van de tweede Persoon. Maar natuurlijk, dat hebt u wel opgemerkt bij het lezen van dat vers 24^e vers, in de Bijbel staat er niet: *Vader, verlos hem*, er staat alleen: *verlos hem*. Toch dienen we vanzelf wel een weinig voorzichtigheid te betrachten bij het behandelen van deze tekst. En waarom? Omdat zelfs sommigen van onze Oudvaders deze woorden toe-eigenen aan Christus. Zelfs in de werken van Comrie kunt ge dat vinden. En niet alleen bij Comrie, maar bij anderen, ook bij sommige Engelse Godgeleerden, waar we vanzelf (ik kan dat met volle vrijmoedigheid zeggen) grote achting en eerbied voor hebben. Er is natuurlijk zoals dat genoemd wordt, onder de geleerden bij de behandeling van teksten een zekere exegetische vrijheid. Dat, - met andere woorden – er vrijheid is in de behandeling van een tekst, wanneer er niet tekort gedaan wordt aan de zin en mening des Geestes, en aan de grondslag. Want daar moeten we altijd zeer voorzichtig in zijn. Ik zou vanzelf, dat kunt u wel begrijpen, ook Comrie niet graag gaan veroordelen. Omdat we er van overtuigd zijn dat ook die man een gezant Gods was. Er zijn werken die hij heeft nagelaten, daarin wordt duidelijk getoond, dat het een mens was die met grote genade door God bedeed werd. Natuurlijk hier bij de behandeling van die tekst, komt ook de kwestie van de Infra- en Supralapsariër in. En onze vaders hebben op de Synode van Dordrecht beide aanvaard. Niet de één verworpen, en de ander aangenomen; nee, ze hebben aan beide levensruimte gelaten.

Natuurlijk, het is een groot verschil of u deze woorden ziet als gesproken door Christus, of door de Vader. Niettegenstaande bij dieper indenken van de verborgenheid die hier genoemd wordt, wanneer u het terugbrengt op de Zone Gods dan is er vanzelf geen verschil. Want de Heere Jezus als Persoon, dan is Hij *de Eniggeboren Zoon* van de Vader. Dan is Hij eenswezens met de Vader en de Heilige Geest. Maar als u Christus beziet als de *Middelaar*, dan komt het in een ander verband te staan. En wij willen vanmiddag bij de behandeling van deze tekst de Vader op de voorgrond zetten. Die hier in deze tekst het volbrachte werk van de Middelaar als grondslag legt voor de vrijlating en vrijmaking van Zijn Kerk. Vanzelf, dat is een punt daar zijn we het allemaal over eens. Daar is geen twist over. Er zal ook geen twist over komen dat Christus de Enige grondslag van zaligheid is. De Enige Naam die onder de hemel tot zaligheid is gegeven.

En de hoofdzaak die Elihu in deze tekst uitbrengt is, dat niet één zondaar, maar dat ook Gods volk in zichzelf nooit enig bestaan heeft, na al de genade die God ze gegeven en geschonken heeft. Gods volk heeft nodig dat ze rusten alleen in het volbrachte werk van Christus. En zal er nu ooit enige blijdschap, en enige vrede in hun hart zijn, dan is dat ten alle tijde door de tussenkomst van de Middelaar des Verbonds. Ik hoop dat ik het in eenvoudige woorden u zeggen kan, wat ik eigenlijk bedoel. En dat is dit: het kan bij een mens die door God bewerkt wordt, vooral in het eerst van zijn leven, soms jaren duren eer dat er eens een weinig zekerheid en geloof komt dat het, hét werk van God is. Natuurlijk, wat ik daar zeg, is in onze dagen voor vele mensen eigenlijk belachelijk. Want de meeste mensen hebben er heel geen moeite mee om te geloven dat ze bekeerd zijn. Die geloven dat, en die geloven dat heel hun leven. Maar er zal toch in de kerk een volk blijven die zeggen; als ik dat nu maar eens geloven kon. Als ik dat eens geloven kon. Want zelfs dat, is menigmaal voor dat volk zo twijfelachtig. Alleen zielen die er kennis aan hebben weten wat een slingeren er in een mens zijn ziel kunnen zijn bij dagen en bij nachten. En wat er op aankomt inwendig. Je zou vreemd staan te kijken (als je er geen kennis aan hebt), als ik vanmiddag, van A tot Z eens ging vertellen wat er soms omgaat in het hart van zulk een mens. Als ik eens ging vertellen, hoe dat ze geplaagd en gesard kunnen worden ten opzichte van de zekerheid van het werk Gods. En dan kunnen er wel duizend mensen tegen je gaan zeggen: ja, maar man het is toch zo klaar dat je genade hebt, en dat je toch bekeerd bent, en dat dit gebeurd is en dat dát gebeurd is. Maar dat helpt die man of vrouw totaal niets. Want dat zijn toch medicijnen die ze niet slikken kunnen, en niet innemen kunnen. Als ze dat nu een weinig geloven mogen, dan zou je zeggen: ze zijn toch wel een heel eind op stap. Want dat is geen kleinigheid als een mens kan zeggen: *Een ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.* (Johannes 9: 25) Want als God eenmaal je ogen geopend heeft, zal Hij ze nooit meer sluiten. Nooit! Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk. Romeinen 11:29; dat zegt Gods getuigenis.

Maar als een mens aanvankelijk door die Geest bewerkt wordt, en gelooft dat God een werk in hem begonnen heeft, het met enige klaarheid en helderheid soms voor zijn aandacht komt..., maar daar kan hij niet genoeg aan hebben
Want God blijft niet staan bij zulk een punt en bij dat mens. Maar Hij gaat er verder mee door. En Hij brengt ze in een weg van ontdekking. Eerst komen ze in een weg van *overtuiging*, maar dan komen ze in een weg van *ontdekking*. Dan worden ze in de Bondsbreuk van Adam gebracht. Dan worden ze gebracht tegenover de Heilige Wet Gods, en de eis van die Heilige Wet Gods. En dan worden ze gewaar dat ze in een onverzoende staat met God leven. De schuld moet betaald, *opdat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.* (Jesaja 40:2) En daar is ook weer zoveel strijd en donkerheid tussen, dat het voor dat volk een moeilijk leven is. Want soms kunnen ze wel eens opgewekt zijn. Dat gebeurt vooral als ze gebracht zijn tot de kennis van Christus. En dat Christus wel eens tot hun ziel gesproken heeft. Dat Christus ze wel eens bemoedigd heeft. Maar natuurlijk er is altijd maar een gemis hier. Wat is dat gemis? Dat is, ze missen de vrijspraak des Vaders. Dat missen ze. En zolang ze de vrijspraak des Vaders missen, dan staat de zondaar zijn hemelhoge schuld als een berg nog tegenover hun aandacht. En er is geen *doorgang*. Ze hebben wel eens een *toegang*. Maar een doorgang, dat is anders. En als nu dat volk eindelijk dat voorrecht gekregen heeft:

*Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven;
Die van de straf voor eeuwig is ontheven.*

Psalm 32: 1

Als ze nu dat voorrecht gekregen hebben, dan kunnen ze toch wel op hun stoel gaan zitten? Dan kunnen ze toch wel gaan rusten? Nee, nee, dat kan zeker niet. Ja, maar waarom niet? Als nu een mens weet dat zijn schuld verzoend is, dat hij een recht tot het eeuwige leven gekregen heeft? Ja maar, komt het dan nooit aan een eind. Moet er dan elke keer weer wat anders plaats hebben? Om te rusten (ik hoop dat u het allemaal volgen kunt), in de vrijspraak des Vaders, is in de dadelijkheid Christus nodig. In de dadelijkheid. En nu zijn de beroeringen bij dat gerechtvaardigde volk niet over de *schuld* der zonde! Maar de beroeringen, die er in hun leven zijn gaan over de *smet* der zonde. Want de smet der zonde, die blijft dat volk aankleven zolang als ze leven. En dat geeft een gedurige scheiding en verwijdering.

Je leest van Aäron in Numeri 16: 46-48 dat hij met dat wierookvat, met der haast door het leger ging, en dat God ze spaarde. *En hij stond tussen de doden en tussen de levenden*, met dat wierookvat. En zo is Christus' bediening bij de voortduur noodzakelijk om vrede met God te hebben. En om zich te verlaten met bewustheid op hetgeen wat God gewrocht heeft. Dat noemde ik vanmiddag, wat in onze tekst staat: *Een diepe verborgenheid ten opzichte van het welgevallen Gods in het Middelaarswerk van Christus*.

Een diepe verborgenheid. Want dat stuk waar we vanmiddag met Gods hulp iets over wensen te zeggen, dat is eigenlijk voor vele zielen een verborgen zaak. Verborgen. Dat was zelfs voor Job verborgen, voor Job. Voor die man waar de Heere Zelf van getuigd heeft in Job 1: 9 'een man oprecht en vroom, Godvrezende en wijkende van het kwaad'. Maar zelfs de verborgenheid die Elihu verhaalt en naar voren brengt, was voor Job verborgen. Die oefeningen daarin en daaruit, waren voor Job onbekend. Daarom staat er ook van tevoren in Job 33:12 *Zie, hierin zijt gij niet rechtvaardig, antwoord ik u; want God is meerder dan een mens*. Dat hij zichzelf meer rechtvaardigde dan God. En daar hebt u het nu.

Natuurlijk Gods volk weet van de weg der verlossing maar net zoveel als dat God ze er van geleerd heeft. Verder niet. Als je in het natuurlijke leven, geliefden, nooit verder geweest ben dan Grand-Rapids of in Kalamazoo, dan weet je er ook verder niets van. Dan kan een mens er wel over praten, maar hij weet van het verdere van het land niets af. En nu zijn er zielen die maar tot zover in hun leven komen. Een van Gods volk - Pleun Klein - merkte eens op - hij schreef over de vijf zalen van Bethesda - dat de meeste zielen sterven in *de gewondenzaal*. In de gewondenzaal. Huntington heeft er ook een beschrijving over gegeven, over die vijf zalen. Maar inderdaad geliefden, als het nu eens op de zaak, als zaak aankomt, wat zijn er dan weinig die in de *gerechtszaal* geweest zijn en in de *bruiloftszaal* terecht zijn gekomen. Wat zijn die er weinig. Dat wordt in de praktijk van het leven openbaar. Vanzelf de vrucht openbaard het, hoever God ons geleid heeft.

En nu staat er hier in de tekst: *Een diepe verborgenheid ten opzichte van het welgevallen Gods in het Middelaarswerk van Christus*.

Je leest van Mozes, de Middelaar van het Oude Testament, toen Mirjam melaats was, dat hij een kort gebed deed. De geschiedenis is ons allen bekend. En wat was dat korte gebed, dat hij zei? *O God, heel haar toch!* Numeri 12:13. Dat was het gebed dat hij voor zijn zuster Mirjam deed.

Maar hoe staat het nu met de Heere Jezus? We hebben in Johannes 17 het Hoge priesterlijke gebed. Dat is ons allen bekend. En als je nu de brieven van de Apostelen leest - van de meeste, - dan is het laatste woord altijd: *Amen*. Een bewijs, dat het ten einde is. Maar bij Johannes 17, achter het gebed dat de Heere Jezus gedaan

heeft, staat het woord *amen* niet. Misschien heb je het nog nooit opgemerkt, tenminste niet met aandacht. Waarom staat het woord *amen*, daar nu niet achter? Om de eenvoudige reden, geliefden, het gebed van Christus, de voorbeding van Christus gaat altijd door. De Heere Jezus zal *Amen* zeggen wanneer Hij de Kerk aan Zijn Vader zal overgeven in de jongste dagen dan zal Zijn Middelaarsbediening eindigen. Want dat komt tot een einde. Dan zegt Hij, *Amen*. Wanneer Hij dat Koninkrijk Gode, en Zijn Vader zal overgeven, en God zal zijn alles, en dat in allen.

Zo, mijn hoorders, lees je ook in Psalm 121:4 van de Heere Jezus: *Ziet, de Bewaarder Israëls zal niet sluimeren, noch slapen*. In de oude rijm van Datheen, Psalm 121:2 zingen we: *Maar waakt aan alle zijden, en sluimt tot genen tijden*.

En als nu de bediening van de Heere Jezus een ogenblik stil zou staan? Een ogenblik, een minuut stil zou staan? Dan zal de gehele kerke Gods verzinken. Daar kwam nooit wat van terecht, nooit!

Maar nu staat er hier in deze tekst: 'Zo zal Hij hem genadig zijn, en zeggen: *Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden*.' En als je dat nu in verband brengt met 2 Korinthe 1:10, waar kom je dan terecht? Wat staat er in 2 Korinthe 1:10? *Die ons uit zo groten dood verlost heeft en nog verlost; op Welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal*. Dus voor het verleden, voor het heden, en voor de toekomst. Van Gods Kerk hier in de wereld staat in Zefanja 3:12: *Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen*. Gods volk blijft een afhankelijk volk zolang ze hier op de wereld zijn. Ze worden - dat kan ik er vanmiddag wel bijvoegen, met het oog op deze tekst, - hoe langer, hoe afhankelijker in hun leven. Hoe langer, hoe afhankelijker. Ze krijgen in hun leven, hoe langer hoe meer God nodig. Ze komen in hun leven, hoe langer hoe meer alléén op de wereld te staan. Zie dat nu maar eens in het natuurlijk leven. Vader Smytegelt zou zeggen: *daar heb je weer een prent*. Daar heb je weer een prent; dat is iets uit het natuurlijke leven overgebracht in het geestelijke leven.

We hebben hier in de gemeente veel weduwen. Die weduwen hebben een tijd gehad, dat ze een huwelijksleven hebben gehad. Die hebben een tijd gehad, dat ze met hun man op en neer gingen. Die hebben een tijd gehad, de één meer, en de ander minder, dat het in hun huizen druk was. Dat het gezellig was met al de kinderen. Maar nu is er een scheiding gekomen. Die éne jongen komt wel kijken en dat meisje verlaat haar moeder niet, maar ze zijn ook getrouwd. Hun leven is zo geheel anders. Die vrouwen zitten als weduwen te denken aan hetgeen ze voor jaren gehad hebben, wat ze nu missen. En wat de toekomst betreft, dan is er niets meer waar ze vooruit kijken, dan dat ze straks ook gaan sterven. En het leven wordt voor die vrouwen, voor die weduwen moeilijker. Waarom? Ze kunnen dit, en ze kunnen dat niet meer. Ze worden ouder, gebrekkiger, ze worden afhankelijker. Soms dan zeggen ze: *Heere, ik weet niet waar ik nog terecht zal komen*. Dat gaan ze denken, vanzelf. En als ze over hun man denken, dan springen na jaren de tranen nog in hun ogen. En dan kun je merken aan die mensen, wat ze kwijt zijn, wat ze missen. Dat is nu ook een beeld van het geestelijke leven.

Want vanzelf wat dat geestelijke leven betreft, zolang als de Bruidgom bij hen is, dan zijn ze niet treurig. Dan zijn ze niet bedroefd. Dan kunnen ze zingen. Maar als de Bruidgom van hen zal weggenomen zijn, dán zullen ze treuren. En nu blijft bij al de genade die God geschonken heeft, dit liggen: *dat het meer een missende kerk is, dan een bezittende kerk*. Onthoud dat maar! Mensen, waar het bezit groter is dan hun gemis, daar moet je maar benauwd van wezen. Want dat heeft geen grond in de Bijbel. Al zegt Jakob tegen Ezau (ik zal die man even noemen, dat komt in mijn gedachten), toen Ezau

zijn ogen uit wilde steken, want hij zei: *ik heb veel*; antwoordde Jakob: *ik heb alles* (Gen 33:11). Jakob had niet zoveel, hij had maar een armzalig zaakje⁹ bij hem. Hij had ook wel geprobeerd om veel te krijgen, maar hij kon het maar niet voor elkaar krijgen! Gods volk kan het niet bij elkander houden. Maar Jakob die vatte dat wel, hij was ook niet achterlijk, hij zei: *Ik heb alles*. Ik heb alles. Jakob zag toen niet op die schaapjes en runderen die hij bij zich had, want dat was niet zoveel hoor! Ik denk dat een klein jongetje er wel de baas over kon. Maar natuurlijk weet je wat er toen gebeurde, toen kwam voor hem open wat God aan Pniël gedaan had. Waar de God van Abraham, en van Izak *zijn God* geworden was. En dat was de reden dat hij zei: *ik heb alles*. Want:

Als ik dan U heb, o Heer' mijn!

Zou daar iets anders mijn God zijn ?

Zou ik ergens groot ofte kleene,

Een God hebben dan U alleene.

Psalm 73: 13 Datheen

Dus, als een mens op die rijkdom eens zien mag, dan is hij een gelukkig mens. Maar wat is er gebeurd na die tijd, toen hij zei: ik heb alles? Eerst is zijn vrouw eraan gegaan, zij is gestorven. Rachel is zomaar aan de weg begraven. En toen is Jozef verkocht naar Egypte. En toen is Simeon nog in de gevangenis gezet, en hebben ze Benjamin ook nog meegenomen. Hij zei in Genesis 42:38: *zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen*. En daar zat die man, hij heeft daar voor jaren gezeten met de gedachte dat Jozef dood was. Jaren. En als dan eenmaal de boodschap komt dat Jozef leeft (Gen 45: 26), kan hij het niet geloven. Want voor zijn bewustzijn is Jozef al jaren dood. Want ze hebben de rok getoond, die verscheurde en bebloede rok, dus hij dacht dat hij een bewijs had dat die jongen dood was. En als dan die jongens zeggen: *Jozef leeft nog*, dan gelooft hij het niet. Maar als dan de wagens, en de paarden van Jozef voor de deur komen, dat hij het voor zijn eigen ogen aanschouwd, ja, dan *moet* hij het geloven. En dan zegt hij in Genesis 45:28: *"Ik zal gaan, en hem zien, eer ik sterve."* En ze hebben elkander ontmoet in Gosen. Maar dan lees je in al die zeventien jaar maar één keer, dat Jozef zijn vader bezocht heeft met die twee jongens. Eén keer! En nu kon Jakob wel genoeg eten en drinken, want de schuren van Jozef stonden allemaal voor hem open. Maar toch, zover als wij uit de waarheid weten, heeft hij maar één keer Jozef teruggezien. Zover als wij het weten. En dan zou je zeggen, maar nu had Jozef toch wel eens een reisje kunnen maken naar zijn oude vader in hetzelfde land, in het land Gosen, om eens te gaan kijken naar hem?

Och, dat zijn nu allemaal prenten mijn geliefden. hoe dat God hier met Zijn volk handelt. En nu kan hij wel eens wat mogen eten en drinken, maar een persoonlijke ontmoeting met Christus, dat is wat anders. Daarom we hebben zo vaak gezegd: *bemoedigingen dat zijn geen ontmoetingen. En vertroostingen dat zijn geen oplossingen*. Maar onze arme ziel, laat God niet wegzakken in de wanhoop en het verdriet. O nee, nee; dat doet God niet. Maar ze komen toch met alles aan een eind.

En als ze dan aan de dood denken, dan zeggen ze: Heere, als nu de dood eens komt straks. Als nu de dood eens komt, en als ik nu die stap eens moet gaan doen. Uit de tijd naar de eeuwigheid. Dat is een zaak hoor! En daar worden ze maar mee vast gehouden, van dag tot dag in hun leven. En dan zeggen ze: Heere, hoe zal dat nu eens vallen? En al is het (ik heb dat straks al gezegd geliefden, maar ik ga dat nog herhalen), al is nu de schuld voor een mens verzoend, al is de schuld verzoend, de smet der zonde blijft. En dan zou je zeggen; als nu een mens ouder wordt..., maar hij wordt niet béter. Hij wordt niet beter. En hoe korter dat het scheepje aan de kant komt - met eerbied uitgedrukt -

⁹ Vergissing; het was een grote kudde.

hoe meer kapers en rovers erop komen om nog te stelen en weg te nemen wat het scheepje nog bezit. En dat is de ervaring van Gods kinderen.

David zegt in Psalm 138:4:

Als ik, omringd door tegenspoed,

Bezwijken moet,

Schenkt Gij mij leven;

Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,

Uw rechterhand

Zal redding geven.

De HEER is zo getrouw, als sterk; (Daar twijfelt hij niet aan)

Hij zal Zijn werk

Voor mij volenden. Maar dan komt hij weer in de diepte. En dan zegt hij:

Verlaat niet, wat Uw hand begon,

O Levensbron,

Wil bijstand zenden.

Dan zegt hij niet, nu ga ik eens terug naar mijn bekering, en naar mijn rechtvaardigmaking. Maar dan zegt hij:

O Levensbron,

Wil bijstand zenden.

Dus als grond, mensen, dan vallen alle weldaden weg, als grond. En Job was rustende in de weldaden. En hij kon maar niet bekijken dat hij leven moest uit de dadelijke bediening van de Heere Jezus.

Zo zal Hij hem genadig zijn. Want een mens moet alle waardigheid in zichzelf, en alle rechten in zichzelf gaan verspelen. Alles. Genade, staat tegenover schuld. Genade wordt aan schuldige mensen bewezen. En nu krijgt Gods volk in de weg van heiligmaking veel meer schuld, als dat ze ooit in de weg tot de rechtvaardigmaking gekend hebben. En hoe komt dat? De Apostel Petrus zegt in 2 Petrus 3:11: *Hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid!*

We hebben vanmiddag tot die jongens nog gezegd op de Catechisatie, het ging over de Voorzienigheid en over de verzekering: 'Als je nu een vader en moeder hebt die altijd trouw voor je zorgen, en die je alles geven wat ze geven kunnen, en je gaat dan naar een buurman, of naar een familielid klagen over je ouders en aan die andere mensen om eten vragen alsof je eigen ouders dat niet doen, dat is een slag in hun aangezicht. Want die ouders zijn altijd bereid als ze maar kunnen, om je te geven wat je nodig hebt.' En zo is het nu in deze weg precies eender. Als nu God Zijn vergevende genade verheerlijkt heeft in het hart van Zijn volk, zal Hij dan ten opzichte van de smet der zonde ook de reinigende genade, en de heiligende genade dat volk onthouden? Nee, het geloof zegt in Psalm 84:6:

Hij zal hun 't goede niet in nood

Onthouden, zelfs niet in den dood,

Die in oprechtheid voor Hem leven.

Welzalig, HEER die op U bouwt,

En zich geheel aan U vertrouwt.

En als ze dan eens gedurig terug gebracht worden, wat ellendige gedachten ze van God hebben. Wat een kleine gedachten ze van God hebben. Wat een wantrouwende gedachten ze van God hebben. En ze zijn al verkocht eer dat ze het weten. Ze zijn in die strikken en die netten van de vijand al gevallen, zonder dat ze het beseffen.

Zo zal Hij hem genadig zijn. Op grond van de aangebrachte gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. De Heere Jezus heeft de *verkiezende* genade niet verworven, nee. Want de soevereine genade vloeit rechtstreeks uit het hart des Vaders. Maar de Heere Jezus heeft wel de *verlossende* genade, de heiligende genade, en de reinigende genade verdiend. Dat heeft Hij wel verdiend. Voor al Zijn volk, en voor al Zijn gunstgenoten. En nu treedt Hij met Zijn werk voor het aangezicht des Vaders. Hij toont dat werk, Hij presenteert dat werk. Hij eist op grond van dat werk de zaligheid, en de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten. En in dat volbrachte werk daar is geen gebrek in, en daar is geen onvolmaaktheid in. Als Gods volk eens een gezicht op de Persoon krijgt, op de Persoon des Middelaars. En wat staat er mee in verband? Daar staat altijd dit mee in verband, dat ze Hem zien als de eeuwige Zone Gods, Eénswezens met de Vader en met de Heilige Geest. Want de Heere Jezus heeft geen menselijk persoon aangenomen. Hij heeft de menselijke natuur aangenomen, maar geen menselijk persoon. Want je hebt geen twee personen. Er is maar één Persoon, met twee naturen.

En, was met eerbied gesproken, Hij nu bevreesd om voor Zijn Vader te verschijnen ? Was Hij bevreesd ? Nee. De Vader, (we hebben vanmiddag gezegd) heeft de verzoening gezocht. Hij heeft de verzoening gevonden, en Hij heeft de verzoening bevestigd. Drie punten.

De Vader heeft de verzoening gezocht, omdat het Zijn eeuwige wil was uit kracht van Zijn Goddelijke liefde. Daar heb je de bewijzen van. Hij zegt in Jeremia 3:19: *Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen.* Er staat in Jeremia 30:21: *Want wie is Hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? spreekt de Heere.* Want wie is hij? En toen hebben bij wijze van spreken mensen, alle mensen gezwegen. Want er is er geen één geweest, er is er niet één geweest die zijn mond heeft geopend. Allemaal - met eerbied gesproken - daar zaten ze als stommen, als stommen. Want wie kon er met zijn hart borg worden om tot God te genaken ? Tot een verterend vuur, en een eeuwige gloed bij Wie niemand wonen kan. Beven en sidderen! Adam en Eva zijn alle twee weggelopen toen ze gegeten hadden. En God heeft ze in Zijn gunst, en in Zijn liefde en genade opgezocht. Maar zij zijn niet bij God gekomen, nee! Want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? Want vanzelf de gerechtigheid eiste voldoening. En de schuld moest betaald worden. En hoe zou dat nu betamelijk kunnen, met Zijn heiligheid en rechtvaardigheid? Dat Hij Zijn liefde, genade, barmhartigheid zou openbaren. Dat kon alleen door een Persoon die de verzoening teweeg kon brengen, maar op grond van voldoening. Want de vergeving der zonde, bestaat niet daarin, dat God de zonde door de vingers ziet! De Catechismus zegt in Zondag 5, antwoord 12: *"Daarom moeten wij aan haar, of door onszelf, of door een ander volkomenlijk betalen."* En door onszelf dat is eeuwig onmogelijk. De Vader heeft gezocht naar verzoening. En onder mensen en engelen was die mogelijkheid van verzoening nooit te vinden.

2. Maar: Ik heb verzoening gevonden; zegt Hij.

Die heeft de Vader gevonden in de Zoon van Zijn eeuwig welbehagen. En dat is het enige wat er overblijft. De Borgstelling van Zijn Zoon. Brakel zei in de laatste nacht toen hij ging sterven: 'Ik heb mijn Vader gedankt voor de Borgstelling van Zijn Zoon.' Zijn Vader gedankt. Hij zei niet: ik heb mijn Vader gedankt voor de ontvangen genade. Maar voor de borgstelling van Zijn Zoon.

Ik heb verzoening gevonden. Er werd in Rotterdam eens een vrouw begraven. En die man, die deze vrouw begroef (het was een Godvrezende vrouw), stond in het graf te

kijken. Toen zei die man: mensen, die vrouw heeft zuinig ervan geleefd, ze heeft er zuinig van geleefd. Ik heb er vaak over gedacht. Je moet rekenen, Gods volk kan er van zichzelf maar zuinig van leven; vanwege de strijd, banden, en van de moeiten. In de hemel leven ze er niet meer zuinig van. Psalm 138: 3:

*Dan zingen zij, in God verblijd,
Aan Hem gewijd,
Van 's Heeren wegen.*

Maar hier, er komt zoveel tegenover, en er komt zoveel tegen op. En er komt zoveel in bedwang van binnen. Ja, en dan zeggen ze: 'O, God hoe zal het toch ooit kunnen. Een mens zoals ik.'

Maar: *Zo zal Hij hem genadig zijn*, Want de Zoon is voor het aangezicht van Zijn Vader verschenen.

Ten eerste: In de Raad des vredes. Paulus zegt in Galaten 1: 4: *Die Zichzelven gegeven heeft voor onze zonden.*

In de tweede plaats: *Die in de wereld gekomen is*. Wat we een dinsdag als God ons spaart hopen te overdenken. Die in de wereld gekomen is in de damp van de zonde, en in de stank van de ongerechtigheid. Op een vervloekte wereld, daar is Hij in willen komen. En daar heeft Hij de losprijs betaald. Daar heeft Hij de Bruidschat betaald voor Zijn Kerk, met Zijn eigen bloed. Daar heeft Hij uitgeroepen: *Het is volbracht*. En nádat het volbracht was, wat is er toen gebeurd? Toen is Hij, zegt de Apostel Paulus in Hebr. 4:14: *door de hemelen doorgedaan*. En met Zijn bloed voor het aangezicht van Zijn Vader verschenen. En zodra dat gebeurd is, is dit in vervulling gegaan: *Zo zal Hij Hem genadig zijn*. Zoals we kort geleden s' avonds gehoord hebben van de ark, toen de ark in de tempel kwam, werd de tempel vervuld met de heerlijkheid des Heeren en weken de priesters achteruit. En zo al als 't ware de Vader ook achteruit gegaan. De Vader gaat achteruit voor Zijn Zoon, als Hij Zijn Borgwerk daar voorstelt en aanbiedt. En dan zegt God: *Alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.* (Jes. 54: 9)

En als je het zo mag bekijken mensen, weet je tot welke conclusie dat je komt? Dat de wereld altijd te hoog leeft. *Want straks dan gaan ze, van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer*. Gods volk leeft te arm. Gods volk leeft te laag. O, als die rijkdom, die in Christus is voor dat volk eens ontsloten mag worden o, dan is er zulk een blijdschap in hun hart, en dan zeggen ze: o God, nu zal ik er nooit meer aan twijfelen, nooit meer.

Verlos hem dat hij in het verderf niet nederdale. Maar weet u wat er in Job 26:6 staat? En dat is een verborgenheid. En dat is hetgeen wat dat volk zo vaak in de war brengt. Er staat in Job 26:6: *De hel is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf*. Geen deksel is er voor het verderf. En dat gaat daar niet over de schuld der zonden, maar dat gaat over de smet der zonden. En die put blijft nu maar open, zolang dat volk leeft. Zolang als ze leven.

Maar: *Verlos hem dat hij in het verderf niet nederdale*. Met andere woorden mensen: *God houdt al Zijn volk vast*. Al Zijn volk. En wat een weldaad als ze door het geloof op Christus mogen staren. En wanneer het in de praktijk eens bevestigd mag worden wat we samen nog zingen:

*Wanneer ik, op mijn legersteê,
Aan U gedenk in stille nachten,
Dan peinst mijn ziel met al haar krachten,
Hoe Gij voorheen in angst en wee,
Als mij de vijand wild' omringen,*

*Mij vaardig zijt ter hulp geweest;
Dies zal ik nu ook, onbevreesd,
In schaduw van Uw vleug'len zingen.*

Psalm 63, en daarvan het 4^e vers.

Toepassing

3. De verzoening des Vaders in de vrijspraak bevestigd

En wat zou het een voorrecht zijn geliefden als *nu die diepe verborgenheid ten opzichte van het Middelaarswerk van Christus* persoonlijk aan onze zielen verklaard, en ons hart ontdekt mocht worden. De kennisneming van onze zonden en ellende mensen dat brengt nooit anders met zich mee dan een gedruktheid. Dat brengt nooit anders met zich mee dan een veroordeling des harten. Maar de kennisneming van Christus, en de verklaring van Zijn bediening dat wekt Gods kerk op, en geeft ons vreugde en blijdschap door de Heilige Geest. En dan in de diepste wegen waar God Zijn volk in brengt geeft dat een innerlijke geloofsrust. De Apostel Paulus zegt in Hebr. 4:3: *Want wij, die geloofd hebben, gaan in de rust.* En dat is de geloofsrust. Als, met andere woorden, - ik hoop dat ik het nog eenvoudiger kan zeggen - als nu in de praktijk van het leven Gods volk, Christus van dag tot dag hun Voor- en hun Achtertocht mag wezen, dan hebben ze een kalmte in hun ziel, en een bedaardheid in hun hart. Als dat gemist wordt, dan is er niets anders als onrust, dan is het een voortgedreven zee die niet rusten kan. En nu is het een zaak die diepe verborgenheid, waar we vanmiddag iets van mochten zeggen.

Nu is dat een zaak die wij onszelf niet eigen kunnen maken. De Apostel Paulus mocht het eigenen, en mocht zeggen: *Want ik weet, Wien ik geloofd, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.* (2 Tim. 1:12) De Apostel mocht het door de genade des Heiligen Geestes eigenen. Zoals we voorgelezen hebben uit Romeinen 8:38-39: *Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.* O, nog eenvoudiger, als wij nu mogen geloven mensen dat God niet meer van je af kan, dat God niet meer van je af kan. Dat God met ede Zichzelf aan je ziel verbonden heeft, met ede. Dat plekje in ons leven mensen, waar Hij het gezegd heeft: *dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.* (Jes. 54: 9b-10)

O, als het gebeurd in ons leven, dat die grondslag onze ziel geschonken is, dan zijn we van die God niet meer benauwd! Nee, *grimmigheid is bij Mij niet!* En dan zegt de Apostel Paulus in Hebr. 4:14-16: *Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, namelijk Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade.* En dan die rust in de vrijspraak des Vaders, alleen in de dadelijke geloofsvereniging met de Heere Jezus Christus. En dat geeft de blijdschap en dat geeft een stilte en een kalmte. Dat doet de kerk dan ook zingen met Psalm 138:4:

*Gij zult mijn kruis eindigen hier;
Want goedertier
Zijt gij gestadig;
Het werk Uwer handen zult Gij*

*Volvoeren vrij,
O Heer genadig!*

O de wetenschap, de wetenschap dat die Christus voor het aangezicht van Zijn Vader staat. Zijn werk daar aanbiedt, presenteert en neerlegt! En op grond van dat werk de verlossing eist van Zijn kerk. *Verlos hem dat hij in het verderf niet nederdale.*

Want mensen, dat volk in zichzelf, tot de laatste seconde, blijven we verwerpelijck en verdoemelijck. Och, zal ik eens wat zeggen, een verborgenheid. Wat zou een kind van God toch wensen soms, dat hij nog eens een paar maanden of een jaar op de wereld mocht leven, dat hij eens nergens mee te doen had. En dat hij eens nergens mee gekweld werd. Dat zou hij wel eens willen. Maar God zegt: *nee kind, nee, daar moet je maar niet op rekenen. Want zolang dat je hier op de wereld ben dan zal je gefolterd worden, dan zal je gepriemd worden, dan zal je gesard worden, dan zal je door de verdrukking heen moeten.*

O, we zouden in de genietingen naar de hemel toe willen. Dat zouden we willen. Maar wat zegt Paulus in Hand. 14; 22: *en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.* En dan soms de laatste dag van hun leven kan het nog wezen dat die vijand zijn pijlen op die zielen afschiet.

Ik heb van een kind van God gehoord (ik heb die man jaren gekend in Nederland), en een paar dagen voor die man ging sterven -hij was al een eind in de tachtig - toen kwam de duivel hem nog vertellen, toen hij veertien jaar oud was, dat hij eens appels gestolen had. En daar kwam hij op zijn sterfbed nog mee aan dragen. Je zou zeggen, *je zou toch zeggen!* Maar die vijand zal nooit, nooit ophouden. Zolang als hij kan, zal hij de kerk tergen. En zolang als hij kan zal hij de kerk beroeren. En zolang hij kan, zal hij je Judassen, en zal hij je kwellen, mensen.

Het is misschien wel een vreemd woord, maar dat moet er ook maar eens uit. Zolang dat hij hier op de wereld is, moet hij door de cardans¹⁰ heen. Dan moet hij door de ellende heen. En allemaal als een vrucht wat hij zelf begeerd heeft, en wat hij zelf gezocht heeft. Want hij wordt het allemaal maar thuis gebracht mensen. Het wordt allemaal thuis gebracht. Maar straks:

*Dan zingen zij, in God verblijd,
Aan Hem gewijd,
Van 's Heeren wegen. (Psalm 138: 3)*

Och volk, ik hoop dat je vanmiddag nog een klein weinigje lering uit gekregen hebt, uit de waarheid die we verhandeld hebben. Dat er alleen maar een rusten kan wezen in de vrijspraak des Vaders, door de dadelijke bediening van Christus, en de toepassing van Zijn volbracht werk. En anders dan is het een voortgedreven zee.

Jong en oud, die het nog mist, och dat God die verborgenheden nog ontdekken mocht, en aan je ziel mocht heiligen. Dat je er nog jaloers op mag worden. Het is nog de dag der zaligheid, nog het heden der genade. Het kan nog, de deur staat nog open. En God verklaart nog: *dat Hij geen lust heeft in de dood des goddelozen, maar daarin dat hij zich bekere en leve.* De Heere zegene het tot Zijn eer, en tot ons welzijn, om Christus' wil. Amen.

---

¹⁰ Cardanas, die omwentelingen regelt

Dankgebed

Heere wees de Napreker van Uw getuigenis. Och, dat het nog eens bekrachtigd mag worden. En dat God de Heilige Geest het vervullen mag en verlevendigen. En nog toepassen mag. Als het nog met Uw raad bestaan kan, Heere, maak het met het weer nog zo, dat we ook vanavond nogmaals op kunnen gaan onder Uw getuigenis. Gij hebt alles in Uw hand, weer en wind. Och gedenk nog in alle noden, voor ons en de onzen. Voor de ganse gemeente, voor al de zieken en kranken en ellendigen. Verleen nog een toegenegen oor, o Jacobs God, geef ons gehoor. Om Christus' wil. Amen.

We zingen van Psalm 30, het 2^e en het 3^e vers.

*Mijn God, Gij hebt mij, op mijn klacht,
Genezen, en mijn smart verzacht;
Gij hebt mijn ziel, door angst beroerd,
Als uit het graf weer opgevoerd;
Gij hebt het leven mij geschonken:
Ik ben niet in den kuil gezonken.*

*Psalmzingt, Gods gunstgenoten, geeft,
Geeft lof den Heer, die eeuwig leeft;
Zijn vlekkeloze heiligheid
Zij ter gedachtenis verbreed.
Een ogenblik moog' ons doen beven;
Zijn gunst verduurt een eeuwig leven.*

De gemeente wordt bekend gemaakt dat de ... is van zeven tot 8 uur. Niet langer. Zal met kerstdag 's morgens de dienst beginnen om half tien in het Engels en om 2 uur 's middags Hollands. En zondagmorgen, als de Heere geeft zal het ook zo zijn. En de collecte op kerstdag, 's morgens en 's middags voor ...

Ontvang de zegen des Heeren.

*De Heere u en Hij behoede u.
De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede. Amen.*

3. De bekering van de kinderen Israëls (1)

Uitgesproken in Grand Rapids, zondagmiddag 4 oktober 1981

Psalm 20: 1, 5
 Romeinen 10
 Psalm 79:3, 4
 Psalm 14:7
 Psalm 69:14

Vangen we ons samen zijn aan door te zingen van Psalm 20 het 1ste en het 5^e vers.
 Het is uit Psalm 20 vers 1 en 5.

Wat we u uit Gods heilig Woord wensen voor te lezen is uit Romeinen, het 10de kapittel.

Onze hulpe is in de Naam des Heeren, Die hemel een aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu te samen het aangezicht des Heeren.

GEBED

HEERE, Gij bracht aan de middag van deze heilige sabbatdag bij vernieuwing ons nog samen aan de plaatsen des gebeds. De aarde die draagt nog en de hemel die dekt nog. Uw bemoeienissen zijn nog groot en die zijn velen. Want de minste Uwer zegeningen hebben wij verzonddigd. En nu wandelt Gij ons nog na, betuigende aan een iegelijk van ons, dat Gij geen lust hebt aan de dood des goddelozen, maar daarin dat de goddeloze zich bekere en leve. Dat er nog een indruk van geschonken mocht worden bij degenen, die bij vernieuwing op mochten komen, ook na krankheden. En zelfs nog in de hoge ouderdom. Wie had dat kunnen denken na zo'n zware operatie, om er nog door te mogen komen en om er nog uit te mogen komen en om hier nog neer te zitten onder Uw getuigenis. Och, geef een hart om op te merken en dat het een kerkgang zijn mocht zoals de koning Hiskia van de hemel mocht ontvangen. Vijftien jaren werden aan zijn jaren nog toegevoegd. En dan vijftien jaar, waarin de beloften werden vervuld, en uw wonderen groot gemaakt, dat er nog wat is gebeurd, wat niet gebeuren kon. Zodat Uw wonderen van vrije soevereine genade in Christus werden bevestigd. Dan zal God van alles de eer ontvangen.

En anders, och dan is het Uw alwetendheid bekend, dan gaat de mens maar verder. Machteloos en krachteloos. En waar zal een mens het vandaan halen, als het van Boven niet komt? Och, het is alles eigen schuld.

Wil de ganse gemeente in het luisteren en in het spreken in deze middag nog gedenken in de onderscheiden samenkomsten, die hier en daar nog gehouden worden. Het wordt allemaal minder. Och, waar zal het nog op uitlopen? Och, zal er straks nog kerk gehouden worden? Het is alles wereld, wereld, wereld. Dwars tegen U in. Het is kopen en verkopen, ijdelheid, zonde, ongerechtigheid, er is geen einde aan. Omdat de vreze

Gods aan deze plaats niet wordt gevonden. Och, dat ons hoofd water ware en onze ogen een springader van tranen. Omdat God bespot wordt, geminacht en veracht wordt. En omdat een mens zichzelf, met land en volk zich rijp maakt om afgesneden, om weggestoten te worden. Om in de hel terecht te komen. Maar och, we hebben vanmorgen gehoord, dat het zaad van die gezegende Christus zal bestaan tot in der eeuwigheid. Daar valt een mens totaal buiten.

En daar we nu in een tijd gekomen zijn, dat we moeten zeggen, o God, nu kan het niet meer. Maar toch, er zal nog wat gebeuren. In de toebrenge van Uw uitverkorenen, in de bevestiging van Uw volk, wanneer de dag en de ure er is. Wil Uw woord in deze middag nog eens openen. Wij kunnen het niet doen. Wij hebben geen sleutel en we staan overal zomaar blind voor, machteloos en krachteloos. En dat weinigje verstand, en dat weinigje onderzoek, och als dát alleen maar naar voren moet komen, dan zal het maar een magere zaak zijn, en dodigheid. Het is de Geest alleen die levend maakt. Och, dat dát grote Rad vanmiddag nog eens ging draaien. Dan zouden de kleine radertjes vanzelf beginnen. In daar is alles van afhankelijk en daar hangt alles vanaf. Och, verwerp ons van Uw aangezicht toch niet. Neem Uw Heilige Geest toch niet van ons. In lezen, in prediken, in luisteren, ook onder de jonge mensen. Gij mocht er Uzelf nog eens mee willen bemoeien. Hen nog eens stilhouden, arresteren, bekeren. Hen nog eens ontdekken, dat schuld schuld mocht worden om tot die Bloedfontein gebracht te worden, om daardoor met God verzoend, bevredigd maar ook gereinigd, geheiligd te worden en een vrije toegang te krijgen tot Uw troon en tot Uw hart.

Gedenk hen die in de verschillende ziekenhuizen liggen. Wij dragen hen op aan Uw troon. Sta er nog over op met gunstige gedachten. Wat nog teruggebracht mocht worden en wat terug geschonken is, och, geef de ouders een hart om het op te merken. En om op de rechte plaats met al de weldaden te mogen komen. En wat in de verschillende woningen ziek ligt en in de verpleeghuizen verzorgd wordt, och, er is zo'n groot getal, ook onder ons, die nooit meer deze plaats zullen betreden. En er zijn er, die bijna geen verstand meer bezitten. Als wij dan nog in het land der levenden mogen zijn, en nog goed bij ons verstand mogen zijn, och, dat we dan U de Heere leerden zoeken terwijl Gij nog te vinden zijt en U aan leerden roepen terwijl Gij nog nabij zijt.

Gedenk land en volk en overheden, wij dragen ze op aan Uw troon. Het Jodendom, met het deksel op hun aangezicht, dat onder de Goddelijke censuur ligt, och sta er nog eens over op. Gij hebt het toch beloofd! En wat Ge eenmaal beloofd hebt, dat zal toch vervuld worden. En dat hun aanneming zal zijn als een leven uit de dood.

Gedenk ons in spreken, horen en wil bewaren voor alle afleidende gedachten. Voor alle ellende, waar een mens voor open ligt. En dat ons samenzijn in de vreze Gods en de ere Gods, tot waarachtig welzijn van onze zielen moge zijn.

Wilt Uw knechten zalven en hun aantal nog vermeerderen en hen zegenen in de arbeid die zij te verrichten hebben. Och, gedenk nog des ontfermens.

Gedenk weduwen, wezen en weduwnaars en alles wat op Uw zegen is wachtende en hopende. Doe nog wèl naar de rijkdom van genade. Was ons in Uw bloed, om Christus' wil. Amen.

Wij zingen van Psalm 79 het 3e en het 4e vers.

Geliefden.

Wij hebben gezongen uit Psalm 79:

*Hoe lang zult Gij in gramschap zijn ontstoken?
Zal 't hevig vuur Uws ijvers eeuwig roken?*

En dan opeens komt er verandering in het gebed. En die verandering die bestaat daarin, dat er een needschot op de hemel en op God gedaan wordt.

Stort Uwe wraak op hen die ons verteren.

Op volkeren, die Uw grote Naam niet eren.

Hoelang? Ja, hoelang? Zo lang dat het scheen dat er geen einde komen zal aan de Babylonische ballingschap, die 70 jaar geduurd heeft. Het Rijk der 10 stammen was honderd jaar voordat Juda naar Babel gebracht werd, weggevoerd naar Assyrië. Vanwege hun zonde en hun ongerechtigheid. En haar zuster Juda heeft niets geleerd en is niet teruggekeerd van hun heilloze weg van de afhoering van de God des verbonds. Maar ze zijn doorgaan in hun eigen weg en pad. Mensen, ik zou eigenlijk willen zeggen, dat het in zekere zin nog erger was dan het Rijk der 10 stammen. Want Juda vertrouwdde en steunde erop dat ze de tempel hadden en dat ze priesters en offeranden hadden. Zij riepen: "*Des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel zijn deze!*" Maar die tempel is met vuur verbrand. Dat prachtige gebouw wat in Jeruzalem stond is zó verwoest dat er in Klaagliederen van staat geschreven, *dat de vossen over de verwoesting liepen*. Dus dan kunt u wel denken welke grote verwoesting dat geweest is.

Je zou denken, wat is God toch hard, hé? Och, wat is God toch hard!

Nee, God is recht in al Zijn weg en werk. En God is liefde. Want wat zoon is er die de Vader niet kastijdt? En indien gij zonder kastijding zijt, dan zijt ge bastaarden. Wat is het verschrikkelijkst oordeel wat een mens op de wereld kan treffen, gemeente? Dat God een mens laat lopen! Dat God Zichzelf met een mens niet meer bemoeit. Dat God Zijn hand van ons aftrekt, totdat wij onze ogen in de hel zullen openen. Maar zolang dat God ons nog tegen komt in ons leven, bezoekt met de roede en met zware plagen, dat is nog een bewijs dat God nog wat met ons op heeft.

En nu zegt die kerk in Psalm 79 in hun druk:

Hoe lang zult Gij in gramschap zijn ontstoken?

Zal 't hevig vuur Uws ijvers eeuwig roken?

Eeuwig? Wat een gedachte, mensen! Als er niets van Gods Geest in ons leven openbaar komt, maar dat een mens allemaal harder wordt en almaar verder van God afaaat! Wat verschrikkelijk, wat verschrikkelijk! Dat het schijnt alsof God nooit meer terug komen zal. Ik zal maar iets noemen vanmiddag, en dat is dit: dat een mens jaren en jaren onder het woord van God zit en dat er nooit wat onder gebeurd. Ja, van de ene zondag in de andere en van de ene week in de andere en van het ene jaar in het andere. En dan almaar ouder worden! En al maar korter bij de eeuwigheid komen! Als een mens jong is dan kan hij sterven, maar als een mens oud gaat worden dan moet hij sterven. Ja. En dan die eeuwigheid.... Dan die eeuwigheid! Waar de rook van hun pijniging opgaan zal tot in alle eeuwigheid. Waar de worm niet sterft en waar het vuur nooit uitgeblust zal worden.

Wij leven in een tijd dat er bijna geen besef meer van is. Ja, geen besef. Verschrikkelijk, hé? Ja. Als we 's zondags naar de kerk komen, dan komen we voorbij een store,¹¹ die altijd open is en die schijnbaar met de week steeds meer bezocht wordt. Zodat we vanmiddag nog in de auto tegen elkander gezegd hebben: wat zal toch het einde ervan zijn? Grand Rapids, Grand Rapids! Wie heeft er nog smart over? Wie heeft daar smarten over? Ja, de massa zegt: *je kunt je eigen van heel de wereld niet wat aantrekken*. Dat zegt de massa. En hoevelen zullen daar komen die vanmorgen nog in een kerk gezeten hebben? Ja, in welke kerk dat kun je wel begrijpen, zeker? Dat kun je wel begrijpen. Maar geen besef meer van Gods dag. Als jongen zijn we in Goes bij een

¹¹ Een warenhuis

vrouw gekomen die melk verkocht, 's zondags. Toen we daar als jongen kwamen was die vrouw al oud. En ik was 16, 17 jaar oud, misschien. Zo lang is het al geleden. Maar op een zondagmorgen kwam God haar tegen: *gedenk de sabbatdag, dat gij dien heiligt*. En het was afgelopen. We hebben, zelfs in haar ouderdom, de tranen nog aanschouwd, daar ze een sabbatsschender voor God was. Maar door God bekeerd geworden. Het is zo verschrikkelijk mensen, als alles doorgaat en alles doorleeft en er nergens geen besef meer van is.

Maar als er wat van God naar voren komt, dan is het: *"Hoe lang zult Gij in gramschap zijn ontstoken?"* Dan wordt een mens bij de oorzaak gebracht. Bij de oorzaak. En dan wordt dat zo'n smart. Gemeente, er kan nooit blijdschap des geloofs in ons hart zijn, zonder de smart van de zonde. En als dat gemist wordt, dan is alles redeneren; en dat heeft heel geen waarde. Het is bedrog, zelfbedrog. Maar het zal eens werkelijkheid moeten worden. En dan wordt het beleefd: *hoe lang nog?* Dan komt er een nood in de ziel en een vragen om nog terug te mogen keren. En dat God nog eens terug mocht komen.

Wij hebben gedacht uw aandacht vanmiddag te gaan bepalen bij een tekst uit de profeet Hoséa. Hoever dat wij er mee komen zullen, dat weet ik ook niet. Want hoe ouder dat we worden, hoe minder dat wij er van terecht kunnen brengen. En hoe zwaarder dat het allemaal wordt. Voor vanmiddag zal ik u voorlezen Hoséa 3 vers 4 en 5:

Want de kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim. Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den Heere, hun God, en David, hun koning, en zij zullen vrezende komen tot den Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen.

Dat is de tekst.

Het gaat hier over:¹²

Ten eerste, de bekering van de kinderen Israëls.

Ten tweede komt die bekering uit, in het zoeken van de Heere.

Wij zijn van de week daarin opgewekt geworden na een bezoek en een gesprek voor enkele ogenblikken met twee rabbi's. Omdat ze de vorige week feest hebben gehad, en van de week is het weer feest, acht dagen. Van de week is het Loofhuttenfeest.

Zij zullen vele dagen blijven zitten. Dat Jodendom zit bijna 19 eeuwen onder censuur. Daar moet je eens over denken! 19 eeuwen onder censuur! Eigenlijk zijn ze altijd dooplid gebleven. Ja, in hun eigen kerk, want de Joden hebben zich niet bij een andere kerk aangesloten. Misschien kun je jezelf nog wel herinneren, dat wij bij de herdenking van de opstanding van Christus wel eens opgemerkt hebben, dat die discipelen en vrouwen door de dood heengegaan zijn, ten opzichte van de verwachting van Christus. Want die Emmaüsgangers zeiden: *"Wij hoopten en dat Hij was, Degene Die Israël verlossen zou."* Petrus zegt in Johannes 21, - en toen was Christus al opgewekt en had Hij Zichzelf al geopenbaard: - *ik ga vissen*. Ik ga naar mijn oude vak terug. Die mensen zijn allemaal in de war geraakt. Allemaal. Want er is er niet één geweest, die tevoren wist waar het op uit zou komen. Maar toch wij hebben de opmerking wel eens gemaakt, toch zijn die mensen nooit teruggegaan naar de oude kerk, naar de tempel. Niet naar de Farizeeën en naar de Schriftgeleerden. Die mensen zijn op zichzelf blijven staan. Die

¹² De punten zijn ingevoegd uit de 2^e preek over deze tekst.

mensen kwamen in een zaaltje bij elkaar en ze hebben tien dagen gebeden om de uitstorting van de Heilige Geest.

Er is in dat Joodse volk een zekere vastigheid. Een vastheid. Ik zou vanzelf met die mensen persoonlijk wel eens een eindje verder willen praten, maar ze geven in hun mening toch niets toe. Nee, het is alleen op een afstand dat je met die mensen in aanraking komt. Mijn vlees zou zeggen, man ga zondagmiddag of de zondagavond eens mee naar ons toe, ga eens mee naar de kerk. Ja, ik zou zo'n Rabbi nog wel eens mee willen nemen. Maar, ik denk niet dat ze het doen zullen. Nee, ze zullen het niet doen, hoor. Ze worden niet rooms, ze worden niet remonstrants ze worden geen methodist, ze worden geen baptist, ze worden geen Gereformeerde Gemeente; nee, niet één van die kerken. Ze blijven wat ze zijn. En als je eens wist, geliefden hoeveel dat er uit ons land hier, uit de United States, elk jaar reizen naar de Klaagmuur in Jeruzalem, dan zou je ervan staan te kijken. Duizenden en duizenden mensen die elk jaar die trip maken. En dan *zitten ze dag aan dag* bij die muur. Dag aan dag biddende om de komst van de Messias. Maar, ze blijven waar ze zijn.

Onder onze mensen, laat ik maar zeggen onder de protestanten, zijn er, - wij waren pas nog op huisbezoek in de gemeente - die man zei: twee van mijn broers zijn ook rooms geworden. Twee van mijn broers. Ik zei: *jonge, jonge toch, hoe is het mogelijk?* Hoe is het mogelijk? Ja, ze zijn allebei rooms geworden. En de ene zwerft hier en de ander zwerft daar. Het is overal maar een chaos van verwarring; een chaos.

Zij zullen vele dagen blijven zitten. Die mensen blijven waar ze zijn, ze blijven bij wijze spreken bij de muur zitten. En zij houden zó krampachtig vast aan de ordinantiën van Mozes en aan de wet van Mozes. De echte Joden zullen op de sabbatdag geen vuur aansteken. Er zijn een groot aantal Joden, vanzelf, die zich ook nergens meer over bekommeren. Maar de echte Joden, die blijven wat ze zijn.

Er is geen volk dat zo zwaar bezocht is op de wereld dan het Joodse volk. In de laatste oorlog zijn er miljoenen omgekomen, miljoenen, ook kinderen. Recht tegenover ons huis, in Rotterdam, was er een kind, misschien 9 dagen, het werd door de politie weggehaald bij zijn ouders. Het is nooit meer teruggekeerd. We hebben het met onze ogen aanschouwd. Ik zei: *Heere, hebben die mensen, hebben die ouders nu zó zwaar gezondigd?* Wij hebben ook een kind gekregen, van dezelfde leeftijd en wij mochten het behouden. Maar die mensen hebben dat kind nooit meer teruggezien. En het zijn ook mensen. (...)

Waarom, waarom komen ze niet in de wanhoop om? Waarom hebben ze nog moed om te leven? Hoe komt dat? Weet je waar dat in zit, mensen?

De beloften Gods moeten vervuld worden! Dat is de reden, dat de oorzaak. Daarom heeft de apostel Paulus, verlicht door de Geest, in Romeinen 11 gezegd: *"Dat hun aanneming zijn zal, als een leven uit de doden!"* Er is ook geen volk op de wereld wat hen uitroeien kan. Nooit. In 1954 waren er in het hele gebied van Chicago, nooit zoveel Joodse kinderen geboren als in dat jaar. Ja, het heeft zelfs in de kranten gestaan. En dan zegt Datheen, in de oude rijm, dat drukt hij zo diep uit:

*Gods beloftenissen fijn
Geduurt tot alle tijden.*

God vervult Zijn beloften. O, die God, die in de hemel zit. Die in de hemel woont en troont. Die dat volk liefgehad heeft. Uit alle einde der aarde heb Ik u gekend. Maar er staat ook bij de profeet Amos: *"Daarom zal ik uw ongerechtigheden over u ulieden bezoeken."* Omdat God hen liefgehad heeft. Dus als Gods kinderen in de druk komen

en in de moeite komen en vertrapt worden en vertreden worden en door de dood heen moeten, dat is een bewijs dat God hen liefheeft! Dat is een bewijs dat God er wat mee op heeft. Dat is een bewijs dat God er niet vanaf komt. En dat God er wat mee voor heeft.

Och mensen, Grand Rapids, misschien ben je benauwd dat God Zijn hand van je afgetrokken heeft? Ben je daar wel eens benauwd over? Brengt dat je wel eens op je knieën? Brengt het je wel eens in de engte, dat ze zeggen: ‘O God, waarom laat U me doorlopen en waarom doorhollen? Waarom, waarom, waarom kom Je me niet eens tegen? Zodat ik tot erkentenis mag komen, zoals de verloren zoon: *Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan en zeggen: vader ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u.*’

Ze zijn dus 19 eeuwen onder censuur. Dat moet je eens even indenken! Ja. Zij zijn over heel de wereld verspreid. En tegenover de Arabieren is het maar een handjevol. Een paar miljoen tegenover zó veel Arabieren en nakomelingen van Ezau. Miljoenen, miljoenen, ja miljoenen. De laatste weken wordt door alle banken, door de grootste banken van de wereld, mensen opgewekt om geld voor het Joodse volk te storten. Wie werkt dat allemaal? Wie bestuurt dat? Als wij op zo'n manier voor een collecte gingen vragen, dan zou er niet veel van terecht komen. Nee. Maar over de hele wereld worden de mensen bewerkt om dat Joodse volk te helpen. Omdat God ze gekend heeft en omdat God er wat mee op heeft. *En omdat God hun stenen straks zal herbouwen uit het stof!* Ja.

En nu zegt de tekst vanmiddag: *en de kinderen Israëls...* Ja zegt u, daar moet je eerst eens over gaan praten; dat moet je eerst eens een beetje toegaan lichten, voordat je verder gaat. Waar gaat het nu over, over welke kinderen Israëls?

Wel, het gaat over *het Tienstammenrijk*. Dat onder Jerobeam de Eerste is afgescheurd van de tempeldienst van Jeruzalem. Zodat Juda en Benjamin, de twee stammen waren overgebleven. Die Jerobeam heeft twee altaren gebouwd, één in Dan en één in Bethel. Om het volk van Jeruzalem vandaan gehouden en hen van de ware godsdienst af te wenden. En daar heeft God Zijn ongenoegen over gegeven. In dat rijk der Tien Stammen, daar is nooit een koning geweest die God vreesde. Daar is nooit een koning geweest die enige eerbied voor God geopenbaard heeft. Nee.

Bij Juda is het anders geweest, hoor. Het waren ook allemaal geen goede koningen, nee, er waren ook mannen bij die de paden der ongerechtigheid bewandeld hebben en het volk van God hebben afgekeerd. Maar er is ook een Hiskia geweest, die nog maar vijftig jaar was, die heeft de deuren van de tempel opengedaan, die zijn vader Achaz dicht gegooid had. Vijftig jaar was hij. En er is een Jósafat geweest, die toen het grote leger van de Moren tegen hem opkwam, op zijn knieën terechtgekomen is en moest uitroepen: *In ons is geen kracht tegen die grote menigte, maar onze ogen zijn op de Heere*. En zo zal ik vanmiddag door kunnen gaan. Maar we kunnen er maar kort over zijn, want er ligt nog wat anders in mijn gedachten.

Nu, dat Tienstammenrijk dat is verzonken in de afgoderij. Er staat zelfs bij de profeet Jeremia dat nooit een heidens volk geweest is, die gedaan heeft wat dat volk gedaan heeft. Want zij hebben hun goden veranderd. Dat hebben de heidenen nooit gedaan. Maar Israël en Juda hebben dat wel gedaan. Verschrikkelijk werd God tot toorn verwekt, verschrikkelijk.

En nu in het laatste der dagen dan komt dat Israël weer terug. Ja, dat komt terug, gemeente, omdat God ze terughaald. Omdat God ze terugbrengt. Omdat God er bemoeienissen mee maakt. En dat wordt teruggebracht, waarin en door welke weg? Ze worden teruggebracht in een weg van schuld. Want God wordt niet anders ontmoet dan in een weg van schuld. En wie brengt hen zover?

Schuldbesef, dat is persoonlijk tussen God en je ziel. Och gemeente, dat kun je met geen miljoenen betalen. Nee, maar één wenkje van Gods alvermogen, en een mens gaat met Efraïm op zijn heup kloppen, beschaamd en schaamrood vanwege zijn zonden en zijn ongerechtigheid. Want het gaat hier in deze tekst vanmiddag en in de volgende tekst, het gaat niet over een uitwendige belijdenis. Nee, het gaat over en verbreking des harten, dat door Gods Geest wordt bewerkt. Ja.

Als je thuiskomt vanavond moet je maar eens in Jeremia 50 lezen, een paar versjes. In het eerste deel van dat kapittel, daar staat dat Israël en Juda zullen wederkeren tot de Heere. Dan wordt die breuk weer geheeld. Door God Zelf, gemeente. Want de beloften die zijn niet alleen voor Juda, maar die beloften zijn voor geheel Israël. En daar staat ook: *Wanneer de volheid der heidenen zal ingegaan zijn, dan zal gans Israël zalig worden.* En dan wordt er niet gesproken over Israël én Juda, maar het is *Israël*. Dan is het bij elkaar gebracht door God, mensen.

Ja, maar dat heeft dan toch wel jaren geduurd?

Jazeker, dat is waar mensen. Die tijd wordt bepaald van de hemel, dat God die mensen bij elkander brengt. En als God het doet, gemeente dan hebben we er zelf niks, totaal niks aan te doen. Je leest in de waarheid, in Handelingen 8, dat er een man van Candacé op een wagen zit. En die reist een weg die woest is. Maar hij is van God, van eeuwigheid gekend. Een zwarte man. En dan krijgt straks Filippus de boodschap: *voeg u bij deze wagen.* Filippus is een blanke. En dan zie je ze straks samen op één bankje zitten, in dat, in dat ... preekstoeltje. Ja. Want Gods Geest bindt samen en Gods Geest verenigt.

En als Gods Geest eraan te pas komt, och gemeente dan worden alle breuken weggenomen. En alle dalen worden gevuld en alle hoogten worden geslecht. Dat gebeurt als God komt werken, door Zijn eeuwige Geest. Tegenwoordig willen sommige kerken verenigen met elkander, de Griekse, de Oosterse kerk met de Westerse kerk; dat wordt ook al geprobeerd. Maar het is nog niet gelukt. Nee, ze stuiten op een dubbele knoop. Over de hele wereld is er een geest van verbinding, maar alles zonder God. Daar is geen verwachting van, nee. Alleen van het werk van God is er verwachting. En dat werk dat blijft, en zal eeuwig duren. Dat zijn de wonderen van Gods eeuwige genade.

Israël, de kinderen Israëls komen weer op hun plaats terug, *omdat God ze terugbrengt met Zijn hand goedig.* Dat is de reden.

Maar nu die kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten..., vele dagen. Want de zonde wordt bezocht, mensen! De zonden worden bezocht, God gaat er niet overheen. Dat zie je in het Oude Testament gedurig. Onder de regering van de richters, onder de regering van de koningen, gedurig komt God de zonde te bezoeken. En dan kost het duizenden, tienduizenden mensenlevens. En dan zou je zeggen, *is dan God zo hard?* Nee, God is zo rechtvaardig! De Heere is recht in al Zijn weg en werk.

En dan zullen die mensen vele dagen zonder koning zitten. Wie is in waarheid koning van dat volk geweest? Dat is koning David geweest. "Ik heb David met heilige zalf aan Mij en aan het Rijk verbonden." En nu zijn Jerobeam, en ook al de andere koningen

van het huis Israëls, wel koningen geweest onder Gods toelating, maar er is niet één koning geweest die God vreesde. Niet één.

Zij zullen vele dagen blijven zitten zonder koning. Totdat ze bij de Meerdere David zullen terechtkomen. Het is een lange weg, hé? O ja, mensen het is een lange weg. Maar God brengt ze er. Ja Hij trekt ze met Zijn hand goedig, en hij verbindt ze met het cement van Zijn bloed. En zo komen ze bij die Koning terecht.

Ze zullen vele dagen blijven zitten. En niet weggelopen, hoor! Nee, ze zullen blijven zitten. Ze zullen op de puinhopen zitten, mensen. Want weglopen, dat is van ons. Maar ze zullen blijven zitten, blijven wachten, totdat God er eens aan te pas komt. Totdat Zijn ingewanden gaan rommelen van barmhartigheid. En dat Zijn toorn gestild en Zijn gramschap geblust wordt. En dat is alleen in Christus, in die enige Borg en Middelaar des verbonds. Al wordt dat niet in de dadelijkheid door hen opgemerkt, maar in die weg van recht en gerechtigheid zal Sion verlost worden en hun wederkerenden door gerechtigheid.

Zonder koning. Zij hebben vandaag nog geen koning en nog geen vorst in de vreze Gods. Nee, een wettige regering zoals in de dagen van koning David, dat hebben ze niet. Het ligt allemaal verwoest door de zonde. Die kroon ligt ter aarde neergestort. Ze hebben geen koning en hebben geen vorst, die het voor hen opnemen; en geen vertegenwoordigers op de wereld onder al de verschillende naties, die God vrezen.

Ze worden overal gehaat. Allemaal en ze worden overal buiten gehouden. Ze zijn er allemaal benauwd van. En de reden dat ze er allen benauwd van zijn? Ja, dat ga ik je eens voorlezen vanmiddag. Dat is te vinden in het boek Esther. In Esther lezen we van Haman: Hij vertelde aan zijn huisvrouw Zéres en al zijn vrienden, al wat hun wedervaren was. Toen zeiden zijn wijzen, en Zéres zijn vrouw ook: "*Indien Mórdechai voor wiens aangezicht gij hebt begonnen te vallen van het zaad der Joden is, dan zult gij tegen hem niets vermogen. Maar gij zult gewisselijk voor zijn aangezicht vallen.*" Die vrouw, die had dat goed bekeken! Al was het een onbekeerd mens maar zij heeft nog geprofeteerd ook. Geprofeteerd van de val van de wereld, van de val van de vijanden van de kerk. "*Je bent begonnen te vallen voor het aangezicht van Mórdechai en het zal doorgaan, hoor!*" Haman, je komt nooit meer op je benen te staan, straks hang je te slingeren aan de galg, omdat God met de vijanden afrekenet. Omdat God met de vijanden af gaat rekenen!

En omdat Hij het voor Zijn arme kerk en voor Zijn arme volk opneemt. Ja, er is een Voorspraak aan de rechterhand des Vaders.

*En aan hen schoon diep in schuld,
Met berouw gedenken zult.*

O, dat volk dat daar in de schuld voor God komt te liggen, wat zichzelf veroordeeld, die zichzelf beschuldigen....

En niet alleen zonder koning en zonder vorst, maar ook zonder offer, zonder opgericht beeld, zonder efod en zonder terafim. Ja, er is geen doorgang in. Voor jaren, voor jaren blijven ze in 't gemis zitten. Ze hebben niets overgehouden; ja, zij hebben wel de ceremoniën, die zij navolgen en daar willen ze wel aan vast blijven kleven, maar er is geen leven in. Er is geen opening naar God in. Er is ook geen Urim en geen Tummim meer, zoals vroeger onder het Oude Testament. Waardoor de Heere tot het volk sprak en waardoor ze bij God nog terecht konden komen.

Ach verschrikkelijk, mensen, als God niet meer spreekt. En als God Zich als doof houdt. Er is ook een tekst in de Bijbel die zegt: *Waarom, waarom houdt Gij U als doof? Waarom rookt Gij tegen het gebed van Uw volk?* Dat staat in Psalm 80.

Je zou zeggen: *hoe houdt een mens het vol!* Ach, hoe komt hij niet in de wanhoop om?

Omdat God daarvoor zorgt, geliefden. En omdat God Zijn volk nooit begeeft en nooit verlaten zal.

Dat geldt voor de mens ook in zijn persoonlijk leven. Er kunnen tijden zijn dat hij zegt: *wel God, hoe kan ik nog leven?* Hoe kan ik nog verder leven? En toch blijven ze leven. Omdat God ze in het leven houdt. Omdat God er voor zorgt. Omdat God hen bewaart. Omdat God ze niet alleen laat. En opdat de vijand hen niet eeuwig in het verdriet zal laten. En hen niet zal blijven vertrappen en vertreden. God komt er eens aan te pas. En er zal voor een kind van God, in de verlating die ze doorleven moeten, die zo zwaar en zo diep kan wezen, er zal toch op de bodem van hun hart gevonden worden, wat we samen zingen uit de 14^e Psalm:

*Och daalde 't heil uit Sion spoedig neer!
Voor Israël. Als God Zijn volk uit lijden
En banden redt, zal Jakob zich verblijden,
En Israël juichend, gevende 'd eer
Aan zijnen HEER'.*

Het is het 7^e vers van Psalm 14.

Toepassing

En nu, geliefden, de verwerping van Christus is de zwaarste zonde. Het ongeloof is de grootste zonde, vanwege de verwerping van Christus als de gegeven Messias, als de geschonken Zaligmaker. En dan blijft er, mensen, ook voor ons, geen slachtoffer meer over voor de zonde. Als een mens straks verloren zal moeten gaan, dan zal er geen wapen in de hand van de mens overgebleven zijn om zichzelf nog te verontschuldigen. Alle mond zal gestopt worden en de gehele wereld verdoemelijk gesteld worden voor God. Wij zijn een tweede Israël, een tweede Israël om dat God hier in ons land een J. (Edwards), een Shepard, een Whitefield heeft gezonden vanaf 1602 af, die met de Bijbel onder hun arm het land doorgegaan zijn. Mensen die van God geleerd waren. Niet alle dominees zijn bekeerd, dat is nog nooit geweest. Maar er zijn er onder geweest die getuigenis hebben gegeven van de grote genade Gods.

Maar de wereld is in het algemeen op een heilloos spoor. Hoe langer hoe meer wordt God verloochend en verzaakt en wordt God verlaten. Arm land, arm land. Want, als wij God verlaten dan verlaat God ons ook. De Heere zei tegen Saul: *Dewijl gij Mij verworpen hebt, zo heb Ik ook u verworpen.*

En als je nu die arme godsdienst, en die lege godsdienst van de Joden ziet, waar ze zo druk mee zijn en waar ze zichzelf mee bezig houden, dan moet je toch tot de conclusie komen: *wat is het arm en leeg.* Want *de werkelijkheid* is er niet in te vinden. Want ze spreken van een Messias en ze zeggen dat zij naar de Messias uitzien, maar het is de rechte verwachting niet.

Nee, maar het zal oprecht worden, als de tijd van Gods welbehagen aanbreekt. Van der Groe heeft er over gepreekt. Theodorus van der Groe, een van de grootste lichten die de kerk gehad heeft. Van der Groe heeft gezegd: *Dat de aanneming van dat Jodendom zal wezen als een leven uit de dood.* En als je dan aan Samuël Dyke denkt, waar we nog preken van hebben, die was ook een Jood, die tot God bekeerd was. Evenals Da Costa, ook een Jood; en meer anderen. Wat een licht dat die mensen in de waarheid hadden! We hebben er gisteren nog in zitten lezen. En dan staan wij er wel eens over verwonderd. Want hoe het ook is, het blijft een bijzonder volk. Een bijzonder volk. En al spogen ze op de grond, als het over Christus gaat, maar toch staat er in dat volgende vers: *Zij zullen naar David, hun Koning gaan vragen. Ze zullen de Heere gaan zoeken. Zij zullen;* dus niet alleen persoonlijk, maar in het algemeen. Er zal een waarachtige

bekering onder dat volk komen. Wie zal dat werken? De God van de hemel en aarde. De God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob.

En uit het weinige wat wij vanmiddag gehoord hebben, ik hoop dat wij het allemaal ter harte nemen. Zij hebben nu nog Rabbi's overgehouden, en zij hebben nog oversten die ze volgen en die nog een weinig leiding geven, maar een koning en een vorst missen al die Joden. Dat missen ze al die jaren. Een Hogepriesterlijk bediening missen ze, want er is geen offer meer. Zij hebben wel genoeg gebeden, maar och, lege gebeden.

Maar God die zal Sion eenmaal herbouwen uit het stof. Dat het voor ons samen vanmiddag maar tot lering mocht wezen. Dat God te zonde straft en dat de straf over de zonde rechtvaardig is, maar dat Christus voor Zijn kerk geleden heeft. De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden.

Het mocht een persoonlijke zaak worden, mensen. Buiten God is er geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

En als we nu straks naar huis gaan, mensen, acht jezelf niet te hoog om aan de Heere te vragen, of hij in je hart wil leggen, wat we uit Gods Woord in uw midden hebben neergelegd. En dat de Heere het zegenen mocht tot zaligheid. Want we moeten door dezelfde weg terugkeren als het Rijk der 10 stammen. En dat is een afkeren van de zonde en van de afgoden. En de Joden zijn wel van de afgoden verlost. Want na de Babylonische gevangenschap, lees je nooit meer dat ze afgoden nagewandeld hebben. En dat ze afgoden gediend hebben. Nee, daar heeft God hen van genezen. Het heeft lang geduurd, maar door diepe, door diepe wegen heen, heeft God ze er van afgebracht, en zijn Israël en Juda weer verenigd geworden.

De kerk in haar zichtbare openbaring, in de tijd die wij beleven, ligt ook allemaal verbroken. Het is alles verwoest. En wat zal het einde daar nog van zijn, mensen? Want het is net of de Heere er de spot mee gaat drijven. Met alle kerken. Ja, laten we maar dicht bij huis blijven. Het is geen *strijdende* kerk meer maar het is nu een *vechtende* kerk geworden. En de éne gunt het licht in de ander zijn ogen nog niet. Wat een ellende! Waarom? Omdat we allen zover van God af zijn. Och, als het eens een vechten en een strijd mocht worden om de minste te mogen worden! De minste, o wat zouden wij er goed mee zijn, mensen! Want die het verliest en de minste wordt, die heeft het gewonnen. Dat is heel de zaak. En dan gaat het maar over één zaak, en dat is dat we God terugkrijgen in een weg van recht en gerechtigheid.

Jong en oud, dat wij leren mogen uit de geschiedenis van het Joodse volk, dat de Heere niet lichtzinnig met de zonde handelt, maar dat Hij de zonden bezoekt en straft met bittere plagen. En dat alleen het bloed van Christus het enige geneesmiddel en het enige redmiddel is. Niet rechtvaardig uit de werken der wet, maar alleen door het geloof in Christus Jezus. De Heere mocht daartoe Zijn Woord nog zegenen en Zijn volk opwekken, dat wij vanavond hopen te horen, om in onszelf afgebroken te worden, in onszelf onder te gaan, omdat Christus, de Borg in onze harten moge wonen en dat wij in de liefde geworteld en gegrondvest mogen worden.

En dat mensen, die de geen hoop meer hebben om bekeerd te worden, dat ze nog hoop mogen krijgen om bekeerd te worden. Bekeerd, zoals God al Zijn volk bekeerd. Tot Zijn eer en tot onze eeuwige zaligheid. Amen

Dankgebed.

HEERE, Gij mocht dit enkel woord, met veel gebrek en zwakheid gesproken, nog zegenen, noch heiligen en toepassen tot lering en bekering. Gedenk de gemeente, gedenk de zieken en de kranken, ook in de hospitalen. Wij dragen ze op aan de rommeling Uwer ingewanden; gedenk des ontfermens.

Breng in de avond nogmaals samen en verblijd ons door uw Goddelijke daden opdat wij nog een sabbatdag der rust mogen hebben in onze harten. Om Jezus' wil. Amen.

Wij zingen uit de 69e Psalm het laatste vers.

*Gij, hemel, aard' en zee, vermeldt Gods lof;
Laat al wat leeft Zijn trouw en goedheid prijzen;
Want God zal aan Zijn Sion hulp bewijzen,
En Juda's steen herbouwen uit het stof.
Daar zal Zijn volk weer wonen naar Zijn raad,
God eeuwig hun Zijn volle gunst betonen;
Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad,
Zij, die Zijn Naam beminnen, erflijk wonen.*

Psalm 69:14.

Ontvang nu de zegen des Heeren.

***De Heere zegene u en Hij behoede u.
De Heere door Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heere verheffe Zijn aanschijn over u en geve u vrede. Amen.***

4. De bekering van de kinderen Israëls (2)

Psalm 61: 2, 4
 Romeinen 11:14 - 36
 Psalm 25:4, 5
 Psalm 36:2
 Psalm 28:5, 6

Vangen we ons samen te zingen aan door te zingen van de 147^e Psalm het 6^e vers.
 Het is uit Psalm 147 vers 6.

Wat we willen voorlezen uit Gods Woord is uit Romeinen, het 11de kapittel, vanaf vers 14 tot 36.

Onze hulpe is in de Naam des Heeren, Die hemel een aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere; in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu te samen het aangezicht des Heeren.
 GEBED

HEERE, Gij bracht ons in de middag van deze heilige rust- en sabbatdag, voor de tweede maal te samen aan de plaats des gebeds. Gij betoont nog te zijn de Schepper van de einden der aarde, die nooit moede en nooit mat wordt. En dat we mogen zijn onder al de goedertierenheden Gods en al de bemoeienissen, waar Gij ons nog nawandelt en achtervolgt. Want van onszelf zijn we allemaal weglopers, verdervers; er is in ons niets wat van nature U kan behagen. Maar het is alles, zoals we uit Uw woord gehoord hebben, uit het vrije en soevereine van Uw eeuwig welbehagen. Waar van de arme mens niets in aanmerking komt. Och, leer het ons. Leer het ons om U te aanbidden, in verwondering des harten. Om U te verhogen als de Bron en Fontein van alle zaligheid.

Gij mocht het in dit middaguur aan ellendigen nog gedenken. Gij mocht in ons midden komen, in onze harten, een woonplaats van het kwade; allemaal ellende; in geen woorden te zeggen. Maar och, kom nog om het te reinigen, te heiligen, om een woonstede Gods in de geest te maken, om daarvoor de bediening van uw Woord te zegenen, in deze middag. Wil het nog openen. Wil het nog ontsluiten. Gij zijt toch de Leeuw uit de stam van Juda. Die overwonnen hebt en die het boek genomen hebt, om de zegels te verbreken en om de inhoud bekend te maken aan degenen die het niet weten. Heilig het in het midden van ons. Dat er nog arme zondaars onder getrokken, tot U bekeerd mochten worden. Dat de huichelaars ontdekt mochten worden en dat U het zuchtend, het uitzien volk nog gedenken mocht en genadig wilde zijn. Dat ze U nog mochten vinden. Want Uw Woord zegt, die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere.

Wil Uw volk bemoedigen en vertroosten en versterken opdat ze op de akker van Boäs nog een aar mochten oplezen. Opdat hun ziel versterkt, met verlangen vervuld werd om U te mogen ontmoeten, in de weg Uwer inzettingen, in Woord en sacrament. En dat ze nog teerkost mogen ontvangen op de moeitelijke reis door dit leven. Waar ze toch van alle kanten omringd worden. Ze hebben mij omringd als bijen, kwam de psalmist te

betuigen. Gedenk uit loutere genade, om het bloed Uws verbonds. Om die volmaakte gerechtigheid die alleen redt van de dood, de grond van de zaligheid, wat hun kracht en de sterkte van hun leven is.

Werk onder jong en oud, klein en groot. Zegen Uw Woord in deze middag. Zalf Uw getuigenis, ook onder ons, wat nog gepredikt staat te worden. Gedenk de zieken en de zieken. In al de zwakheid. Ook in ons eigen huis. Gij mocht haar nog gedenken. Och, om maar voor- en toebereid te worden om U te ontmoeten. Het gaat alles naar het einde. Het wordt alles afgebroken. Wij hebben hier geen blijvende stad. Maar om straks dat voorrecht te mogen ontvangen, om in Jezus te ontslapen. En nu hier, door U bereid, opnemen in Uw heerlijkheid. De strijd gestreden, de loop geëindigd om dan verwaardigd te worden met al die verlossers, om de kroon te mogen werpen voor de voeten van God en het Lam.

Gedenk aan alle weduwen en wezen en weduwnaars. Wat geopereerd is, wat geopereerd moet worden, wat naar het ziekenhuis gebracht moet worden in deze week, wij dragen hen op aan het gerommel Uwer ingewanden. Sterk Uw knechten, helpen hen in deze dag. Doe nog ervaren dat het Israëls God is, Die krachten geeft. Van wie het volk zijn sterkte heeft.

Land en volk in alle omstandigheden waarin we verkeren. Och aanbiddelijk Wezen, dat wij onder U mochten buigen. Al zal alles misschien van ons afgenomen worden. Want wij gaan een bande, een bange toekomst tegemoet. Maar om God over te houden, mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed.

Wat in deze week, als zij het mogen beleven een jaar tot hun jaren toegevoegd, mogen worden, beiden zo oud en versleten. En die niet op kunnen gaan onder Uw Woord, och wij dragen ze nog op aan Uw troon. Voor U is niets te wonderlijk. Gedenk de familie. Gedenk ons samen naar het welbehagen tot Uw volk. Al de gezinnen, in alle noden die zo groot en zo vele zijn. Schenkt ons tezamen de bediening en de zalving, vertroosting van God de Heilige Geest, om het bloed des eeuwigen Testaments, om Jezus wil. Amen.

Wij zingen van Psalm 25:5

*Goedheid en waarheid verheven
Zijn des Heeren wegen al. Enz.*

Geliefden.

In de oude rijm van Datheen daar zingen we in Psalm 25:5:

*Goedheid en waarheid verheven,
Zijn des Heeren wegen al.*

En in Psalm 103:5:

Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden.

Soms schijnt het dat het wél eindeloos is, en dat er aan de druk van de kerk hier op aarde nooit een einde komen zal. Er zijn tijden dat het in hun hart is: "*Wat zal ik nog langer op de Heere wachten?*" Het water van de verdrukking kan soms zeer hoog rijzen. En veel moedbenemende omstandigheden het hart van dat volk vervullen. Maar:

*Want God gedenkt altijd genadig;
Aan Zijn verbond, 't welk blijft gestadig,
En aan dat woord, dat Hij heeft klaar
Toegezeid, en wil 't houden waar.
In 't duizendste geslacht dat leeft,
Zo Hij Abraham beloofd heeft.*

We wensen daar vanmiddag nog een kort woord over te spreken uit de profetieën van Hoséa, het derde kapittel het vijfde vers. Hoséa 3:5.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den Heere, hun God, en David, hun koning, en zij zullen vrezende komen tot den Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen.

Tot dusverre.

Het gaat hier over: ***de bekering van de kinderen Israëls.***

En er zijn vanmiddag in die waarheid drie dingen die onze aandacht in het bijzonder trekken.

1. Komt die bekering uit, in het zoeken van de Heere.
2. In het zoeken van hun Koning.
3. In het vrezende komen tot de Heere en Zijn goedheid.

We hebben de vorige week - of veertien dagen geleden is het al, de tijd vliegt zo - gehoord, *dat de kinderen Israëls, het Tienstammenrijk, dat ze vele dagen blijven zitten zonder koning en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim.*

Vele dagen dat was in de ballingschap het rijk der Tien stammen 270 jaren en voor Juda zou het zijn zeventig jaar zijn. Je zou zeggen hoe is het mogelijk dat de Heere zegt: *Vele dagen.* Want dat is toch geen kleinigheid. Hoeveel mensen zullen er in die tijd gestorven zijn. Geslachten zijn er weggevallen, zodat een mens alle hoop en moed zou opgeven. Ja.

En toch: *"Daarna zullen de kinderen Israëls zich bekeren."* Er zal een tijd komen dat God naar Zijn volk terug komt. Wij kunnen onszelf niet bekeren mensen, nee. Ga er maar eens aan beginnen. Als God met Zijn volk gaat beginnen dan proberen ze alles. Ja.

Je leest, om maar één voorbeeld te noemen, je leest in Markus 2 dat er een man ziek was, kanker, en dat die man gedragen werd. Nu hebben ze geprobeerd om die man door de deur te dragen en voor de voeten van de Heere Jezus neer te leggen. Dat hebben ze geprobeerd. Maar die deur was dicht. Dat wil zeggen, daar waren zoveel mensen, dat er geen doorkomen mogelijk was. Het kon voor die mensen, en inzonderheid voor die zieke man niet. Het was onmogelijk.

Want dat was eigenlijk de enige toegang die leidde tot Christus. Maar toen hebben die mensen een opening in de zolder gezien. Een opening in de zolder. Geestelijk betekend dat: Ze hebben een opening in de *hemel* gezien. In de hemel, als er hier geen opening meer is, mensen; als het hier niet meer kan.

En alle hoop mij gans ontviel,

Daar niemand zorgde voor mijn ziel.

En toen hebben die vier mensen die man neergelaten door die opening, en is die man aan de voeten van de Heere Jezus terechtgekomen. Er zijn er vier geweest, geen zes en geen vijf, maar er zijn er vier geweest. Wie zouden dat geweest zijn, denk je? Mm? Wie zouden die vier geweest zijn? Is er één die antwoord kan geven vanmiddag?

Misschien zijn er mensen die zeggen: Daar zou ik eens over moeten denken. Misschien dat ik dan eens tijd had om een Bijbelverklaring in te kijken, en dat de één of de ander me er wat van verteld, dan kan ik het nazeggen. Maar je hebt geen Bijbelverklaring nodig, hoor. Geestelijk, een Drie-enig God en de Kerk. Vader, Zoon en Heilige Geest, en de vierde is de Kerk. *Opdat deze onze gemeenschap zij met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus.* Jaren geleden hebben we daar eens een leraar over horen praten.

Dat wonder van die Vier; en die man is genezen. En daar moet het ook alles van komen mensen.

Want van des mensen zijde, als je nu toch honderden jaren weg bent uit je land, dan zou je zeggen: Het is wel tijd om de moed op te geven, dat er nooit meer wat gebeuren zal. Dan zou een mens wel zo moedeloos worden in zichzelf dat hij zegt: *o God, ik geef het maar op.*

Maar er staat hier in de tekst: *Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren.* Die mensen zijn in ballingschap geweest in Assyrië en Babel. En die koning van Babel, Nebukadnézar heeft van het eerste begin in zijn gedachten gehad, dat het volk van Juda, als die enige tijd in dat land zouden verkeren, dat ze wel met dat volk zouden gaan leven. Dat ze met al de gewoonten, ook met de godsdienst van Babel zich zouden gaan verenigen. En dat het dan nooit meer in hun gedachten op zou komen, om ooit nog terug te keren. Maar dat heeft die man ook mis gehad. Nebukadnézar heeft zichzelf ook bedrogen in dat punt, want het is nooit zover gekomen. Dat volk is alleen gebleven. Er zijn er wel die daar gebleven zijn en nooit meer teruggekeerd zijn. Maar alle mensen worden niet zalig; o nee. En alle mensen worden niet bekeerd.

Er is een massa mensen op de wereld die aan de verharding worden overgegeven, ook onder de waarheid. Mensen die zichzelf nergens meer over bekommeren. Geen dood en geen eeuwigheid meer. Je zou zeggen: onbegrijpelijk. Ja, onbegrijpelijk voor een mens wiens consciëntie nog spreekt. Dan zou je zegen: *ja dat kan eigenlijk toch niet, het moet je toch achtervolgen.* Maar als een mens aan de verharding wordt overgegeven dan gaat het almaar verder en almaar verder. Zolang een mens zijn consciëntie nog spreekt - dat is geen bekering - maar dan kan een mens nog bekeerd worden. Zolang je consciëntie spreekt. Dat is ook geweest bij de koning Manasse. Die man heeft niettegenstaande zijn goddeloosheid nooit de zonde tegen de Heilige Geest bedreven; nooit! Zelfs de Heere Jezus Die heeft tegen een moordenaar gezegd: - dat was Paulus vóór zijn bekering- *Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan.* Die man is ook geraakt in zijn consciëntie. En er zijn mensen die in hun consciëntie geraakt worden en er overheen stappen. En die ook nooit tot bekering zullen komen. Maar er zijn er ook die veel nepen in hun consciëntie hebben, totdat God ze afsneed van Adam en in Christus inplant.

Nu staat er in de tekst: *Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren.* Hoe moet een mens dat nu verstaan? Als u dat zo oppervlakkig leest dan zou je zeggen: Een mens kan het zelf wel doen! Maar laat ik dat vanmiddag maar eens met twee woorden mogen zeggen, mensen. Daar is totaal geen verwachting van; totaal niet. Als een mens van God bekeerd wordt, onze vaders hebben in de Geloofsbelijdenis gezegd: *Als God gaat werken dat die mensen ook gaan werken.* Maar onze vaders hebben op de voorgrond geplaatst: *Gods werk!* En als dat werk er is, dan gaat dat volk ook werken. Maar natuurlijk, Gods werk is zo verschillend, als dat ons werk is. God gaat werken in het leven van Zijn volk om ze onbekeerd te maken, onbekeerd. Wij stellen alles in het werk om bekeerd te worden, omdat we verduisterd zijn in ons verstand. En omdat het Evangelie bedekt is, totdat God het door Zijn Geest Zelf gaat ontdekken in ons hart en in ons leven; en we verlichte ogen des verstands krijgen. Het gebeurt ook in het eerste van het geestelijk leven dat het schijnt dat een mens nogal vooruitgang maakt. Dat hij nogal voorspoedig is. Dit niet meer doen en dát nalaten. En dingen gaan doen die hij tevoren nooit heeft gedaan: *zuchten, bidden, schreeuwen.* Totdat het allemaal minder gaat worden, wanneer de val van Adam opengaat komen.

Want ten eerste is het Gods gewone weg met Zijn volk om ze te gaan overreden van de dadelijke zonden. En later van de zonde van Adam. Waarom zou God dat doen? Omdat Hij zo wijs is! Als de Hemel nu eens dadelijk kwam met de val van Adam - bij wijze van spreken - dan zou er niet veel moed overblijven. Want in de val van Adam wordt alles afgesneden. Daar wordt een mens een schuldig mens, daar wordt een mens een *schuldig* mens, daar wordt een mens een *verloren* mens. Daar komt hij tot de ontdekking dat hij nooit zichzelf meer bekeren kan. Dat God er aan te pas moet komen.

En nu staat er in de tekst vanmiddag: *Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. Daarna!* Dat is, wanneer dat volk met hun stilzitten, zonder koning en vorst, en zonder offer, en zonder opericht beeld, en zonder efod en terafim aan een einde komt; dat God met alles dat volk aan het einde gaat brengen. Ze houden geen offer meer over mensen, nee ze houden geen offer meer over. Ze raken alles kwijt. Ze komen met alles in de dood terecht, met alles. En hoe kan het dan nog dat ze zich bekeren zullen? Hoe kan dat mensen? Omdat God van eeuwigheid in Zichzelf bewogen is geweest.

We hebben vanmiddag gelezen in Romeinen 11, en dan hebt u wel opgemerkt hoe dat de apostel Paulus tenslotte met de uitverkiezing naar voren komt? En die verkiezing ligt in de eeuwigheid, dat weten je allemaal. Vele mensen zeggen: die verkiezing moet je maar laten rusten. Daar moet je zo diep maar niet op ingaan.

Maar als alles afgesneden en afgebroken wordt van 's mensen kant dan krijgt de verkiezing pas waarde. Dat God in Zijn eeuwige vrijmacht mensen verkoren heeft tot de eeuwige zaligheid. Dat er een tijd aanbreekt dat ze geroepen worden met een heilige roeping en dat ze terecht gebracht worden. Als je vraagt, kan dat volk dat zien? Dan moet je zeggen: *nee!* Want dan waren ze al geholpen. En het is een volk dat in zichzelf ongehouden blijft, zolang ze ook ongehouden zijn. Maar die verkiezing ligt van eeuwigheid vast. Van eeuwigheid.

En nu te dien opzichte - om bij die tekst te blijven vanmiddag - is de ballingschap van de kerk, van Israël als van Juda, (probeer het eens te onthouden, mensen) geen vernietiging geweest. Maar dat is een tuchtmaatregel geweest. Een tuchtmaatregel! En wij hebben op grond in de Waarheid vanmiddag, grond om te gaan zeggen, om met blijdschap te gaan zeggen: 'Dat God met dat volk is meegegaan naar Assyrië. Dat Hij meegegaan is naar Babel.' En nu hebben die vijanden, die heidenen, die hebben nooit uit kunnen roeien wat God voor dat volk besloten had. Want de Waarheid zegt in Romeinen 11:28: *Maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil.* Beminden! En God is onveranderlijk, dat is voor al Zijn lieve volk, mensen. Er staat in Psalm 135:8:

*En aan hen, schoon diep in schuld,
Met berouw gedenken zult.*

Dat is niet over de wereld. Nee, dat is niet over de wereld, die laat God gaan. Die laat God gaan! Maar dat is over Zijn lievelingen. *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de Heere.* Israël en Juda hebben zich verknocht aan de afgoden. Maar door de bitterste wegen heeft God ze er vanaf gebracht. Door de bitterste wegen. En er is in hun hart een verlangen gewerkt naar God. En dat heeft Nebukadnézar, en dat hebben de Assyriërs nooit weg kunnen krijgen, nooit! Er is een volk in de kerk die soms denken: *o God, het is allemaal weg, het is allemaal weg.* Ik heb geen tranen meer, ik heb geen gevoel meer, ik heb geen licht meer, ik heb geen geloof meer. Ik heb totaal niets meer, denken ze.

Maar, maar daar komt weer wat naar voren. Wat komt er dan naar voren? Kun je dat bewijzen met de Bijbel? Jazeker mensen, anders zou ik het niet zeggen.

*Voed het oud vertrouwen weder;
Zoek in 's Hoogsten lof uw lust;
Want Gods goedheid zal uw druk
Eens verwiss'len in geluk.*

Dat is zo diep in het hart van dat volk dat al de duivels uit de hel het nooit weg kunnen krijgen. Er zal toch nog wel eens een enkele ziel zitten, vanmiddag hier hoop ik, nog een enkele ziel, dat ze verwonderd zijn dat er soms nog wat terug komt in hun leven. Dat ze soms naar de eenzaamheid gedreven worden in het verborgen, en dat ze zeggen: *o God, o God help me. O God, trek me; o God, verlos me.* Ja. Het werk van God kan wel bedekt wezen, maar weggaan? Nooit mensen. Nee, nooit! Dat is onmogelijk. Want als ze aan zichzelf overgelaten waren dan was het al voor jaren, voor jaren weg, mensen. Voor jaren! En dan zeggen ze voor zichzelf menigmaal: *'het is een hopeloze zaak.* Was ik maar nooit geboren. Had ik maar nooit het levenslicht aanschouwd.'

Maar het is niet altijd zo. Nee er zijn wel eens andere ogenblikken. En nu is het ook waar voor dat volk: bemoediging is geen oplossing. Geen oplossing! Maar God bemoedigt Zijn volk soms. God versterkt Zijn volk soms. God geeft Zijn volk wel eens een opening. Ik wou dat ik het je vanmiddag kon geven. O, ik wenste dat ik het je vanmiddag kon geven, ik zou het doen. Ik zou het onmiddellijk doen, mensen. En nu die bemoediging kan ons opwekken, die bemoediging kan ons verkwikken.

Straks gaat de bemoediging weer weg en dat ligt een mens nog aan zijn *eigen* kant. Want we moeten aan de *andere* kant komen. De Heere Jezus zei tegen Petrus en de andere discipelen: *Werpt het net aan de rechterzijde van het schip en gij zult vinden.* En die andere kant is het vrije en soevereine van Gods eeuwig welbehagen. Ja, dat is het! En als ze aan de kant van God komen, och dan is het precies als op de zee van Tibérias. Als ze aan hun eigen kant vissen, zwemmen al de vissen weg; al de vissen. Maar als ze aan de rechterkant komen, komen al de vissen er naartoe zwemmen. En straks dan hebben ze er 153, en dan is er geen één klein visje bij. Dan zijn het allemaal grote vissen. *Loof den Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden. Het is God die ze u beweest.* Dat is uit het vrije van het welbehagen.

En als u nu bekeerd kan worden mensen, dan kan een ander ook nog bekeerd worden, geloof je dat? Als ik bekeerd kan worden, kunnen alle mensen bekeerd worden. Dan zou hij wel willen gaan preken. Dan zou hij tegen alle mensen wel willen zeggen: 'Och man er is nog hoop voor je. Je kunt nog bekeerd worden, God heeft het mij ook gedaan. Ik heb er nooit op gerekend hoor, nooit naar gezocht, nooit naar gevraagd. Maar God heeft het gedaan.' En dan kan je man bekeerd worden, en je vrouw kan bekeerd worden, en je kinderen kunnen bekeerd worden. Dan kan ieder nog bekeerd worden als God die ruimte in Christus voor een arme zondaar gaat openen. Wat wordt dan alles een Goddelijk genadewonder voor zulk een ziel, werkelijk.

Daarna; als het Gods tijd is mensen. Abraham heeft vijftwintig jaar moeten wachten totdat Izak geboren werd, vijftwintig jaar! En straks gaat Izak trouwen met Rebekka, in een wettige weg hoor, in een gezegende weg. Want ze hadden er beiden God in gezocht. Izak kwam in het veld aan de avond om te bidden. Waarom kwam hij in de middag niet, denk je? Heb je er wel eens over gedacht, of niet? Waarom ging hij 's morgens en 's middags niet naar het veld toe? Waarom in de avond? O, dat is zulk een lieve gang. Want het is allemaal zo Goddelijk en zo wonderlijk. 's Avonds komen de

sterren aan de hemel. En God had Abraham naar buiten geroepen toen hij alleen was. Ik wenste wel dat ik het eens duidelijk zeggen kon mensen, *toen hij alleen was*. Een onvruchtbare vrouw, waar geen verwachting meer voor was. Maar toen hij *alleen* was, toen heeft God hem naar de sterren gewezen. Dat heeft God gedaan, hoor! Want wij blijven maar naar beneden kijken. *Och, ik kijk maar gedurig naar beneden in plaats van naar Boven, o God*. Maar toen hij alleen was, toen zag hij de sterren. En toen heeft de Heere tot Abraham gezegd: *Zie nu op naar de hemel, en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt. En Hij zeide tot hem: zo zal uw zaad zijn!*

En dan moet je alleen op de wereld wezen, en dan moet er niets wezen, niets, totaal niets. Izak heeft nog twintig jaar moeten bidden, hoor. Het gaat zó maar niet hoor! Nee mensen, nee, nee. God is niet haastig. Hij oefent Zijn volk in de lijdzaamheid om op God te wachten.

*Ik blijf den HEER' verwachten;
Mijn ziel wacht ongestoord;
Ik hoop in al mijn klachten,
Op Zijn (niet mijn) onfeilbaar woord.*

En eer dat kind, Jakob, op de wereld is dan gaat het nog naar de hel toe, en dan nog de dood in. Want die vrouw heeft het zo benauwd gehad met die twee kinderen bij haar, dat ze niet meer wist waar ze naar toe moest. Ze hebben zo gevochten van binnen met elkander. Gevochten! Ezau heeft gevochten om Jakob dood te krijgen. Maar toen heeft Rebekka God gevraagd. Toen heeft ze God gevraagd. Want daar moet je terecht komen! O, daar moet je terecht komen, mensen. Kon ik je er eens naar toetrekken vanmiddag, kon ik je er eens naar toetrekken! En dan zegt ze: *Waarom ben ik dus? Waarom ben ik dus?* Want het moet ons alles van Boven geleerd worden, hoor! Och nee, al dat uitwendige mensen, dat heeft allemaal geen betekenis. Je kunt je hoofd er wel mee vullen, maar je hart moet met wat anders vervuld worden.

En toen heeft de Heere dat verklaard. En dat moet nu ingeleefd en doorleefd worden. En dan lees je van Jakob:

*Dit 's Jakob, dit is 't vroom geslacht,
Dat naar God vraagt, Zijn wet betracht,
En zoekt Zijn aanschijn met verlangen.*

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. En de bekering dat is Gods werk gemeente, dat is Gods werk. *Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal, tot op de dag van Jezus Christus.* En nu gaat God Zijn volk bekeren om ze onbekeerd te maken. Ik denk als je het in de meeste kerken in Grand-Rapids zou zeggen, dat de massa zou zeggen: och wat moeten we met zo'n man toch doen die zulke dingen gaat vertellen? Wat moeten we met zo'n man toch beginnen?

Ik kan het best geloven hoor, want we hebben het ook niet begrepen. We hebben het ook niet begrepen, mensen. En we begrijpen het nog niet, dat als God een mens bekeerd, hij dan onbekeerd moet worden. Er komen drie dingen naar voren in de waarachtige bekering en terugkering en wederkering.

En dat is ten eerste: In het zoeken van de Heere.

Ten tweede: In het vragen naar de Koning David.

En in de derde plaats: In het komen tot Gods heil.

Dat is in korte woorden de waarachtige bekering.

We gaan een versje zingen uit Psalm 36.

*Uw goedheid, HEER', is hemelhoog;
 Uw waarheid tot den wolkenboog;
 Uw recht is als Gods bergen;
 Uw oordeel grond'loos; Gij behoedt,
 En zegent mens en beest, en doet
 Uw hulp nooit vrucht'loos vergen.
 Hoe groot is Uw goedgunstigheid!
 Hoe zijn Uw vleug'len uitgebreid!
 Hier wordt de rust geschonken;
 Hier 't vette van Uw huis gesmaakt;
 Een volle beek van wellust maakt
 Hier elk in liefde dronken.*

Het tweede van Psalm 36.

Toepassing

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. En waaruit zullen we nu weten, mensen dat het een waarachtige bekering is geweest? Waaruit zullen we het weten? Want er zijn zoveel valse bekeringsen, er zijn zoveel schijnbekeringsen. Er zijn zoveel bekeringsen die van de duivel zijn. Er zijn zoveel bekeringsen wat in het einde een eeuwige teleurstelling zal wezen; want die zijn tijdelijk, voor allerlei bijoorzaken en bijoogmerken. Maar nu de waarachtige bekering. Omdat het in de waarachtige bekering over *God Zelf* gaat. Het gaat niet over dit of over dat, nee! Datheen zingt in Psalm 73:13:

*Als ik dan U heb, o Heer mijn!
 Zou daar iets anders mijn God zijn?*

Waar zou er anders een God zijn dan U alleen? Het gaat over God. Want ze zijn God kwijt mensen, ze zijn God kwijt! En dat maakt dat volk van binnen zo ellendig en zo rampzalig. God kwijt; en allemaal eigen schuld. Allemaal eigen schuld. Ze hebben God verlaten. *Mij, den Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden.* De waarachtige bekering gaat met schuld gepaard, met schuld. En nu zijn tranen geen grond voor de eeuwigheid, mensen, dat weten we allemaal. Dat ben je geleerd, Christus is de enige grond. Maar het zal zonder tranen niet gaan. Ze zullen komen met geweent, *en met smekingen zal Ik hen voeren.* Er komt *een droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt.* En als het waar is, mensen, kan er nooit geen rust zijn vóórdat we in God rust gevonden hebben. Vóórdat we in God rust gevonden hebben. Dat is de waarachtige bekering. En dat gaf aan mijn hart, vertroosting, Geest en leven. God tot je Deel te krijgen. God tot je eigendom te krijgen. *De Heere in Wien ik roemen zal.* Mijn heil, mijn Rots, mijn Borg, mijn Steenrots, mijn Toevlucht, mijn Sterkte. Dan is dat volk rijk, geliefden als ze God tot hun Deel krijgen. Dan zeggen ze met David in Psalm 66:6:

*Ik zal, nu ik mag ademhalen,
 Na zoveel bangen tegenspoed,
 Al mijn geloften U betalen,
 U, Die in nood, mij hebt behoed.*

We hebben in onze studententijd eens op een plaats gepreekt waar God een man 'vrijgemaakt' had, een man op leeftijd al! Die man was ouderling geweest, maar voor

jaren ook al niet meer vanwege ziekte en krankte. Maar hij kwam in de kerk, en hij kwam 's morgens vragen: Als ik geëindigd had, of hij dan tegen de gemeente eens mocht spreken - want hij was daar jaren ouderling geweest - en dat hij eens iets vertellen mocht wat God gedaan had. Dat werd toegestaan! O ja! En die man stond op en ging dat vertellen. En aan het einde verzocht hij, hetzelfde versje te zingen, wat wij ook gezongen hebben. *Uw goedheid, HEER', is hemelhoog!*

Ja, dat was nog een wonderlijke zondag, dat kunt je wel begrijpen. Och ja mensen, daar hoor je niet zoveel meer van tegenwoordig. En wat zou dat toch wezen als er eens één opstond hier, die zou zeggen: *mag ik het eens vertellen?* Ik zou toestemming geven, hoor. O ja, ik zou toestemming geven. Misschien zou het nog wat nalaten. Misschien zou er nog een mens jaloers op worden. Misschien zou er nog kracht van uitgaan, misschien zou de Heere het nog willen gebruiken. Mm?

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. We gaan voor vanmiddag eindigen; we gaan maar eindigen. We hopen het nog te vervolgen als we het mogen beleven. Wat ik alleen nog zeggen wil voordat ik ga eindigen gemeente: *we kunnen nog bekeerd worden.* We kunnen nog bekeerd worden. Er zullen hier nog mensen zitten waar een vader, een grootvader, misschien een overgrootvader nog voor gebeden en gezucht heeft. Ja, maar die man is allang dood! Maar dat geeft niet, dat doet niets ter zake; nee, nee. Want God verhoort de gebeden op Zijn tijd en als het Hem behaagd. Het kan zijn dat er nog een vader, moeder, een grootvader nog bemoeienissen heeft gehad met kinderen en kleinkinderen, toen ze nog lang niet geboren waren. Toen ze nog op de wereld moesten komen. Maar dat God ze nog zal bekeren.

*Want God gedenkt altijd genadig
Aan Zijn verbond, 't welk blijft gestadig,
En aan dat woord, dat Hij heeft klaar
Toegezeid, en wil 't houden waar
In 't duizendste geslacht dat leeft,
Zo Hij Abraham beloofd heeft.*

En och, het gaat zo vaak tegen de draad in mensen. Och, het gaat zo vaak tegen de draad in. Och, het gaat allemaal zo anders als dat wij het gewild en gezucht en begeerd hebben. Want God antwoordt in Zijn weg en tot Zijn eer. Wij moeten er niets mee worden. Want God verheerlijkt Zichzelf. We lezen elke zondagmorgen: "*Dat Hij de zonde bezoekt tot in het derde en vierde geslacht.*" Maar dan volgt er op: "En doet barmhartigheid aan duizenden - moet je eens over denken hoever dat gaat - aan duizenden dergenen die Mij liefhebben." Hoever dat gaat, mensen.

We hebben donderdagavond nog gezegd, uit het geslacht van die oude Barzillai, waren er in de tijd van Nehemia nog die leefden. Daar moet u eens over denken. En dan lagen al die jaren erachter, maar waar God Zijn Naam in verheerlijkt heeft. Dus mensen, het is niet hopeloos; nee het is niet hopeloos. U kunt nog bekeerd worden. Denk maar aan de God van uw vader, om de God van je grootmoeder, denk maar aan die geslachten. Dat God u nog genadig mocht wezen. En dat God Zijn kerk nog mocht bouwen. Wat onmogelijk is aan onze kant, dat is mogelijk aan Gods kant. *Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.* En we zijn maar een kort ogenblikje op de wereld. In die korte tijd dat we hier nog zijn!

Daarna zullen zich de kinderen Israëls tot Mij bekeren. Dan zullen ze tot God terugkomen, dan zullen ze naar God gaan vragen, dan zullen ze naar God gaan zoeken. En dan zullen ze komen tot Die Rotssteen des heils, en dat is Christus.

Vrezende staat er, maar dat zullen we laten rusten. De Heere mocht het nog heiligen. O, wat zou het een zegen wezen als dit korte preekje, - ach, het is geen preekje hoor, nee het is vol gebrek - maar als dit korte woord van vanmiddag eens ingang in onze arme harten mag vinden. Dat het nog bekrachtigd en gezegend werd door de eeuwige Geest Gods.

Volk van God! Dat je maar gedurig aan de hemel gebonden mocht liggen. De Heere zegt bij de profeet Ezechiël: *Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe.* Dus de weg staat nog open, de weg is nog niet toegemuurd. Er staan voor ons land donkere tijden voor de deur; o ja donkere tijden. We gaan de afgrond in, we gaan de diepte in. Het zal niet meevallen. O land, land, land, hoor des Heeren Woord!!

Het zal anders gaan worden, het zal anders gaan worden, want God regeert. En misschien heeft God nog wat met ons op. Misschien, misschien heeft de Heere nog wat met ons op; misschien. Het zou nog kunnen dat de ballingschap niet een vernietiging, maar een tuchtmaatregel zou worden om nog mensen te bekeren, om de kerk op zijn plaats te krijgen en Zijn Naam nog te verheerlijken.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. Dan zal Zijn werk openbaar worden tot Zijn eer en tot Zijn heerlijkheid. God zegene en heilige het nog tot Zijn eer en onze zaligheid. Om Zijns verbonds wil! Amen.

Dankgebed

Heere, in het is maar een kort woord. Wij verlangen weer naar huis om te zien die we achtergelaten hebben in alle zwakheid. Och, gedenk nog des ontfermens in al die benauwdheid. Maak het nog wel. Wil ons nog dragen en sparen. De gemeente gedenken in al de omstandigheden en alle noden, in alle behoeften. Voor- en toebereiden om U te ontmoeten. Neem nog voor Uw rekening voor tijd en eeuwigheid beide. Om het bloed des verbonds, om Jezus' wil. Amen.

Psalm 28 en daarvan het vijfde en het laatste vers.

*Geloofd zij God, Wiens open oren
Mijn smeekstem gunstig wilden horen;
Hij is mijn sterkt' en schild in 't strijden;
'k Vertrouwd op Hem, Hij hielp m' uit lijden;
Dies springt mijn hart van juichensstof,
En zingt des Allerhoogsten lof.*

*God geeft Zijn gunstvolk moed en krachten;
Hij zal, in weerwil aller machten,
Zijn rijksgezalfde staag behoeden.
Red, HEER', Uw Isrel uit al 't woeden;
Geef zegen aan Uw erf, en weid Uw volk;
verhef z' in eeuwigheid.*

Psalm 28 het vijfde en het zesde vers.

Ontvang nu de zegen des Heeren.

*De genade van onze Heere Jezus Christus,
de liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen,
Amen.*

5. De bekering van de kinderen Israëls (3)

Uitgesproken in Grand Rapids, 25 oktober 1981

Psalm 143 : 7, 8
 Lezen: Hoséa 3
 Psalm 16:1, 3
 Psalm 108:2
 Psalm 145:3

Vangen we ons samen te zingen van Psalm 143 het 7e en het 8e vers.

Verder willen wij u voorlezen de twaalf Artikelen des geloofs.
 En daarna uit Hoséa, het 3e kapittel.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel een aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere; in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu te samen het aangezicht des Heeren.

GEBED

HEERE, Gij bracht ons in Uw grote lankmoedigheid, die lang is, aan de middag van deze sabbatdag nog samen aan de plaats des gebeds. Wij zijn nog aan deze zijde van dood, graf en eeuwigheid. Het leven is een damp en de dood wenkt iedere uur. Dat we ons leerden haasten om bij de aanvang en de voortgang te leren kennen wat tot onze eeuwige vrede dient. Wil Uw woord wat gelezen staat te worden van een van Uw knechten die nog spreekt nadat hij gestorven is, in het ander deel van de gemeente nog zegenen, onder hen die samen komen om het ze vernemen. En ook in dit deel, waar wij nog een ogenblik Uw woord wensen te verklaren, daar wij steil en diep afhankelijk zijn van de invloeden, van de bedauwingen, van de onderwijzingen, van de voorlichting, van de toelichting en van de inlichting van Uw Heilige Geest. Dat het U behagen mocht om ons in alle waarheid te leiden.

Wij zijn van nature mensen die het niet weten. Wij hebben het vanmorgen nog uit Uw woord gehoord. Ach, wil waarheid en wijsheid schenken in hetgeen waar we thans voor staan. Van nature is het niet bij de mens te vinden. U hebt Zelf gezegd: 'Ik zal maken dat zij een walg aan zichzelf zullen krijgen'. Maar als dat nu in waarheid zijn mag, als een vrucht van de werking van Uw Geest, dan zal U een werk aan dat volk krijgen. Dan zult Gij zeggen: 'Mijn lust is aan haar.'

Gij mocht Uw Woord in deze middag nog willen openen. En dat het voor al Uw knechten, waar dat ze ook zijn. En ook voor hem in het midden van deze gemeente. Dat zij Uw woord mogen bedienen en verkondigen. Dat het zijn mocht, dat ze in de waarheid ingeleid mogen worden. Uw woord is verzegeld met zeven zegelen. En een mens is een dwaas, die denkt dat hij het weet. Maar hij wordt wijs, als hij het niet meer weet. Dan ligt hij open voor de vervulling van de belofte: 'En al Mijn kinderen zullen van de Heere geleerd zijn. En de vrede van uw kinderen zal groot zijn.'

Verblijdt ons door Uw daden. Dat Uw volk onder de waarheid nog gesticht mag worden, nog lering, nog onderwijzingen mag bekomen, die hen wijs kunnen maken tot

zaligheid. Gods werk mocht nog openbaar worden en Uw Naam mocht nog verheerlijkt worden in de toebrenge van zondaren en in de bekering van wat onbekeerd voortleeft. En bekeer Uw volk om onbekeerd in zichzelf te worden en te blijven, zolang als ze hier op de wereld zijn. Dat ze geoeffend mogen worden in de weg der zaligheid, in de kennis van die enige waarachtige God en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt. Het is alles in Uw hand. Het is al gehoorzaam op Uw wenken.

En degenen die denken dat ze het weten, och dat ze een weetniet mochten worden. En die een grond hebben, dat ze alle gronden in zichzelf mochten verliezen, opdat Christus alleen de Grond van hun eeuwige behoud zal mogen worden. Opdat zondaars nog getrokken werden uit de duisternis tot Uw wonderbaar licht. Jong en oud, klein en groot, Gij mocht de landpale van Uw kerk nog uitbreiden, te midden van de afval die steeds groter wordt. En die meer en meer toeneemt. Wie zal er van Jakob blijven staan? Want hij is klein.

Gedenk aan al de wettig verhinderden. Die man die in dit morgenuur mocht thuishomen uit het ziekenhuis en die vrouw die vanmiddag gebracht werd, dat ze ook terug mag keren. Wij bevelen ze aan Uw troon. Gedenk ze nog. En dat al de wegen nog geheiligd mogen worden aan hun hart.

Ook degenen die deze week geopereerd moeten worden en die aan de dag van morgen naar het ziekenhuis gebracht zullen worden. Het is van de ene week in de andere, elke dag onder de zieken te zitten, dan hier dan daar, het komt nooit tot een einde. Dat we nog kracht mochten krijgen, om het allemaal waar te mogen nemen. Want het is ook voor ons aan de avond, en de dag is gedaald.

Gij mocht weduwen en wezen en weduwnaars in hun eenzaam leven nog gedachtig zijn. Er zijn er die in geen jaren meer met ons vergaderen kunnen. En waar ook geen hoop meer voor bestaat, naar de mens gesproken, dat ze nog ooit hier wederkeren zullen. Wil voor- en toebereiden voor de eeuwigheid die aanstaande is. Al hun noden, wilt U ze vervullen.

Er zijn weer teleurstellingen in de familie, och ondersteun en sterkt die moeder; inzonderheid die vader en geef nog genade om bij U te schuilen. Er is een God die nooit teleurstelt. Maar anders, het leven is vol van teleurstellingen. Leer ons van alles maar afzien. Gooi ons van alles maar los, en bindt ons maar aan de hemel en aan Uw troon, met al de lasten en met al de zorgen.

Gedenk Uw knechten. Vermeerder hun getal. De ene is vertrokken uit ons gewest, om in een ander deel van Uw kerk de herdersstaf nog op te nemen. En een ander gaat weer vertrekken naar het oude vaderland, voor enkele weken, om de gemeenten daar te dienen. Een ander heeft zijn zwakheden waarmee hij te worstelen heeft. Gedenk nog des ontfermens, uit loutere genade.

Land en volk en overheden, wij zijn geroepen om ze in het midden van de gemeente te gedenken. Donkere wolken dreigen boven ons land en boven ons hoofd. De zonde neemt toe, de ongerechtigheid vermenigvuldigt en de hoop wordt steeds minder, dat Gij ons volk nog mocht gedenken. Maar och, gedenk in de toorn des ontfermens.

Ook in de verschillende huisgezinnen, vanwege het verlaten van de waarheid. Och, er is een geslacht dat denkt dat er een andere weg is om zalig te worden, dan ze altijd gehoord hebben. Maar och, dat we onszelf toch niet zouden bedriegen voor die ontzaglijke eeuwigheid. We moeten bekeerd worden zoals Adam bekeerd werd, en zoals de laatste van Uw uitverkoren volk bekeerd zal worden. Wat bij de mens onmogelijk is, dat is mogelijk bij U.

Wij dragen de lasten en de zorgen, van kerk en staat, school en huis en gemeente aan U op. Gedenk des ontfermens, in alle weg en pad. Verblijd ons door Uw daden. Verzoen onze misdaden en wees om Christus' wil ons gedachtig, opdat het einde van ons

samenzijn zijn mocht tot de eer van Uw doorluchte en driemaal heilige Naam. Om Jezus' wil. Amen.

We zingen van de 16e Psalm het 1e en het 3e vers.

Geliefden.

Wij wensen vanmiddag nog en enkel woord te spreken over het laatste gedeelte van de tekst waar we vorige week mee begonnen zijn, Hoséa 3 vers 5.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den HEERE hun God en David hun koning. En zij zullen vrezende komen tot den Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen.

Tot dusver.

Wij hebben de laatste zondag gehoord, dat het Rijk der Tienstammen nog terug zal keren. Zij hebben zich afgekeerd in de dagen van Jerobeam, maar in het laatste der dagen zullen ze terugkeren. Het kan wel lang duren, maar toch zal het gebeuren, omdat God Zijn beloften aan Zijn volk kwijt is. *En dat Hij eens besluit zijner ere, zegt Datheen, dat zal zonder hindering voortgaan.* Er zal nooit één woord op de aarde vallen, wat door God zelf gesproken is, wat niet vervuld wordt.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. Wij hebben uit deze tekst al vernomen dat die eerst betrekking heeft op de ballingschap in Assyrië en de Babylonische ballingschap. Want de Joden die nu nog om de wereld zijn, verspreid over de lengte en de breedte der aarde, die zullen zich ook bekeren tot de Heere. Er zal een tijd aanbreken, dat God Sion zal herbouwen uit het stof. En zoals een van de zieners in Gods kerk, Van der Groe geprofeteerd heeft, *dat de kerkstaat van de Joden in het laatste der dagen, veel heerlijker, voortreffelijker en uitnemender zijn zal dan de kerk die voortkomt uit de heidenen, ooit geweest is.* Er komt nog een tijd, hoe lang of hoe kort dat weten wij niet, maar er staat een tijd te komen in de wereld dat God nog met Zijn kerk zal gaan pronken. Ja. Het is een God die wonderen op wonderen werkt.

Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren. En vanzelf, een mens die kan zichzelf niet bekeren. Dat weten we allen. En ik hoop dat je bij die leer mag blijven. Dat je dat nooit en nooit prijs geeft. Al dat schrijven in de tijd die wij beleven, en al dat preken dat een mens zomaar geloven moet en aannemen, dat is allemaal oppervlakkig en leugen en bedrog. Het is misschien wel een beetje plat uitgedrukt, maar dat is wel nodig ook. Want ook onder ons zijn er verschillende die het woord niet meer wensen. En die *vaarwel* tegen ons zeggen. Omdat ze denken dat het anders kan. Maar, het zal niet anders kunnen, mensen; nee. We gaan door de hel naar de hemel, mensen. En anders dan kom je nooit in de hemel. Nee. Het is een leer tegen vlees en bloed, maar het is de waarachtige leer der zaligheid. En al Gods kinderen die leren er wat van tussen God en hun ziel, om hoe ouder dat ze worden, hoe korter zijn zich bij de hel waarnemen. Dat is de leer. Maar, daarom zal die enige Naam ons tot zaligheid gegeven, zo'n grote betekenis krijgen en daarom ook zulk een liefde krijgen van al dat volk. Ja. Dan zijn er onder de arme kerk van God, - arm in zichzelf - waar bij niets anders overblijft, dan: *die vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog!* En al wie anders schrijft en leert, dat is niet naar Gods getuigenis. Dat valt allemaal weg. God alleen zal de eer van al Zijn werk krijgen.

Wij leven in een tijd van verval en wat zal er onder ons nog overblijven? De éne wordt zwak, de ander is oud, en zo gaat het maar door. En God Die houdt Zijn hand stil. En toch...

*God zal Sion bouwen met Zijn hand krachtig.
Uit alle spraken hij de Zijnen zal
Roepen; dan werd gezeid van dezen al,
Dat z' in Sion al 't samen zijn woonachtig.*

Dat is de gereformeerde leer. Dat is de leer die de eer van God bedoeld.

Nu zullen we proberen, om nog een ogenblikje verder te gaan. Er staat verder: ***en dienen den HEERE hun God.***

Welk mens gaat er nu zoeken? Welk mens gaat er zoeken? Dat lees je in Lukas 15. Daar heb je drie gelijkenissen. Van het verloren schaap, van een verloren penning en van een verloren zoon. Dus een verloren schaap, een verloren penning en een verloren zoon. Ja, het werk van Christus, het werk van de Geest, en het werk van de Vader. Dat zijn de drie zaken die in Lukas 15 ons worden geleerd en voorgehouden.

Om te zoeken moet een mens wat kwijt zijn. En wat is een mens kwijt? Een mens is God kwijt. En gemeente, stap daar niet overheen, hoor! Nee, laat jezelf maar niet begoochelen en wat wijsmaken. Dat zal niet goed uitkomen; o nee. Dat komt verkeerd uit. Een mens is God kwijt. En dat heeft een mens nooit geweten, voordat God hem het bekend maakt. Totdat God het hem bekend maakt.

Kijk maar in de gezinnen. Hier is nog een man, daar is nog een vrouw, daar is nog een kind, die God vreest. Als God verschijnt in ons leven, mensen, dan worden wij bekommerd. En dat is een verschil tussen benauwd en bekommerd. Er zijn enkele mensen, enkelen in het algemeen. Zoveel zijn opgevoed onder de waarheid, maar hebben zich ervan afgekeerd. En ze worden zó boos, dat ze je wel kunnen vermoorden, als je het anders zegt. Werkelijk. Ze willen er absoluut niet van weten.

Veertig jaar geleden zei de lang overleden dominee Kersten op de preekstoel al, - we hebben het uit zijn eigen mond gehoord: - *wij beleven een tijd dat ze op de hemel niet meer hopen en voor de hel niet meer vrezen.* En daar leven we nu in. Och, daar leven we in, alles onverschillig. Kerken genoeg, maar het verval is in de gezinnen ook. Het is nog een wonder als er nog een jongen of een meisje onder gevonden wordt die nog vreest voor dood en eeuwigheid, werkelijk. Want de consciënties gaan over het algemeen dicht. Er is een verharding die aan het oordeel van de verwoesting voorafgaat.

En je leest in de waarheid, gemeente, dat toen Farao zijn hart verharde, toen ging God het ook doen. God verharde het hart van Farao. En als God ons hart gaat verharden, dan staat het er slecht bij. Dan gaat een mens zonder besef naar de rampzaligheid. Wij hebben gisteravond op de catechisatie tegen die jonge mensen nog verteld dat, zolang een mens nog niet overgegeven wordt aan de verharding, dan kan hij nog bekeerd worden. Maar hoeveel van onze arme kinderen zijn er die niet meer overtuigd worden van dood en eeuwigheid? Ja. We hebben er verder niet op in te gaan, want je weet het zelf, mensen. Er staat in één van de Psalmen: *met hopen varen zij ter helle breed.* En dan is het te laat. Werkelijk.

Maar toch, aan de andere kant, zolang als de wereld bestaat zal God Zijn kerk nog bouwen. En dat doet God Zelf. Uit degenen die Hij van eeuwigheid gekend heeft en van eeuwigheid geliefd heeft. Och, dat je maar gedurig mocht zuchten, ook voor ons zaad. 'Och, Heere kijk er nog eens naar om. Och zie er eens op neer. Zie er nog eens op

neer. Dat ze bekommerd mogen worden vanwege hun zonden. Dat ze bekommerd mogen worden omdat ze God kwijt zijn.’

Wij werden van de week nog opgebeld door een vrouw, die ook God vreest, ver hier vandaan. Ze zei: *Ik heb vannacht nog pijn in mijn ingewanden gehad, vanwege de verharding en vanwege de verwoesting. Ja. Mijn ingewanden hebben vannacht zo'n pijn gedaan.* Ik dacht, dan ben je nog gelukkig. Dan ben jij nog gelukkig want waar wordt dit nog gekend? Waar wordt dit nog beleefd? Waar wordt van droefheid uitroepen: *o mijn ingewand, mijn ingewand des harten?* Die mensen hebben met hun medemens te doen. Dat komt, omdat het voor die mensen in hun leven, eeuwigheid geworden is. In de tijd, hebben ze ogenblikjes beleefd dat ze zonder God op de wereld waren en ze hebben iets geleerd, wat het zijn zal om eeuwig, eeuwig zonder God in de rampzaligheid door te brengen, waar nooit geen einde, waar nooit, nooit geen einde aan zal komen. Want de rook van hun pijniging gaat op tot in alle eeuwigheid.

Maar, God gaat met Zijn werk door. Want de duivel heeft wel grote kracht, maar de duivel is niet almachtig. O nee. Nee er komt een tijd dat Christus de Zijnen op komt eisen uit zijn hand. De geveenen van de Vader, zoals je dat leest in Johannes 17. Dan komt Christus hen opeisen. En dat Hij Zijn Woord en getuigenis bij hen brengt. En dat zal Hij doen tot het laatste der wereld. En daarom worden Gods knechten nog uitgezonden, hier en daar, om dat eeuwige Woord te verkondigen. Het behoeft geen hele preek te zijn, hoor, maar een enkel woord, alleen één enkel woord als God er in meekomt. *Die God spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.* Hij brengt die mens aan de weet, dat hij God kwijt is. Hij is God kwijt geraakt en daarom is hij álles kwijt. Je geld kwijt, je eer kwijt; och, dat is zo erg niet, maar God kwijt.... Dan komt er een tijd in zijn leven, mensen, dat hij in de rouw gaat omdat hij God kwijt is. Ja, in de rouw. Dan kun je het aan hun gezicht zien, dat er wat gaande is bij die jongen of dat meisje, bij die man of die vrouw. Ze zijn niet meer zo luidruchtig als ze geweest zijn. Ze zitten maar veel op zolder, of in de kelder.

*'k Bracht de nachten door met klagen,
'k Liet niet af met hart en oog,
Op te heffen naar omhoog.*

Tegenwoordige is dat niet meer nodig. Och, ze weten er totaal niks van. Ze hebben er niks van gekend. En daarom komt het ook niet op de preekstoel.

Er was een dominee die de eerste vier zondagen van de catechismus gepreekt had. Toen hij daarmee klaar was zei hij: *Gelukkig, gelukkig dat we daar weer door zijn.* Ja, waar gebeurd. *Gelukkig, dat we daar weer door zijn.* Och, ik zou wensen dat het eens meer voorkwam, die kennis van ellende omdat we God kwijt zijn.

En dan die eeuwigheid die aanstaande is! Och mensen, die smart in hun hart, want wat is het leven zonder God? Wat is het leven dan nog? Het leven is leeg, en het wordt al maar leger. Ben je wel eens vreemd in je eigen huis geworden? Ben je wel eens door het huis gelopen, dat je zei: *o God, wat is het toch vreemd!* Heb je zó wel eens gelopen dat je jezelf overal vreemd voelde, omdat wij God kwijt zijn? En overal waar je God mist, daar is het leeg. Dat kan ons hart niet vervullen. Nee.

En nu is God nog zo goed, om ons nog tegen te komen en teleurstellingen te geven, om de mens daarmee te kastijden en te slaan, om de Heere te zoeken. Bedankt God er maar voor, mensen. Bedank Hem er maar voor. Want er zijn zoveel mensen waar God Zich in het geheel niet meer mee bemoeit. *Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij.* En zo reist dat maar naar die ontzaglijke eeuwigheid. Verschrikkelijk, hé?

Maar nu dat volk, dat leert dat ze God kwijt zijn en die gaan Hem in het verborgen zoeken en gaan tot God schreeuwen. Die gaan bij dagen en nachten tot God roepen. En hoe het nu nog ooit goed komt, dat weten ze ook niet. Ze weten niks. Ze hopen dat het hun nog eens bekend gemaakt zal worden. Ze hopen dat God Zijn lieve woord voor hen nog eens zal openen.

Want er zei eens iemand tegen mij: *Er is een tijd in mijn leven gekomen dat ik Zijn Woord bijna niet meer durfde openen. Want, hij zei, het was net of ik mijn vonnis las.* Want je moet rekenen, als God komt dan zijn de beloften niet voor jouw, maar dan zijn de bedreigingen voor je. Ja de vloeken: *vervloekt in dit en vervloekt in dat.* Dat gebeurt als God komt. Dan gevoelt men de toorn en de gramschap Gods.

Maar dan komt er ook een tijd dat hij het mag aanvaarden. Er komt een tijd dat hij het gaat overnemen. Er komt een tijd dat hij gaat bukken. We hopen vanavond daar in de nabetrachting ook nog een kort woordje van te zeggen. Maar, het met God eens te mogen worden! *Ik ben Uw gramschap dubbel waardig.*

En nu ga ik er verder niet opin, maar dat volk krijgt God nodig. Dat volk blijft God achteraan kleven, dat volk blijft niettegenstaande alles wat er zich tegen opdoet, ze blijven toch tot God roepen. Ze kunnen niet meer ophouden. Nee, en soms zijn ze ook vijandig. Soms zo vijandig. Want die oudste zoon in Lukas 15, die oudste zoon zei tegen zijn vader: *Ik heb nog nooit een bokje gekregen om met mijn vrienden vrolijk te wezen.* En die oudste jongen, die woont niet zover bij mij vandaan, hoor. O nee, die zit ook hier, hier. Die zitten hier vanbinnen. En dat moet Gods volk ook getuigen, dat ze zeggen: ik heb dat ook waargenomen in mijn eigen leven.

Want het is niet het recht, maar het is de liefde Gods die het hart van een zondaar breekt. Het hardste hart kan door de liefde gebroken worden. Ja, dan houdt alles op. Dan hebben we niks meer te vertellen. Dan mogen we onder God vallen. O, dan wordt het zo'n wonder dat God hem nog achterna wandelt. Dan wordt het zo'n wonder dat God voor zo'n mens nog een mogelijkheid geeft. En dat is alleen door Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven.

Zij zullen de Heere zoeken. En ze zullen met dat zoeken niet ophouden, omdat de Heere hen zelf zoekende gemaakt heeft. Maar we moeten nog een stapje verder gaan, om vanmiddag met de teksten te eindigen.

En zoeken de Heere hun God. En nu staat het woord Heere in de Statenbijbel hier, met grote letters. En als het met grote letters staat, dan betekent het altijd *Jehovah*. En die naam Jehovah die staat 6588 keer in het woord van God. De Naam Jehovah betekent: *Ik zal zijn, Die Ik zijn zal.* De Getrouwe en de Onveranderlijke.

En nu komt er voor dat volk, dat onder de wet komt en onder de bearbeiding van de Geest, een tijd dat Jehovah Zijn woord voor die ziel gaat openen. En dat ze voor een ogenblikje houvast aan dat woord krijgen. En dat ze zeggen: *Heere, dat hebt Uzelf gezegd.* Jesaja 27 vers 6 staat: *Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, en vrede met Mij maken.* Het is van het begin tot het einde Gods werk, mensen; o ja. Maar het wordt wel uitgewerkt in het hart van die zondaar. Bij dagen en bij nachten. Daar weet een ander mens niet van; o nee. Nee, die man weet er niet van, of die vrouw weet er niet van, of de kinderen weten er niet van, hoe vaak of ze is nachts naar hun bed gegaan zijn en hun knieën gebogen hebben en gezegd: *Heere, gedenk mij; maak Uw Woord eens van kracht in mijn ziel. Past het aan mijn hart toe.* Want het worden allen smekelingen aan de troon van Gods genade. Ja, dat worden zij. Omdat de Heere het zelf in hun hart werkt. Want we zullen tot de dag van onze dood moeten inleven dat wij van onszelf totaal niets hebben. Totaal niks. Maar,

*Van U is 't o Heer' goed,
 Dat men verwachten moet,
 Hulp en troost, vroeg en spade.
 Want over uw volk hier,
 stort Gij Heer' goedertier,
 Zeer rijklijk Uw genade.* Psalm 3, Datheen.

En zoeken de Heere hun God. Ja, dat is een groot woord, de Heere hún God. Want ze zijn vreemd van God. Ja, letterlijk betekent die tekst, het gaat eerst over de kinderen Israëls, tot wie de Heere aan de berg Sinaï heeft gesproken: *Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb.* En dat verbond wat God maakte aan Sinaï, dat verbond gaat door in het Nieuwe Testament, en dat gaat door tot de laatste dag van de wereld, voor al Gods uitverkorenen. Omdat God beloofd heeft, goedertierenheid te betonen aan ellendigen. En omdat God door Christus genade wilt schenken aan zulke ellendigen, aan zulke doemwaardigen.

En daar leren ze pleiten. Pleiten, dat is een geloofswerkzaamheid.

Ja, maar dan zegt een ziel: *als ik dat maar geloven kon.* Ja, dat moet je dan maar eens een keer geloven. Dat moet je een dan maar eens geloven, dat pleiten geloofswerk is. Pleiten op hetgeen de Heere aan Zijn volk beloofd heeft. En wat God beloofd heeft, blijft vast en onverbroken.

Zij zullen zoeken de Heere hun God en David hun Koning. Eigenlijk hebben ze maar één David gehad. David was een type van Christus, Davids grote Zoon. En nu zullen ze zoeken David hun Koning. Dat volk komt in hun leven eerst in hun Godsgemis en dan komen ze in 't gemis van Christus en dan in 't gemis van de Heilige Geest. Dat moet je maar eens goed onthouden, mensen. Het gemis van de drie Personen waaraan God ze gaat ontdekken.

De discipelen hebben de Vader gekend en ze hebben Christus gekend, maar ze kenden de Heilige Geest nog niet. En dan zegt de Heere Jezus in Johannes 16: *Het is u nut dat Ik wegga, want anders kan de Heilige Geest, de Trooster niet komen.* Dus Christus moest eerst weg uit hun gezicht. Ja, het is alles onbekend voor ons, het is alles vreemd, tenzij dat God het door Zijn Geest verklaart.

En nu zullen ze zoeken David hun Koning. De koning David was de gezalfde des Heeren. Die was gezalfd uit een hoorn. Saul was gezalfd uit een kruik. En als je een kruik laat vallen breek die. Maar een hoorn, al smijt je een hoorn tegen de sterkste rots, dan zal die hoorn niet breken. Die is onverbreekelijk. En zo zal de Meerdere David in Zijn koningschap onverbreekelijk zijn. Dat koningschap zal zich ontwikkelen in de volheid des tijds.

Nu krijgt dat volk Christus als Koning zo nodig. En ze krijgen Hem nodig, als een Profeet om hen te onderwijzen. Ze krijgen Hem nodig als Priester vanwege Zijn offer, om verzoening voor hen te doen. Maar ze krijgen Hem ook nodig als Koning om hen te regeren. En om hen uit de macht des satans te verlossen en hen over te zetten in het koninkrijk van de Zoon Zijner eeuwige liefde. Ze krijgen David hun Koning nodig want ze moeten uit zijn list en geweld verlost worden. Ja hun bloed zal dierbaar zijn in Zijn ogen. Ze krijgen de Koning nodig om hun te regeren, om hun te beschermen, om hun te behouden en om hen straks voor eeuwig thuis te brengen en te verlossen.

Dat koninklijk ambt staat in de Bijbel niet op de voorgrond, maar op de achtergrond. Dat wil zeggen dat komt in de derde plaats. Want ik zal alleen maar die tekst noemen uit Zefanja 3 vers 12. Want daar zegt de HEERE: *Ik heb Mij doen overblijven een*

ellendig en arm volk, die zullen op de naam des HEEREN vertrouwen. En als God nu Zijn volk bekeerd, dan bekeert Hij hen om bekeerd te worden? Nee, om onbekeerd te worden in zichzelf. In de hemel is de kerk bekeerd. In de hemel. Daar moeten wij niet meer bekeerd worden, dan zijn we bekeerd. Maar op de wereld moeten we bekeerd worden zolang als we leven. Hier van binnen, hier.

Och ja gemeente, wat er hier allemaal leeft waar we van bekeerd moeten worden. Als het op de preekstoel zou moeten komen, wat er vandaag, wat er vannacht in het hart komt..., en hoe dat ze geslingerd worden met allerlei ellende, dat is niet te zeggen. Als je vreemdeling van God bent dan weet je het niet. Als je door genade dat mag leren kennen, dan zul je gewaar worden, mensen, dat je op je eigen benen niet meer kunt staan. Een goed bekeerd, en misschien wel een gerechtvaardigd mens, misschien nog wel de Geest der aanneming tot kinderen ontvangen, misschien in het verbond opgenomen..., ja, en toch op eigen benen niet meer te kunnen staan.

*Want, o HEER' ik ben tot hinken,
En tot zinken,
Ieder ogenblik gereed.*

Moet het nu zó naar de hemel toe? Ja, zo moet het naar de hemel. Ja, maar er ligt wel wat tussen. De ambtelijke bediening, uit de drie ambten van Christus ligt ertussen. Dat krijgt betekenis voor de ziel. En dat zal zo steeds meer betekenis voor hen krijgen. Al maar groter wonder, dat God je niet loslaat, dat God je niet overgeeft aan jezelf. Almaar groter wonder dat God Zijn hand niet van je aftrekt. Wat zou er van je terecht komen? O wat zou er van terecht komen? Och, zij hebben in hun leven wel eens gezongen: *Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort.* Maar als je daarna niet ontkracht werd, dan heb je het nog nooit begrepen. Zolang de kracht van God erin bleef, dan gaat het goed. Maar van zichzelf missen ze de kracht. Het is niet hun eigen kracht, maar hetgeen God in hun ziel werkt en verklaart. Het is de kracht van Christus. Daar gaat het over. *Zij zullen in het zalig oord, van Sion, haast voor God verschijnen.* En dan?

*Let HEERE der legerscharen let,
Op mijn ootmoedig smeekgebed.
Ai, laat mij niet van druk verkwijnen.
Verleen m' een toegenegen oor.
O Jakobs God, geef mij gehoor.*

Zo gaat het in de praktijk van het leven der heiligmaking. Dit is de praktijk der heiligmaking. We komen niet alleen in het armenhuis terecht, maar waar kom je dan nog meer terecht? Wat denk je? Waar kom je nog meer terecht in je leven?

In de kreupelstraat. En dan kun je nooit meer rechtop gaan. Dat kon Jakob ook niet meer. Want de Heere had zijn heupspier verwrongen. Dus die man heeft altijd scheef gelopen, zolang hij leefde. Van Pniël af. Tot Pniël liep die man nog recht over straat, maar zodra hij van Pniël vandaan kwam, dan liep hij scheef. Zo gaat het nu met Gods kerk. Dat is nu Gods kind. Maar met dat gevolg, mijn geliefden, dat Christus in hun ziel verheerlijkt wordt. Dat Christus in hun hart verhoogd wordt, dat Hij hoe langer hoe meer gaat stijgen, hoe langer hoe meer gaat rijzen.

Wat we nu gaan zingen uit Psalm 108 het 2^e vers.
Ik zal, o HEER' Uw wonderdaân, enzovoort.

Toepassing

En nu het laatste stukje van die tekst: *en zij zullen vrezende komen tot de Heere en tot Zijn goedheid.*

Dat laatste is, als je de tekst aandachtig leest, onbegrijpelijk. Hoe kan dat? Hoe is het mogelijk, dat Gods volk vrezende komt tot de Heere en tot Zijn goedheid? De eerste betekenis die erin ligt ziet op *de toekomstige bekering van Israël*. Dat is, *dat ze vrezende, bevende tot de Heere en Zijn goedheid zullen komen*. We kunnen ons voorstellen, gemeente, dat een mens beeft voor de grootheid Gods. Dat een mens siddert voor Zijn heiligheid. Dat hij huivert voor Zijn toorn en voor al de heilige deugden Gods. Een mens siddert voor Zijn hoge majesteit. Maar nu staat hier, *dat ze vrezende zullen voor Zijn goedheid*.

Saul, dat weten wij uit de geschiedenis, die heeft gebeefd. En Judas heeft gesidderd. Maar, hoe kan het dat Gods kinderen vrezende voor de Heere en Zijn goedheid? Mijn hoorders, dat is uit kracht van het eeuwig welbehagen Godes. Wij lezen in Jesaja 57, *dat God woont in het hoge, in het heilige en in het verhevene, maar ook bij een nederige en verbrijzelde van geest. En bij dien die voor Zijn woord beeft*. Dat kunnen wij ook in Jesaja 66 vinden. *Op dezen zal ik zien, die van een verbrijzelde geest zijn en die voor Mijn woord beeft*. Zo zal het ook hier zijn: *ze zullen vrezende komen tot de Heere en tot Zijn goedheid*. Dat betekent dat ze die heilige Majesteit niet kunnen begrijpen, dat God ze nog wil hebben dat Hij hen niet afslaat. En dat God hen niet verdoemd.

Ja maar, vraagt u, kunt u een voorbeeld geven uit de Bijbel van zo'n persoon? Dan kunnen we het beter begrijpen.

We gaan naar Lukas 5. Daar zijn een paar mensen aan het vissen. Maar ze vangen niets. En dan worden ze boos. Ja, maar later wordt het op Jezus' woord zo anders. Dan komen al de vissen naar het net gezwommen. Het net wordt een vol zodat het zelfs scheurt vanwege de menigte van vissen. En dan staat er een man bij te kijken. Het is Petrus. Hij staat verwonderd te kijken. Petrus moet weer op zijn plek gebracht worden, want wij lopen altijd van onze plek af. Wij moeten gedurig bidden:

*Wil Uwen knecht door schuld verslagen,
O HEER', niet voor Uw vierschaar dagen.
Want niemand kan in dat gericht,
Waar zelfs zijn hart hem aan moet klagen;
Rechtvaardig zijn voor Uw gezicht.*

Daar stond Petrus verslagen en zegt: *Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens. Zie je het wel?* Daar heb je de hele zaak: een bevende Petrus vanwege de verwondering.

Zij zullen bevende komen tot de Heere, en tot Zijn goedheid. Ik heb straks al opgemerkt, dat de liefde Gods de mens vernederd. Die vernedert hem voor God. Als Gods kind klappen verwacht, dan krijgen ze een kus. Als ze denken weggeworpen te worden, dan worden ze opgeraapt. Als een ziel denk dat hij vertrappt zal worden, dan neemt God hem op. *Ik zal u opnemen, dragen en redden. Ik heb het gedaan, en Ik zal het nog doen! Tot de einde toe, tot de grijzigheid toe, blijf Ik Dezelfde.*

Zij zullen bevende komen tot de Heere, en tot Zijn goedheid. God zal Zich in Christus aan dat volk openbaren. En elke openbaring van dat lieve Wezen en van de gezegende Middelaar, is eigenlijk in aantrekken tot Hem. Geen afstoten, maar een aantrekken.

De Heere Jezus zei tegen de Kanaänese vrouw: *Ik ben niet gezonden dan tot de verloren schapen van het huis Israëls.* O, dan kan het voor haar niet.

Ja, zegt Christus, *het is niet betamelijk om het brood der kinderen te nemen en de hondekens voor te werpen.* Maar wat deed die vrouw? Ze bleef niet bij Jezus vandaan. Nee, bevende kwam ze tot de Heere en tot Zijn goedheid. Dat mens gaat bij de Persoon niet weg, maar ze komt er al maar korter bij. Ja, omdat de Heere Jezus steeds korter bijkomt. Ja, Hij komt er steeds korter bij. En als ze dan een hondeke mag worden, het laagste plaatsje, - een hondeke worden voor het aangezicht des HEEREN - dan gaat de ziel het overnemen. Ze gaat het erkennen.

Och, je kunt niet laag genoeg voor God bukken, mensen. Nee. Is het wel eens gebeurd in je leven? Dat je mocht zeggen: *O God, dat ik nog dieper voor U mag bukken!* En hoe dichter je bij Hem komt, hoe meer majesteit van het Goddelijk Wezen er afstraalt. Dan wordt je voor Hem ingewonnen. *Daar strekt zich al mijn lust en liefde heen.* Dan leef je in je onwaardigheid van jezelf. Dan kun je het wonder niet genoeg bewonderen. Dat God naar zó een om wilt zien!

Bevende komen ze tot de Heere en tot Zijn goedheid. Is het wel eens gebeurd in je leven mensen? Ja, hoe moet het gebeuren? Moeten hemel en aarde daarvoor 't onderste boven gekeerd worden? Nee, laat ik er nog een paar woordjes van zeggen en dan gaan we naar huis.

Wel, als je nu 's morgens mag ontwaken, en je ziet de zon nog opgaan. Ja, dat je de zon ziet opgaan over een die alles al verzondigd heeft 's nachts, al is het alleen maar met gedachten. Zodat je evenals die melaatse moet zeggen: *onrein, onrein!* En als de zon dan nog over zulk een op mag gaan.... Wat dan?

Wel, dan wordt het een wonder voor je. En als je dan aan tafel mag komen, en er wordt nog een stukje brood voor je klaargemaakt - en je krijgt er nog een stukje worst op, zal ik maar zeggen, of een stukje kaas - en als God dat gebruikt, dan kom je in je onwaardigheid en dan kan je hart er al onder breken.

En als je dan nog elke morgen naar je werk mag gaan en als je zaterdags nog een paar cent krijgt, om aan je vrouw te geven, zijn dat geen zegeningen?

En dat je 's zondags weer naar de kerk mag gaan? En dat je nog onder de zuivere bediening van dat woord mag verkeren? En dat het nog geopend mag worden en dat het je hart nog raakt, zodat je zegt: *O God, mag ik er nog onder zitten? Hoe is het mogelijk, Heere dat U met zó een nog bemoeienissen wilt houden.*

Van onszelf hebben we geen goede gedachte van dat lieve Wezen. Niet één goede gedachte van Zijn grootheid, van Zijn majesteit, van Zijn liefde, van Zijn trouw, van Zijn genade, van Zijn onveranderlijkheid en goedheid. Och, dat vernedert, zodat je je zakdoek nog nodig hebt. Dan wordt het een wonder dat God je kinderen nog spaart en draagt, dat ze nog onder de waarheid mogen opkomen, en dat je zegt: *O God, zou U ze nog willen bekeren?*

Dus er moet niet zoveel gebeuren, als de Heere maar overkomt. Als de Heere maar nabij je komt en je hart verbreekt. Dat is nou de hele zaak, mensen.

En jongens, wat denken jullie, wat zal er dan gebeuren? Wat gebeurt er dan meisjes? Och, dan wordt je zo vernederd, zo verootmoedigd, dat je zegt: *Heere, dat kan ik met al het goud van de wereld niet betalen, dat U me nog in de vernedering wilt brengen en dat Uw bemoeienissen nog zó groot en zoveel over mij zijn.*

Ze zullen bevende komen tot de Heere en tot zijn goedheid. Tot de volle openbaring, in zover dat op de wereld kan gebeuren, van de eeuwige liefde Gods in Christus Jezus. O, die terugbrengende genade, dat God Zijn hand nog niet van je afgetrokken heeft...! Dat

God nog zo goed voor je is. Dat de Heere nog zo neerbuigend is. Weet je wat het dan wordt, vanbinnen, mensen? *Och, of nu al wat in mij is...* weet je hoe het verder luidt? Jezelf prijzen? Nee, HEM prees! En dan dat laatste verzen van Psalm 105:

*Die gunst heeft God Zijn volk bewezen,
Opdat het altoos Hem zou vrezen.*

Zou je je handtekening er niet onder willen zetten? Dat alles Hem moge prijzen? Dat is een zalig plekje. Een zalige ontmoeting, een zalige vernedering.

*Geen meerder goed, HEER' Gij mij geven meugt,
Dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine.*

Ik zou er nog wat aan toe willen voegen, maar we zullen voor vanmiddag moeten eindigen. We hebben het woord nog gehoord. *Dat Gods getuigenis, wat eeuwig zeker is.*

De tekst zegt: *Tot de Heere en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen.* Als het onmogelijk geworden is. Als alles afgesneden is. De laatste dagen in het natuurlijke leven, als mijn man niet meer leeft, of als mijn vrouw er niet meer is, dan wordt alles afgebroken. En dan wordt alles weggenomen. Want het gaat allemaal naar het einde. Maar dan, dán zal God het werken, in het laatste der dagen.

*'k Vertrouw op God geheel en al
De HEER' Wiens werk ik roemen zal.*

Och, God mocht het zegenen. Het mocht nog geheiligd worden, het mocht nog toegepast en bekrachtigd worden. Het mocht onze ziel nog verlevendigen en ons hart in die blijdschap doen delen, om die Koning al de eer en de aanbidding en de dankzegging toe te brengen, omdat Hij het eeuwig waardig is.

Och, alle onbekeerde mensen. Zou je je knieën voor die God niet willen buigen? Om de Heere nog te zoeken? En om die meerdere Koning David te zoeken? En zo bevende te komen tot de Heere en tot Zijn goedheid, eer dat Hij je voor eeuwig verdelgt. En voor eeuwige verwerpt van voor Zijn lieve aangezicht. Och, dat God nog bemoeienissen met je mocht maken!

En als je tot mij zal zeggen. *Ja, maar je weet niet van mijn moeiten en ellende af...* Och, geef het maar allemaal in de handen des Heeren.

Ze vroegen aan Augustinus wat of de eerste genade was. Hij zei: *ootmoed.* Toen vroegen ze aan hem wat de tweede genade was. Hij zij: *ootmoed.* En toen vroeg die zelfde man voor de derde keer, wat de derde genade dan wel kon wezen. Hij antwoordde: *ootmoed.*

Och, dat we het biddend mochten ontvangen, en leren betrachten en beoefenen. En dat de dag nog mocht eindigen, mensen, om te komen tot de Heere tot Zijn goedheid.

We hebben vanmorgen nog het Avondmaal gehad. En als we dát nu in ons hart mogen krijgen, dan zullen we nog verblijd en verheugd zijn. De Heere heilige het woord en passe het toe in ons hart, om Zijn Verbondswil. Amen.

Dankgebed

Heere, gedenk ons, waar we weer vanhier zullen gaan. De waarheid is nog een weinigje open gegaan. Och, Gij zijt groot. Ondoorgegrondelijk, onbevattelijk, onmetelijk. Och, doe verzoening over alle tekort en over alle gebrek. Neem ons voor Uw rekening, ook in de avond van de dag, als we nogmaals samenkomen. Dat de uitgangen nog eens juichen mogen tot de eer van Uw Naam. Maak het in alles wel. Verzoen onze misdaden en neem ons voor Uw rekening, uit louter genade. Gedenk alle zieken en krankten, om Jezus' wil. Amen.

Het 3^e vers uit Psalm 145.

Mrs. X is gisteravond nog naar het ziekenhuis gebracht, vanwege d'r hart.

Ontvang nu de zegen des Heeren.

***De genade van onze Heere Jezus Christus,
de liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen,
Amen.***

6. De waardij van de Heilige Geest in het naderen tot Gods troon en tot Gods hart. (2)

Uitgesproken op 23-06-1972 te Grand-Rapids

Zingen: Psalm 24:2+3

Lezen: Eféze 2

Psalm 51: 6+7

Psalm 103:7

Psalm 36:3

We vangen onze godsdienst oefening aan, door met elkaar te zingen uit Psalm 24 en daarvan het 2e en 3e vers.

Wat we uit Gods Heilig Woord u wensen voor te lezen, dat kunt u opgetekend vinden in de brief van de Apostel Paulus aan die van Eféze, het 2e kapittel.

Vooraf lezen wij de 12 Geloofsartikelen.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu tezamen het aangezicht des Heeren.

Heere, Gij bracht ons aan de middag van deze sabbatdag nog rondom Uw Woord en eeuwig blijvend getuigenis. De hemelen die vertellen Uw eer. Het uitspansel dat verkondigt Zijner handen werk. De dag aan de dag stort overvloediglijk spraak uit en de nacht aan de nacht toont wetenschap.

Maar och, wat zijn wij toch blinde en onopmerkzame, lusteloos en behoefteloze schepselen, indrukloos een goddeloos. Maar och, aanschouw ons in deze middag niet in onszelf, maar zie ons aan in de Zoon van Uw Goddelijk en eeuwig welbehagen. En wil om Zijnentwil over ons uitstorten de Geest der genade en der gebeden en der dankzegging. En die Geest die levend maakt. Maar ook die Geest die levendig maakt, want anders zinken wij weg. Och, verblijd onze ziel in deze middag door Uw in- en overkomst. Een daar het alleen Uw komst is die ons heil kan volmaken.

In het lezen, in het prediken, in het horen, in het zuchten en vluchten, wij hebben U in alles nodig. De discipelen hebben gezegd: Heere leer ons bidden. Och, dat we nog geleerd mochten worden door uw Goddelijke Geest, om nog in waarheid en oprechtheid van harte onze noden en behoeften met bidding en smekingen en dankzegging bij U bekend te mogen maken. Gij zijt toch de volheid zelf. Die algenoegzaam is en de Volzalige, Die nooit verminderd met het uitdelen van Uw gaven, want die volheid die in U is, die is onuitsprekelijk. En dat Gij uit de volheid ook in deze middag genade voor genade mocht schenken. En dat bij het overdenken van Uw

getuigenis het nog geopend mochten worden en dat het nog voor gedragen werd naar de zin en mening van Uw Goddelijke Geest.

Bestuur onze mond en tong en lippen en open die noch door Uw kracht dan zal mijn mond Uw lof vermelden. Wil de waarheid zegenen en inbrengen en indrukken. En overdrukken in de harten van degenen die hier neerzitten. We zijn allemaal even ongelukkig en de zijn allemaal even ongelukkig, of wij het weten of niet weten, maar dat is het geen Gij in uw Woord verklaard. En niemand kan een ding aannemen, tenzij dat het hem uit de hemel gegeven zij. We kunnen zelfs nog niet luisteren. We kunnen onze gedachten nog niet besturen, omdat ons hart er zo ver vanaf is. Maar wil in deze middag ook door Uw lieve Geest meekomen, opdat het toch niet mocht zijn een ploegen op rotsen, een zaaien tussen de doornen. Maar dat er wonderen mochten verheerlijkt worden in het midden van ons en dat dode zondaren de stem van de Zone Gods mochten horen en die ze gehoord hebben zullen leven. Dat alle gronden buiten die enige grondslag Christus nog genadiglijk ontdekt mochten worden, opdat we nog verwaardigd werden bewaard werden voor zelfbedrog en straks niet met een ingebeelde hemel in de hel zal zinken.

Gedenk aan Uw volk waar dat ze zich bevinden op deze aarde. Allen die opgezocht zijn door God de Heilige Geest en waar dat werk gewrocht is door de Geest. Wek ze nog eens op. Breng ze nog eens in haar gemis. Vervul het nog met Uzelf. Gedenk Uw Eigen werk. Verblijd de harten van Uw gunstgenoten, opdat ze in deze middag ervaren mochten dat de blijdschap des Heeren hun sterkte zal zijn.

Wettig verhinderden, zieken en kranken, bedroefden en beproefde, weduwen en wezen en ellendigen door Uw hand bezochten, die in gevangenissen zuchten, we dragen ze op aan het gerommel Uwer ingewand.

Die dochter die in deze middag weer naar het ziekenhuis zal gebracht worden, voor de zoveelste maal in haar leven, och Ge mocht dat arme kind nog gedenken. En dat er nog eens wat uit geboren mocht worden, dat de eeuwigheid zal verduren. Opdat het toch niet altijd zijn zal: Ik heb ze geslagen en maar zij hebben geen pijn gevoeld. Maar heilig het nog eens tot ondersteuning voor haar hart en ook voor haar ouders die er in meelevens. Och, gedenk ook aan hen bij het klimmen der jaren.

Allen die met ons niet vergadering kunnen, gedenk ze nog en bezoek ze nog.

En die niet willen, trek ze nog onder de waarheid, eer dat het voor eeuwig te laat zal zijn.

En die zuster der gemeente die nadat ze in 't ziekenhuis is geweest, weer mag opgaan onder Uw Woord, sterk haar krachten en heilig het voor haar ziel opdat de drukking der neus en de drukking der melk boter mag voortbrengen en het tot lof en eer van Uw Naam mag strekken.

Vervul de vele noden nog. Ze zijn zo menigvuldig. Dat wij ze niet in orde kunnen verhalen. Maar in ieder in zijn eigen weg en staat.

God kent den weg en der vromen gemoed.

Hij draagt zorg voor hen en voor haar goed.

Dies zullen ze wel gelukzalig wezen.

Maar nademaal dat onze God geprezen

Op der godlozen wegen niet en acht

Zij en haar doen werden tot niet gebracht.

Gedenk nog uit de hemel de vaste plaats van Uw woning. Laat er nog eens wat vallen, dat wat blijft liggen en wat nooit meer weggenomen kan worden, maar dat blijft tot in een eindeloze eeuwigheid. En dat alles in de verzoening van onze zonden en in de betoning van Uw Goddelijke trouw en genade, om het bloed des eeuwigen verbonds. Om Jezus wil. Amen.

Psalm 51 het zesde en zevende vers. Inmiddels wordt er gecollecteerd. Psalm 51 het 6^e en het 7^e vers.

Geliefden,

David, in de Psalm waaruit we gezongen hebben smeekte: *'neem Uw Heilige Geest niet van mij.'* Hij mocht door de genade van de Heilige Geest bewustheid in zijn ziel omdragen dat de Heilige Geest hem was geschonken. Maar er was ook een bewustzijn in zijn hart vanwege hetgeen er achter hem lag wat er voorgevallen was toen hij die Heilige Geest had verzondigd. En toch in de derde plaats een bewustheid in zijn hart van de noodzakelijkheid dat die Heilige Geest bij hem zou blijven.

Al zou God van die man alles ontnemen, zijn paleis, zijn rijk, zijn goederen en zijn kinderen dat was voor die man niet zo erg geweest als het missen van de Heilige Geest. *'Neem Uw Heilige Geest'*, zegt hij, *'niet van mij.'* Want wanneer dat zou gebeuren dan zag die man voor zichzelf niet anders, met alles wat er gepasseerd was en met al wat er doorleefd was, dat hij voor eeuwig zou wegzinken.

Hij kon de Heilige Geest niet missen van ogenblik tot ogenblik, omdat hij iets, omdat hij een weinig, voor zijn ziel had leren kennen van de noodzakelijkheid van die Heilige Geest. Ook in het toenaderen tot Gods troon met al zijn noden en met al zijn schulden en zonden, met al zijn moeite en met al zijn verdriet.

Vanmiddag wensen we met de hulpe Gods iets te zeggen over: *de waardij van de Heilige Geest in het naderen tot Gods troon en tot Gods hart.*

Onze tekst, die kunt u opgetekend vinden in het voorgelezen kapittel, de brief van de Apostel Paulus aan die van Eféze, het 2e hoofdstuk en daarvan het 18e vers waar Gods Woord aldus luidt:

Want door Hem hebben wij beiden de toegang door één Geest tot den Vader.

Tot dusver.

De Apostel spreekt in deze tekst van: ***EEN ONTSLOTEN TOEGANG***

Ten eerste: *Tot de Vader.*

Ten tweede: *Door Christus.*

Ten derde: *Door één Geest.*

Of, ***DE TOEGANG TOT DE VADER***

Ten eerste: *Bezien als een grote weldaad.*

Ten tweede: *Onderzoekend wie daartoe verwaardigd worden.*

Ten derde: *Door Wie die toegang wordt ontsloten.*

Ten vierde: *Op welke wijze er gebruik van die toegang wordt gemaakt.*

Dat zijn onze gedachten die we een weinig wensen te ontwikkelen. Het verband van de tekst daar zullen we niet zoveel van zeggen.

Ten eerste, Eféze was in het jaar 51 gesticht, op de tweede zendingsreis van de Apostel Paulus. Het waren meestal heidenen die daar woonden en een kleine nederzetting van de Joden was er ook te vinden. Maar de een zowel als de ander was totaal vervreemd van God en van Christus. De heidenen wisten er niet van en de Joden hadden er ook geen kennis aan. In het jaar 62 heeft de Apostel van uit de gevangenis van Rome deze brief aan de gemeente van Eféze geschreven. Hij heeft geroemd de grote genade en de

grote weldaden die God aan die mensen had geschonken. Ze waren levend gemaakt daar ze dood waren in de misdaden en de zonden. Omdat ze uitverkoren waren van voor de grondlegging der wereld. Ze waren met Christus opgewekt en met Christus gezet in de hemel, ze waren uit genade zalig geworden, ze waren in Christus nabij gebracht, en nu hadden ze ook door Christus een toegang tot de Vader.

Om deze tekst recht in zijn verband te zien en te beschouwen, dan is het wel noodzakelijk, geliefden, dat we vanmiddag iets zeggen over het grote voorrecht en over de grote weldaad *om een toegang tot de Vader te mogen hebben*.

Het woord *Vader* komt in Gods Woord in verschillende betekenissen voor.

Het komt voor als een Naam Die gegeven wordt aan het Goddelijke Wezen waar de andere Personen inbegrepen zijn. En de Naam Vader wordt ook in bijzonder gegeven aan de eerste Persoon. En in die laatste betekenis hebben we in deze tekst de Vadernaam te verklaren. Daar in deze tekst van de andere Personen afzonderlijk wordt gesproken. We hebben hier in deze tekst (dat hebt ge wel opgemerkt) een samenvatting van het werk van de Drie Goddelijke Personen. *Want door Hem (dat is door Christus) hebben wij beiden de toegang.*

Wij beiden, dat betekent hier: de Joden zowel als de heidenen. Door één Geest. Er is maar één Heilige Geest, en die ene Heilige Geest heeft Zijn aandeel in het werk der schepping, zowel als in het werk der verlossing en der zaligheid. Want door Christus hebben wij beiden den toegang door één Geest. Opmerkelijk dat er in die tekst niet staat: 'Want *met* Hem hebben wij beiden de toegang door één Geest tot de Vader.' Waarom zou er niet staan, *met* Hem? Waarom staat er hier, *door* Hem? Als er stond, *met* Hem, dan was Christus geen volkomen Zaligmaker. *Met* Hem dat betekent, dan zouden wij ook nog een stem in het kapittel hebben. Dan zouden wij er ook nog wat in te zeggen hebben en er aan toe kunnen voegen. Maar dat wordt alles buitengesloten en uitgesloten.

Het is hier alleen zuiver wat op de voorgrond komt, vanmiddag, de Drie Goddelijke Personen met uitsluiting van de mens en van al hetgeen wat van de mens is.

Een toegang tot den Vader. We hebben reeds opgemerkt, dat we hier de Vadernaam moeten gebruiken en verklaren ten opzichte van de eerste Persoon.

En wanneer ge dat nu vasthoudt dan komt ge weer tot drieërlei ondergedachten, die uit deze tekst vloeien.

- Want we weten dat de eerste Persoon in het Goddelijke Wezen Vader genoemd wordt uit kracht van de eeuwige generatie.
- Ten tweede: Uit kracht van wondervolle schepping.
- En ten derde: Uit kracht van genadige herschepping.

(1) Over het eerste stuk zullen we zeer kort over zijn omdat we er weinig van kunnen zeggen. Dat is een grote verborgenheid waar wij met ons verstand niet in kunnen dringen en niet in kunnen komen. Er staat in Psalm 2:7 "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb ik U gegenereerd." En de generatie, is een zaak, die zonder begin is en die ook nooit een einde zal nemen. Omdat wij eindige schepsels zijn kunnen wij dat niet bevatten. Alles waar wij over kunnen denken dat is over iets dat een begin heeft en over iets dat tot een einde komt.

Maar wij kunnen met onze kleine gedachten en met ons verstand dat verduisterd is vanwege de zonde eigenlijk geen voorstelling maken wát dat is.

U weet dat in onze Dogmatiek een onderscheid wordt gemaakt tussen de onmededeelbare en de mededeelbare eigenschappen. Zoals die onmededeelbare eigenschappen in God zijn is er absoluut, en dan ook absoluut, niets van in enig schepsel.

Wat de mededeelbare eigenschappen betreft, verstand, wil en macht, daar was in de staat der rechtheid iets van te zien in Adam, die geschapen is naar het beeld Gods. Maar na de val is een mens God kwijt en Zijn heerlijkheid kwijt en Zijn beeld kwijt.

Er staat hier in de Bijbel in het tweede kapittel van Efëze, waar onze tekst uit genomen is: *Een mens is zonder God in de wereld*. En als een mens er enig besef van krijgt door de verlichting van de Heilige Geest, dan zal hij tot de conclusie komen, dat hij niet anders dan een wangedrocht is. Een wangedrocht!

In één van de verzen van Van Lodensteyn staat: *Misvormd door duizend zonden*. En dat is nu de mens krachtens zijn val. Nu wordt in Gods uitverkoren volk, Gods beeld herstelt. Maar die herstelling van dat beeld is aanvankelijk. In de hemel daar zal Gods volk verzadigd worden met Gods beeld. In de hemel! Maar hier is het: *Wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele*. De koningin van Scheba zei: 'De helft is mij er niet van aangezegd.' En het is een wonderlijke zaak, geliefden, hoe meer dat het God behaagd om er ons van te leren en er openbaring van te geven, hoe meer dat we tot de conclusie komen, hoe weinig dat we er van weten, hoe weinig dat we er van beseffen.

Ik sprak daar zo-even over het onderscheid dat onze Vaderen gemaakt hebben tussen de eigenschappen Gods. Maar wanneer u het recht beseft... Hellenbroek zegt: 'God en Zijn eigenschappen zijn één, en ze zijn van elkander niet te scheiden.' En dan is er als u het recht zien mag (en dat is ook op Gods Woord gegrond) eigenlijk maar één eigenschap in God. En wat is die ene eigenschap die er in God is? Dat is dat Hij GOD is. In Jesaja staat er tweemaal: Gij zijt Mijn getuigen dat Ik God ben! En in Psalm 90:2 "Van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt gij God."

Wat verstaan wij nu onder de generatie?

Onder die generatie die niet stoffelijk is maar geestelijk verstaan we *dat God als Vader van eeuwigheid tot in eeuwigheid hetzelfde Goddelijke Wezen aan Zijn Zoon mededeelt*. En toch is die generatie een inblijvende daad in het Wezen Gods. Want alle generatie die plaats heeft op de wereld brengt een aparte persoonlijkheid teweeg. Een aparte persoonlijkheid. Maar dat is niet in deze generatie. Want de Vader is in de Zoon en de Zoon is in de Vader. "Ik en de Vader zijn één." Het is maar een paar woorden wat ik er stamelen kan vanzelf. Maar het is zo een oneindige diepte dat we er duizenden, nee niet duizenden, maar dat we miljoenen mijlen van de werkelijkheid af moeten blijven. Waar we alleen terecht kunnen komen, dat is dit, in Psalm 68:17:

*"Hoe groot, hoe vrees'lijk zijt G' alom,
Uit Uw verheven heiligdom,
Aanbidd'lijk Opperwezen!"*

Verder kunnen we het niet brengen mensen, onmogelijk! Dus Hij is Vader uit kracht van de eeuwige generatie.

(2) *En Hij is ook Vader uit kracht van wondervolle schepping*. Want het werk der schepping wordt in het bijzonder aan de Vader toegekend. "In de beginne schiep God de hemel en de aarde." Niet met uitsluiting en buitensluiting van de Zoon en de Heilige Geest. Want er staat van de Zoon, dat door Hem de Vader alles geschapen heeft. "Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir."

De Heilige Geest is er ook inbegrepen: "Zendt Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks."

Dus door wondervolle schepping is de eerste Persoon Vader, omdat Hij is de Schepper aller dingen, omdat Hij is de Beginner van alles. "Uit Hem zijn al de geslachten beide in de hemel en op de aarde." En in Jacobus 1:17 staat er: "Alle goede gave en alle volmaakte gift is van Boven, van den Vader der lichten afkomende." In dat opzicht

kunnen alle mensen bidden: "Onze Vader die in de hemelen zijt." Uit kracht van wondervolle schepping. Omdat wij schepselen Gods zijn. "Want in Hem leven wij en bewegen wij ons en zijn wij."

(3) Maar in de derde plaats: *Hij wordt Vader genoemd uit kracht van genadige herschepping*. Dat betreft niet alle mensen, maar dat betreft alleen de uitverkorenen, degenen die door de Vader zijn verkoren van eeuwigheid. Degenen waarin Hij van eeuwigheid Zijn welbehagen gehad heeft. "In mensen een welbehagen." De predestinatie gaat niet over *gevallen* mensen; wel in de Raad des vredes en in het Verbond der verlossing daar gaat het over de mens die gevallen is.

Maar de predestinatie zelf gaat over *mensen*. Er is een onderscheid en dat onderscheid wordt duidelijk in de Waarheid ons verklaard. Er staat geschreven: "Dat er zijn vaten ter ere en vaten ter onere." Vaten uit kracht van wondervolle herschepping. Genadige herschepping. Omdat dat volk naar Gods beeld herschapen en vernieuwd worden, 'de beelde Zijns Zoons gelijkvormig.'

De Vader treedt op de voorgrond vanwege Zijn Vaderlijke hoogheid en vanwege Zijn ontzaglijkheid, zoals Hij Zichzelf openbaart in het hart en in het leven van Zijn volk. Er staat in 1 Petrus 1:17 "En indien gij tot een Vader aanroept Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze den tijd uwer inwoning." En in Psalm 103:13 "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen, die Hem vrezen."

En wat we nu in de Vader opmerken, voor zover dat Hij Zichzelf verklaart in de Waarheid, dat is Zijn Vaderlijk *vermogen*; dat is Zijn Vaderlijke *zorg*; dat is Zijn Vaderlijke *onveranderlijkheid* en dat is Zijn Vaderlijke *rijkdom*. Daarom spreken we van een goedertieren Vader, van een barmhartige Vader, van een almachtige Vader, van een rijke Vader en van een getrouwe Vader in de hemel. Die Vader gaat Zich openbaren in de zaligmakende bediening in het hart van Zijn gunstgenoten.

Maar voordat ze Hem in die verschillende betrekking gaan leren kennen dan krijgen ze Hem te kennen, niet als een Vader maar als een Rechter. En dat is een punt, geliefden, waar we wel de nadruk op moeten leggen, ook vanmiddag.

Want als God met een mens begint ... (ik bedoel met een mens die tot zijn verstand en onderscheid van jaren gekomen is). God kan een kind ook bekeren, in de wieg een kind bekeren, God kan Zijn genade verheerlijken in een kind terwijl het nog bij de moeder is, voordat het op de wereld gekomen is. Jeremia was geheiligd van de baarmoeder af, Samuël was geheiligd voor de geboorte, Obadja vreesde de Heere van zijn jonkheid af aan. David zegt: "Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van den buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God."

Daar moet u eens over denken wat een moeder hij heeft gehad. Och, wat weet een mens weinig van de waarheid. Och, zo bitter weinig mensen, dat hij zijn ogen wel uit zijn hoofd mocht schamen. Werkelijk! We lezen in de Bijbel van dag tot dag, maar het is net of we niet lezen. Werkelijk! "Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af; van den buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God." Dus, of die er mee werkzaam is geweest, of die er wat mee te doen heeft gehad! Wonderlijk, wonderlijk zijn Gods wegen.

En als God nu met een mens begint die tot enige kennis gekomen is dan worden er drie dingen ontdekt, in zo een leven.

Ten eerste: Korter of langer, een verzuimde tijd die achter ons ligt; een gapende afgrond die onder ligt; en een eeuwig gericht dat boven ons is. Tegenwoordig zijn er zoveel bekeerde mensen, de kerken die lopen er van over, ze zijn bijna allemaal bekeerd. Maar als je nu met die drie puntjes is gaat beginnen en dat zijn allemaal

punten op de Waarheid gegrond, mensen. Dan zal het een wonder wezen als hij ook niet door de mand valt. Een verzuimde tijd die achter ons ligt; een gapende afgrond die onder ons ligt; en een eeuwig gericht dat boven ons is.

Ik zal het eenvoudig zeggen en dan moet elk mens zijn hart er maar bij leggen, vanmiddag, elk mens. Want het kan vanmiddag wel de laatste preek wezen die u hoort in de wereld. Hebben we wel eens ooit met God te doen gekregen in ons leven? Zijn we wel eens ooit met God in aanraking gekomen? Met een heilig, met een rechtvaardig God? Nee, mensen, het begint niet met Christus en het begint niet met de Heilige Geest. Als God met een mens begint dan weet hij van geen Christus af. En u leest in Handelingen 19 van twaalf mensen in Eféze, waar Paulus mee in aanraking kwam toen hij in die stad kwam. En toen hij met die mensen een paar woorden ging spreken, toen kreeg hij dadelijk een indruk dat het mensen waren die niet vreemd van de genade waren. Maar toen Paulus met die mensen verder ging praten zeiden ze: *Wij hebben zelfs niet gehoord of er een Heilige Geest is.* En toch bekeerde mensen! Och, werkelijk ik kan dat toch niet genoeg zeggen, gemeente, en niet genoeg de nadruk erop leggen: Als God begint weet een mens nergens van. Een mens staat overal blind, stekeblind.

Ik heb wel eens gezegd op deze preekstoel: Als God zaligmakend met een mens begint dan wordt in de dadelijkheid in de levendmaking, geloof, hoop en liefde in zijn hart geschonken. Die drie juwelen die nooit meer weggaan, die daar blijven liggen, voor eeuwig blijven liggen. "De poorten der hel die zullen Mijn gemeente niet overweldigen." En dan gaat een mens pas beseffen de werkelijkheid van het leven en dan gaat een mens pas gevoelen het gewicht van de eeuwigheid, als God hem gaat bekeren. Als God komt dan wordt het werkelijkheid in een mens zijn leven; dat is het vroeger nooit geweest.

Ik zal er nog wat bijvoegen om geen misverstand te verwekken. God is als Schepper vrij van elk mens, zelfs de heidenen zullen in het oordeel nooit iets in kunnen brengen tegen de Allerhoogste Rechter. Ik heb pas in een van onze Engelse Godgeleerden daar nog een verklaring van gelezen, en die man gaf verschillende punten aan (op Gods Woord gegrond) dat zelfs een heiden verstommen zal voor het oordeel zonder dat hij het Evangelie ooit gehoord heeft. God is vrij van elk mens, maar daarbij maakt God Zich vrij van elk mens in de weg der Voorzienigheid, maar ook in de weg der verlossing in het voorstellen en in het aanbieden van de genade Gods in Christus Jezus. Daarom staat er in Johannes 15:22 dat Christus gezegd heeft: "Indien Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonden; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde." Want het licht heeft geschinen. Christus is het Licht der wereld.

En Christus is hier op de wereld gekomen en komt nog op de wereld door Zijn knechten om de volle raad Gods te verkondigen tot zaligheid. Elke preek die een mens hoort of leest is er een gelegenheid om tot God bekeerd te worden. Een mens die onder de Waarheid is geboren en groot geworden heeft de Bijbel in zijn huis. En nu moet u maar eens vragen en uzelf een antwoord geven hoe vaak of u in uw huis naar die Bijbel kijkt. Die Bijbel heeft in ons huis een aparte plaats.

Ik heb van Ledeboer wel eens gehoord, dat hij nooit iets op de Bijbel durfde leggen, geen boek, totaal niets. Die Bijbel bleef daar altijd maar liggen, zonder dat er ooit wat op gelegd werd. En ik heb er wel eens over nagedacht en werkelijk, mensen, daar zit toch iets bijzonders in. Als we potten en pannen in ons huis hebben daar zetten we van alles op. Maar de Bijbel,

*"Het is Gods getuigenis,
Dat eeuwig zeker is
En slechten wijsheid leert."*

De Bijbel ligt daar op de tafel of in de kast of op een plank als getuige bij dag en nacht dat God in dat Woord Zijn wil aan een mens bekend maakt. De weg der zaligheid laat prediken. Verkondigt dat God verlossing gevonden heeft, verzoening gevonden heeft, in de voldoening van Zijn Zoon. En dat die voldoening toegepast wordt door God de Heilige Geest, dat staat allemaal in die Bijbel.

En waar kan je dat nu het beste aan weten mensen? Och, ik zal u eens wat vertellen, heel eenvoudig! Als nu een mens (ik spreek nu over een mens die *aanvankelijk* door God is bewerkt, want het is toch maar aanvankelijk.) Er wordt soms gepraat (dat heb ik ook wel eens gedaan in mijn dwaasheid) over *doorgeleide* mensen maar die zijn er vanzelf niet. Die zijn er niet! Zijn er dan geen doorgeleide mensen? Nee!

‘Ja, maar dat heb ik toch zo vaak horen vertellen’ zult u zeggen. ‘Die man is doorgeleid en die vrouw is niet doorgeleid!’

Och, er is geen mens doorgeleid. Nee! Wel is de ene een beetje verder op de weg naar de hemel dan de ander. Wanneer zou Gods volk dóórgelaid wezen? Als ze door de doods-Jordaan zijn gegaan, en als ze in de eeuwige zaligheid aanlanden, dan zijn ze doorgeleid. Maar hier niet hoor. Nee! Ik ben er ook voor in de schuld moeten komen omdat ik verkeerd gepraat heb. Want een mens kan hier niet doorgeleid wezen. Want we kennen ten dele en we profeteren ten dele. Maar de ene is een klein stapje verder als de ander. Dat is wat anders.

Er was eens een gezelschap en daar zat een oude godzalige man en daar vroegen ze aan: Hoever dat hij op de weg naar de hemel was? Hij was al in de tachtig die man. En weet u wat voor antwoord die man gaf?

Met alles wat hij had gekregen van de hemel, zei hij tegen die mensen: ‘Ik heb hoop dat ik aan het begin mag wezen. Ik heb hoop dat ik aan het begin mag wezen.’

Dat was toch eens een antwoord hé? Dus die man zei ook niet dat hij doorgeleid was; hij had de vergevende daad en was hersteld in de gemeenschap Gods. En toch zei hij: ‘Ik heb hoop dat ik aan het begin mag wezen.’ Dus dat is toch om jaloers op te worden. Hoop dat je aan het begin mag wezen... Want u moet rekenen al heeft u nog zoveel gekregen mensen, er is er een achter je die je van alle kanten vastpakt; die je van alle kanten vastpakt. Kortgeleden schreef er nog een van Gods oude beproefde kinderen, dat hij gezongen had: "Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd." Hij zei, toen ik klaar was met zingen stond er een bij me die zei: ‘Hoe ben je er aan gekomen? Hoe ben je er aan gekomen?’ Hij zei: ‘ik werd dadelijk vastgepakt.’ Dadelijk weer vastgepakt!

We gaan een versje zingen, en dan gaan we nog een beetje verder. Het is weer tijd.

Psalm 103 het zevende vers:

*"Geen vader sloeg, met groter mededogen,
Op teder kroost ooit zijn ontfermend' ogen,
Dan Israels HEER' op ieder, die Hem vreest;
Hij weet, wat van Zijn maaksel zij te wachten;
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten.
En dat wij stof, van jongs af, zijn geweest."*

Het zevende vers van Psalm 103.

Toepassing

Dus, geliefden, als God begint is God niet onze Vader maar dan is God onze Rechter. Toen Adam gezondigd had is hij weggevlucht, toen heeft hij zichzelf achter een boom verscholen, want zijn ogen werden geopend en hij zag dat hij naakt was. Had hij dan vroeger wel eens kleren gedragen? Nee, maar die dagen toen hij in het Paradijs in de staat der rechtheid was, versierd met Gods beeld, was hij bekleed met de heerlijkheid

Gods. Zodra de mens gezondigd heeft, heeft God dat beeld van hem weggenomen. Want een mens heeft het beeld Gods verwoest. En Boston zegt in de *Viervoudige Staat*: 'Dat bij de scheppende daad, de rechterlijke daad God samenvalt.' En wat is de rechterlijke daad? Zodra het ongeboren kind in het lichaam van de moeder leven ontvangt, komt God de zonde van Adam aan dat wicht al toe te passen. Dan wordt de zonde van Adam, dat kind voor het geboren is, al toegerekend. En (dat doen we allemaal vanzelf) als dan zo'n kind op de wereld is gekomen en aangekleed dan zeggen we: 'wat is het toch een lief kind.' Maar het is geen lief kind, want het mist Gods beeld, het mist Gods beeld. 'In zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, voorwerpen van Gods vloek en van Gods toorn reeds van het uur van de ontvangenis af.' Job heeft gewenst: "De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht waarin men zeide: een knechtje is ontvangen." En in Job 3:16 staat er van geschreven: "Of als een verborgen misdacht, zou ik niet zijn; als de kinderkens, die het licht niet gezien hebben." Want als het eens werkelijkheid wordt mensen, dat God als Rechter tegenover u komt te staan dan blijft er niets anders voor u over, dan voor eeuwig te verteren en om voor eeuwig weg te zinken onder Gods recht, onder Gods toorn en onder Gods gramschap. "Ik ben Uw gramschap dubbel waardig." Want als het zover in ons leven gekomen is: "Gij vindt in gunst, en niet in wraak, Uw lust," dan is de tweede Persoon ontdekt en dan is Zijn werk van de Heilige Geest verklaard geworden. Als dat nu niet naar voren is gekomen en niet ontdekt in onze ziel dan staat God als Rechter tegenover een mens, en dan is hij maar benauwd.

Mag ik nog een weinigje ervan zeggen mensen, een klein weinigje maar? Ik heb in mijn jeugd een vrouw gekend die opgegroeid was als een heidin. Ze wist van God en gebod totaal niets af. Van de Bijbel niets, nergens van. Maar er was een jongen uit onze gemeente, die trouwde met dat meisje tegen alle vermaningen en tegen alle waarschuwingen in. Maar hij ging met die heidin trouwen. En het tweede kind dat gedoopt werd, werd gedoopt door dominee H. Roelofsen in Goes. En toen dat tweede kind werd gedoopt greep God ze in haar hart. Ja, dat is gebeurd hoor! Daar greep God ze in haar hart. En toen ze thuis kwam, zei ze tegen haar man: 'heb je niet gezien dat God me vastgepakt heeft? Maar die man had vanzelf niets gezien. Ze zei: 'God heeft me vastgepakt.' En toen kwam ze in de weg van overtuiging. En er was een ouderling (die nu ook al in de eeuwigheid is) die haar bezocht. Want ze had het zo benauwd, zo benauwd... En die ouderling zei tegen haar: 'ik hoop dat God je bezoekt.' Maar hij ging weg, en daar ging ze over denken, ze wist van God niet af. Ja, ze dacht dat God net als een mens was hé! Dat dacht ze. En haar man ging 's morgens weg om te gaan werken. Ze zei: 'blijft toch alstublieft thuis, blijf toch thuis, want ik ben zo benauwd, ik ben zo benauwd.' Maar die man ging werken en ze ging al de deuren sluiten van voren en van achter. En er was een meisje bij haar die vroeg: 'waarom doe je dat?' O, ze zei: 'ik ben zo benauwd dat God zal komen, Hij slaat me straks voor eeuwig weg.' En dan zat ze maar door het raam te kijken. Ja, ze dacht dat God kwam, ze dacht dat God kwam. Later toen ze een beetje licht kreeg werd dat anders. Maar werkelijk ze zat in haar huis te beven, o, als God toch eens komen zal!

En op een keer had zij of haar man gelezen in de Bijbel over die Samaritaanse vrouw, dat Christus daar aan die waterput zat. En achter haar huis was een waterput of een wel waar de koeien en paarden uit kwamen drinken en daar ging ze aan zitten. En er was een man die zei: 'wat zit je hier toch?' Och ze zei: 'ik zit te wachten totdat de Heere Jezus zal komen, want bij die Samaritaanse vrouw is Hij ook gekomen, en nu ga ik er ook maar zitten, misschien zal Hij nu ook komen!'

Maar, och, wat ik nu wou zeggen is dit mensen: Als God Zich als Rechter komt te openbaren dan is een mens bevreesd, want hij kan God niet ontmoeten. Dan is het:

*"k Bracht de nachten door met klagen;
'k liet niet af mijn hand en oog
Op te heffen naar omhoog."*

Zulk een mens durft bijna niet meer te leven, laat ik het zo zeggen. Een mens durft bijna niet meer te leven. Want de dood zit op zijn hielen van dag tot dag. Hij moet sterven en God ontmoeten en hij kan niet. En wat hij geloven kan is alleen dat het voor eeuwig kwijt is, dat God hem voor eeuwig zou verstoten en voor eeuwig zal verwerpen.

(Ik moet maar een paar grote stappen doen vanzelf want de tijd is bijna verstreken) Maar als er nu een tijd mag komen (met eerbied druk ik dat nu uit mensen) dat hij van die grote God niet meer benauwd is, niet meer benauwd is... Kunt u het volgen, dat hij van God niet meer benauwd is? Maar dat hij naar die God toe kruipt om onder Zijn vleugelen een toevlucht voor zijn ziel te krijgen. Dan is er wat naar voren gekomen, dan heeft God Zijn Woord voor hem geopend: "Grimmigheid is bij Mij niet." Dan is er een tijd in zijn leven aangebroken dat hij een klein kruimeltje geloof kreeg omdat we geloven dat het zo is. Dan is er een tijd in zijn leven aangebroken dat hij heeft mogen geloven:

*"Want goedertieren is de HEER';
Zijn goedheid eindigt nimmermeer;
Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht,
Tot in het laatste nageslacht."*

Dan is er een tijd voor hem aangebroken dat er iets van den hemel verklaard is geworden:

*"Lout're goedheid, liefdekoorden;
Waarheid, zijn des HEEREN paân
Hun, die hun verbond en woorden,
Als hun schatten, gadeslaan.
Wil mij, Uwen naam ter eer,
Al mijn euveldaán vergeven;
Ik heb tegen U, o HEER',
Zwaar en menigmaal misdreven."*

Als hij van die God niet meer benauwd is... Dan is er Eén in zijn ziel verklaard geworden, Die het rantsoen heeft opgebracht. Dan is Christus in zijn hart verklaard, het zij door het Woord of door een dadelijke openbaring dat Hij aan de gerechtigheid genoeg gedaan heeft. Dan is er in zijn leven iets van Christus in zijn ziel verklaard dat de Vader in Hem Zijn welbehagen genomen heeft en dat nu in dat offer van Christus de Vader daar in rust. En dat nu vanwege dat offer dat door Christus is aangebracht. Dat de Vader Zijn gunst en Zijn liefde openbaart. Dan kom je in Psalm 85 wat ik straks reeds met een paar woorden noemde: "Gij vindt in gunst, en niet in wraak, Uw lust."

En nu is Gods volk (daar moet u eens even naar luisteren en goed over denken) nooit uit de liefde en uit de gunst van God gevallen. Want dat is van eeuwigheid. Maar door de diepte van de val, mensen, komt God Zich nog tienduizend en miljoenen maal meer te verheerlijken dan als we in de staat der rechtheid gebleven waren. Maar nu zullen ze eeuwig zingen van Gods goedertierenhêen. "Van goedertierenheid en van recht zal ik zingen." O, ja.

*"Door al Uw deugden aangespoord,
 Hebt Gij Uw Woord
 En trouw verheven.
 Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,
 Verhoord, gered,
 Haar kracht gegeven.
 Al 's aardrijks vorsten zullen,
 HEER', Uw lof en eer
 Alom doen horen."*

Die zullen voor die God gaan knielen, die zullen Hem meer eer en heerlijkheid gaan geven. En dan is de zaak niet opgelost en toegepast. Nee, mensen, maar er is een opening in het Woord in de belofte in Christus in de verklaringen van de gunst van God in onze harten.

De discipelen (dat zal ik alleen nog even noemen en dan gaan we eindigen) vroegen aan de Heere Jezus of Hij voor hen bidden wilde, want ze voelde de afstand, ze voelde hun onwaardigheid. Daarom hebben ze het aan Hem gevraagd. Ze waren vertrouwd met Hem. En wat heeft toen de Heere Jezus gezegd? "En Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal; want de Vader Zelf heeft u lief." "De Vader Zelf heeft u lief." "De Vader Zelf heeft u lief."

Dus, nu goed begrepen mensen? Om geen missteek (Eng. mistake) te maken en verkeerd op te vatten. Wat nu de eigenschap van de zaken betreft, krijgt Gods kind zelfs in de bekommering, die krijgen in de eigenschappen, iets van de liefde en van de gunst des Vaders in hun hart te smaken. Al is het misschien maar één keer in uw leven gebeurd, of misschien eens twee keer. Want tot tien zult u wel niet komen hoor. Daar moet u niet over denken. Maar als dat nu eens één of twee keer in uw ziel gebeurd is dat het van binnen ging breken, dat het zo ging smelten vanwege de liefde die in uw hart onverwacht uitgestort werd tegenover dat Wezen Gods.

Dat u ging zingen: "God heb ik lief." En toen er geen mens bij was. Want als er mensen bij zijn durf je niet zoveel te zeggen. Maar alleen met God dan durft u het meeste te zeggen. En nu alleen met dat Wezen op de wereld, dat u zegt: 'O God, wat heb ik U toch lief.' Ik kan werkelijk zeggen op het ogenblik dat ik U lief heb boven alles. "Niets is er waar ik in kan rusten." En dan kan die liefde zo sterk zijn dat ze zeggen:

*"U al mijn liefde waardig schatten,
 Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten."*

Maar dan gaat die man door, dat kan dat volk niet in de bekommering, die moeten blijven staan. Maar Asaf die gaat door:

*"En mij, hiertoe door U bereid,
 Opnemen in Uw heerlijkheid."*

We moeten gaan eindigen, de tijd is er. Het is maar een enkel woord, vanmiddag, over dit eerste punt. We hopen een volgende keer het verder uit te breiden. Het zal niet erg zijn als we het een beetje uitbreiden mensen. Want och, een mens weet zo weinig van God af, en hij weet zo weinig van Christus af, en hij weet zo weinig van de Heilige Geest. Dat we onder die indruk vanmiddag maar naar huis mochten gaan. 'Wat weet ik er van, o God? Wat weet ik er van?' Maar dat de noodzakelijkheid opgebonden en aangebonden mocht worden.

Mijn onbekeerde medereiziger, och, dat het niet tevergeefs was dat u hier vanmiddag heb mogen zitten. Maar dat God het aan uw hart mocht zegenen. Och de Heere maakt Zich nog vrij, en Hij buigt zo laag neer.

*"Zo gij zijn stem dan heden hoort,
Geloofst Zijn heil- en troostrijk woord,
Verhardt u niet, maar laat u leiden."*

O, dat het uw hart nog breken mocht, eer dat het voor eeuwig te laat is.

En volk des Heeren, die er enige betrekking op gekregen hebben, u zult vanmiddag uw gemis wel gehoord hebben, dat zult u wel gehoord hebben. O, ik denk dat we beschaamd naar huis zullen moeten. Maar dat het ons maar tot Hem mag uitdrijven Die de Volheid Zelf is, en de alles goedmakende Goedheid. De alles goedmakende Goedheid! De Heere zegene het eenvoudige Woord aan onze harten, en bekrachtigd het door Zijn eeuwige Geest. Amen.

Dankgebed

HEERE, heilig het nog aan het hart van jong en oud. Maak dat het nog vruchten mag voortbrengen van geloof en bekering waardig. Wilt verder in Uw gunst gedenken. In de avond nog samenbrengen. Mocht Gij ons verblijden met Uw overkomst en inkomst. En kon het zijn, wil Uw kerk nog uitbreiden in de benauwdheid der tijden. En uw Sion bevestigen. En dat alles in de verzoening van onze zonden, om Christus' wil. Amen.

Wij zingen het laatste vers van Psalm 36.

*"Bij U, HEER' is de Levensbron;
Uw licht doet klaarder, dan de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen", enz.*

Psalm 36:3

Ontvang de zegen des Heeren

***De genade van onze Heere Jezus Christus,
De liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen, Amen.***

7. De waardij van de Heilige Geest in het naderen tot Gods troon en tot Gods hart. (3)

Uitgesproken op 30-06-1972 te Grand-Rapids

Zingen: Psalm 33:11

Lezen: Eféze 2

Psalm 40: 3, 4

Psalm 119:29

Psalm 143:10, 11

We vangen onze godsdienst oefening aan, door met elkaar te zingen uit Psalm 33 en daarvan het 11e vers.

Wat we uit Gods Heilig Woord u wensen voor te lezen, dat kunt u opgetekend vinden in de 1ste algemene zendbrief van de Apostel Petrus, het 1ste hoofdstuk, het 1ste gedeelte.

Vooraf lezen wij de 12 geloofsartikelen.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

***Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en
vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere,
in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.***

Zoeken we nu tezamen het aangezicht des Heeren.

Heere, Gij bracht ons aan de middag van deze heilige rust- en sabbatdag, voor de tweede maal tezamen aan de plaats des gebeds. Gij zijt een alwetend en een overalometgenwoordig God. Een God Die al de noden kent en Die alle behoeften weet. Er is niets wat voor U verborgen is, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw handen zal geven. Gij kent de noden ook van deze middag, zowel waar Uw woord gelezen zal worden als gepredikt. We zijn allen afhankelijk van U en van de Heilige Geest. Maar och, mochten we het beseffen, opdat onze ogen op U geslagen zouden zijn, opdat we het alleen van U verwachten. Van U, Die nooit beschamende Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Van die God, Die nooit tot den huize Jacobs gezegd heeft: zoek mij tevergeefs. Die een Helper zijt in tijden van benauwdheid, en Die een Toevlucht zijt van Uw ellendig volk, dewijl Gij toch een volheid bezit, die nooit verminderd kan worden. En een volheid die zo groot is, dat het al de noden van Uw volk kan vervullen, voor tijd en eeuwigheid beide.

En nu wij in deze middag vergaderd zijn in deze plaats des gebeds, dat het in Uw Naam mocht zijn. Dat het mocht zijn in Uw Goddelijke gunst. Dat het mocht strekken tot de eer en tot de verheerlijking van Uw driemaal heilige Naam. Dat het tot de zaligheid van zondaren moge zijn en tot bemoediging en versterking en opwekking en tot vertroosting van Uw volk. Waar ze hier moeten leven in een dal van tranen, een dal van de schaduw des doods en een leven dat eigenlijk hun leven niet is. Want hun leven is met Christus, verborgen in God. Maar Gij weet hoe menigmaal ze hier moeten zuchten: 'Hoe kleeft mijn ziel aan 't stof, ai zie mijn nood.' Maar wil ons uit die wereld eens

uittrekken. En geef dat het in deze middag niet de overhand hebben mocht, maar dat we vervuld werden door Uw genade om nog eens uit onszelf gezet te worden, en om te mogen bedenken de dingen die Boven zijn, waar Christus is, zittend aan de rechterhand des Vaders. Wilt Uw Naam en Uw kracht nog verheerlijken en verhogen in de toebrengring van zondaren, van Joden en van heidenen;

*Opdat de blinde heiden,
Nu van God gescheiden,
Eens Uw heil erken'.*

En het zaad van Abraham, och, dat de schellen van hun ogen mochten afvallen, om naar de Wortel van Isai te vragen, Die staan zal als een banier der volken. Heere, Gij mocht ons niet ganselijk verlaten, maar Gij mocht aan dat geslacht nog eens gedenken. Allen die op de wereld zwerven, och brengen ons nog eens terug, maak er nog eens bemoeienissen met ons, eer dat het voor eeuwig te laat zal zijn.

Wil alle zieken en kranken gedenken in hun huizen, maar ook in de hospitalen. Wij dragen ze op aan Uw troon. Verleng hun leven nog, en heilig het aan hun harten. Gedenk weduwen en wezen; wil weduwnaars nog kracht en sterkte geven opdat ze niet zullen bezwijken. En al degenen die in rouw gedompeld zijn, ook in andere gemeenten, och begeef ze niet en verlaat ze niet, maar dat ze hun sterkte in God mogen vinden. We hebben ze gezien, gebroken staande bij het graf van de dierbare betrekkingen. Och, laat Uw kracht in zwakheid volbracht worden. En dat hun hoop op U gevestigd mocht zijn, zover als ze genade hebben ontvangen. En die het nog missen, dat het nog gebruikt mocht worden tot waarachtige bekering.

Verblijd ons noch door Uw daden. Sterk Uw knechten, ook hem die ziek is en in het ziekenhuis ligt, wil hem in deze dag bezoeken. En ook ons Uw hulp en bijstand schenken. Het is elke keer weer een taak, die wij niet vervullen kunnen in eigen kracht. Maar dat we het in dit middaguur ervaren mochten:

*Het is Israëls God, Die krachten geeft,
Van Wie het volk zijn sterkte heeft.
Looft God, elk moet Hem vrezen.*

Gedenk ons te samen met onze jongens in de dienst des lands in binnenland en waar ze op de wereld zwerven; vervul hun noden. Verzoen onze zonden en laat het nog meevallen voor een diep ellendig schepsel, uit vrije, soevereine en grondeloze genade. In de verzoening van al onze ongerechtigheden, alleen om Jezus' wil. Amen.

Zingen we nu met elkander uit de 40e Psalm en daarvan het 3e en het 4e vers.
En inmiddels wordt dan gecollecteerd.

Onze tekst voor deze middag kunt ge bij vernieuwing opgetekend vinden in Eféze 2 en daarvan het 18e vers, waar Gods woord aldus luidt:

Want door Hem hebben wij beiden de toegang, door een Geest tot den Vader.
Tot dusver.

Wij hebben bij de behandeling van deze tekst eerst gesproken over het verschil dat er is tussen afstand en verwijdering. En de vorige week hebben we stilgestaan bij de betekenis van de Vadernaam uit kracht van generatie, maar ook uit kracht van Zijn eigenschappen. Omdat hier de Vader, de eerste Persoon in 't Goddelijk Wezen niet genoemd wordt uit kracht van generatie, maar dat hier alleen gesproken wordt van de Vader. En wel de Vaderlijke *hoogheid en onstoffelijkheid*, maar ook vanwege Zijn

Vaderlijke *vermogen*, vanwege Zijn Vaderlijke *zorg*, vanwege Zijn Vaderlijke *onveranderlijkheid*, en tenslotte vanwege zijn Vaderlijke *rijkdom*.

Vanmiddag willen wij met de hulp Gods iets zeggen over de toegang tot de Vader zoals onze tekst daarvan zegt: "*Want door Hem hebben wij beiden de toegang door een Geest tot den Vader.*"

1. Over het woord toegang.
2. Gods volk heeft een toegang tot de Vader, voor zover dat ze met God verzoend zijn.
3. Een tweede toegang tot de Vader, en dat is in de eeuwige heerlijkheid; eerst naar de ziel en op de jongste dag ook naar het lichaam.

1. Over het woord toegang

Wij hebben dus eerst te handelen over het woord *toegang*. Want dat is een woord, dat in de oorspronkelijke taal van de Bijbel, van de Griekse Bijbel, afkomstig is van een woord, dat eigenlijk betekent zichzelf, of anderen naar iemand toeleiden. Het gaat hier dus over een Leider of een Middelaar. Het is een spreekwijze die ontleend is aan de gewoonte van de hoven der koningen.

We hebben een heel opmerkelijke historie en geschiedenis daarvan in Jesaja 22. Daar wordt gesproken van een Sebna, die schatmeester was en hofmeester. En die man was geroepen om de deuren van het paleis te openen. Wanneer er mensen kwamen voor een rechtszaak, verdrukten, armen, ellendigen, verstotenen, dan moesten zij hun zaak aan die Sebna bekend maken. En Sebna moest oordelen, of ze tot de koning konden toegelaten worden. Maar die Sebna heeft, als je dat leest in het verband van die tekst, die heeft alles verzondigd. Die heeft de betrekking die hij gekregen had, onwaardig gemaakt. Hij heeft zijn inkomen, dat kun je duidelijk lezen in Jesaja 22, geheel besteed om zichzelf een naam te maken. Hij liet zelfs voor zich een graf uithouwen. En toen dat ter ore kwam van de koning werd hij afgezet.

En toen is in de plaats van die huichelaar een man gekomen met de naam Eljakim. En van die Eljakim zegt de Heere in dat kapittel: *hij zal openen en niemand zal sluiten en hij zal sluiten en niemand zal opendoen*. Die Eljakim was de aangewezen man om toegang tot de koning te verlenen.

En nu dat woord *toegang*, dat wordt ook in de Bijbel nog in een andere betekenis gebruikt. In Romeinen 5 vers 2 wordt gesproken: "*Door Welke*, dat is door Christus, *hebben wij de toeleiding tot deze genade.*" En in Romeinen 5 betekent dat woord *toeleiding* hetzelfde als *toegang*. Dat betekent, dat wij toegelaten worden tot de Vader. Dat is het waar het hier over gaat, over de beoefening en de betrachtning van Gods volk in verband met de toegang tot de Vader. Er zijn verschillende zaken, vanmiddag, die in dat verband onze aandacht vragen.

2. Gods volk heeft een toegang tot de Vader, voor zover dat ze met God verzoend zijn

(1) Gods volk heeft, ten eerste, een toegang tot de Vader, voor zover dat ze met God verzoend zijn en de scheiding tussen God en hun ziel is weggenomen. Van tevoren was er al tijd iets wat in de weg stond. Er was van tevoren een belemmering, zoals, laat ik het zo eens noemen tot verklaring, zoals het was in het Oude Testament. Daar was altijd een verschil tussen het Heilige en tussen het Heilige der heiligen. De priesters hadden wel een recht om in het Heilige te komen en daar hun arbeid te verrichten, maar de hogepriester was gerechtigd om éénmaal per jaar in het Heilige der Heiligen te gaan met het bloed van het offerdier, om verzoening te doen. Ten eerste voor zichzelf, maar

dan ook in de tweede plaats, verzoening te doen voor de zonden van het volk. Dat was vanzelf in het oude verbond; dat is allemaal vervuld.

Wij hebben er wel eens iets van gezegd in een andere predicatie, dat die hogepriester op de grote verzoendag altijd achterwaarts in dat Heilige der Heiligen inging. Hij moest dat voorhangsel wel een weinig oplichten, maar niet zodanig dat anderen erin konden kijken. Het was - zoals u weet - in het oude verbond namelijk verboden dat iemand in dat Heilige der Heiligen zou inblikken. Want daar boven op de ark, op het Verzoendeksel, daar woonde God Zelf. Dat was des HEEREN woning. En nu was er altijd dat voorhangsel; dat maakte in het Oude Testament altijd een scheiding.

Maar toen Christus stierf op Golgótha en Hij de ganse de zaligheid volbracht had en tweegebracht heeft voor Zijn volk, is dat voorhangsel van boven naar beneden gescheurd. Niet van beneden naar boven, maar van boven naar beneden. Dat wil zeggen, dat God het Zelf heeft gedaan. En nu, vanaf die tijd was er geen voorhangsel meer nodig. Dat voorhangsel werd weggenomen.

En ná die tijd was er voor de kerk van het Nieuwe Testament een vrije toegang tot God en de Vader. Die toegang was vanzelf alleen in en door Christus, want buiten Christus is God een verterend Vuur, bij Wie niemand wonen kan. Die toegang tot de troon van de Vader ligt alleen verklaard in Christus, maar die ligt ook alleen bevestigd in Christus. De apostel Petrus schrijft in 1 Petrus 3 vers 18 *dat Christus gestorven is, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen*. Dit laat hij er opvolgen.

En in het Oude Testament, dat lees je in de geschiedenis van Ahasvéros, toen moest de koning zelf de gouden scepter toereiken, zelfs voor de koningin. Anders had die koningin geen recht, om zelfs bij haar eigen man te komen. Daarom kun je wel geloven, dat die koningin Esther in omstandigheid kwam in haar leven, dat ze moest zeggen: *Kom ik dan om, dan kom ik om!* Er was eigenlijk geen hoop voor haar, omdat ze tot het volk van de Joden behoorde. En Esther zag vanzelf niet anders dan de dood voor ogen. Het enige wat zij nog kon hopen was de overdenking: *misschien, misschien zal de koning gunstig gestemd zijn tegenover mij*. En dat is ook gebeurd. En die koning heeft de scepter haar toegereikt. Zij was, zoals je weet, in geen dertig dagen bij de koning geroepen. Maar nu was de mogelijkheid geopend, de deur werd geopend, ze kreeg toegang om tot de koning te komen. En toen zij tot de koning kwam heeft hij gezegd: *"Wat is uw bede en wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, al was het de helft van mijn koninkrijk."* En haar leven werd gered.

En geliefden, nu kunnen wij met onszelf en uit onszelf nooit bij God komen. Nooit. Dat hebben we totaal afgesneden in het paradijs. Daarom, de enige Weg om bij God te komen, is dat de mens in zijn leven meegenomen wordt. En Wie kan ons nu meenemen? Dat kan alleen onze oudste Broeder, Die aan de rechterhand des Vaders gezeten is en Die altijd leeft om voor Zijn volk te bidden. Want in Christus is God verzoend met een uitverkoren zondaar. En het is alleen door de offerande van die Borg en van de Middelaar des verbonds, dat God met Zijn volk tevreden is en dat de Vader Zijn eeuwige liefde uitstort in de harten van Zijn kinderen.

(2) *Door welke wij ook de toegang hebben*, zegt de apostel. En dat is in de tweede plaats dat volk krijgt nu ook een toegang tot de Vader, om met al hun noden en met al hun behoeften tot de Vader te gaan. Dat staat in Psalm 62:

*"Stort voor Hem uit uw ganse hart.
God is een toevlucht t' allen tijden."*

Daarom, geliefden, als een mens onder de wet leeft, onder een wettische bediening, dan is een mens benauwd. Dan is een mens veroordeeld. Dan weet een mens nooit hoe dat het nog eens vallen zal. Dan is er altijd een schuchterheid, dan is er altijd een vreze. Maar wanneer de scheiding weggenomen is, en de verzoening met God een daadzaak in hun leven geworden is dan volgt daaruit de vrijmoedigheid die Gods volk krijgt om tot God te gaan. Om dat ze met bewustheid voor hun eigen ziel weten, dat al de hinderpalen uit de weg geruimd zijn. Daarom zegt de apostel in Hebreëen 4 vers 16, dat is een van die teksten die daar zo duidelijk van spreekt: "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade om barmhartigheid te verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd." Dus, die vreze, die slaafse vreze wordt dan weggenomen. Natuurlijk, vanwege de inklevende verdorvenheid, vanwege de zonden die ons altijd aan blijven kleven, is de slaafse vrees nooit ganselijk weggenomen van het volk van God. Maar wanneer het volk door het geloof tot Hem mag gaan, en als er geen rust mag zijn voordat het volbrachte werk van de Middelaar hen geopenbaard is, krijgen zij een gelovige, ootmoedige vrijmoedigheid om tot God te gaan. Met andere woorden, laat ik het zo maar eens zeggen, *God kan dat volk weer een plaats aanbieden.*

Er was in het leven van David zeer veel voorgevallen. Ge weet, dat hij het volk geteld heeft. En dat was een grote zonde, dat was eigenlijk een zonde van twijfel aan hetgeen God beloofd had, een zonde van ongeloof. Joab had hem nog gewaarschuwd, die had gezegd: *koning, doe het niet! Doe het niet.* Toch ging David door. Hij ging door. Maar toen ze terugkwamen van het volk te tellen, sloeg zijn hart hem. Hij kreeg het benauwd. Toen werd hij gewaar, wat hij gedaan had. En toen is die profeet gekomen, die zei: *Nu zal ik je drie dingen voorleggen. Nu zal je hongersnood krijgen, of pestilentie, of je zal verteerd worden door het zwaard van je vijanden. Dus zoek nu maar eens uit wat of je wilt hebben.* Je kunt wel begrijpen dat het toen benauwd werd. *Welk deel wil je hebben?* En wat heeft David toen geantwoord? Hij heeft gezegd: *Laat mij dan maar in de handen Gods vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele.* Hij had in zijn leven de bevestiging gekregen, dat God nooit meer op hem toornen en dat God nooit meer op hem schelden zal. Hij had de bevestiging daarvan gekregen; het was een verzekerd man wat zijn staat voor de eeuwigheid betreft. Hij had de bevestiging in zijn hart gekregen dat God een eeuwig verbond met hem gemaakt had, een verbond dat in alles welgeordineerd en vast was, hoewel God het nog niet deed uitspruiten. God kon hem geen kwaad meer doen. God kon hem niet meer verdoemen. God kon hem niet meer verwerpen. En dat, omdat Hij in Zijn eeuwige liefde gegrondvest was. Daarom zegt hij: *Laat mij maar in de handen Gods vallen.*

Daar heb je nu het voorrecht, geliefden van de verzekerde staat van het volk van God.

*Die hoe het ook mogen tegenlopen,
Gestadig op Zijn goedheid hopen.*

Dat voorrecht van de Kerke Gods dat ze verwaardigd mogen worden door genade, met eerbied uitgedrukt, - geen brutaliteit, nee, geen brutaliteit - maar dat ze van die God niet meer benauwd zijn. En geliefden, dat ze nu door Christus een vrije toegang tot Zijn hart en tot Zijn troon hebben.

Het is hetzelfde mensen, als in het natuurlijk leven, dat is maar een klein voorbeeld ervan, maar toch ligt er veel tot lering in opgesloten. Een mens kan trouwen, maar zolang als zijn vader en zijn moeder nog leven, dan weet hij dat die vader zijn kind liefheeft en lief blijft hebben. Maar ook dat het moederhart voor hem openstaat, dat die moeder voor dat kind alles over heeft. Daarom, als ze thuishomen, dan voelen ze zich

nergens zo thuis, dan in het huis van hun vader en hun moeder. Daar kunnen ze gaan en staan waar ze willen, ze kunnen doen wat ze willen; want het is toch bij hun vader en moeder.

En geliefden, nu is dat geestelijk veel sterker in het leven van Gods kinderen en in het leven van Gods gunstgenoten. Ze gaan gedurig met al hun noden en al hun zaken tot de Heere. Ze storten hun hart gedurig voor die God uit, omdat ze mogen weten dat de poort tot het hart van hun Vader nooit gesloten zal zijn, noch des daags, noch des nachts. En dat er in de hemel een liefdehart Gods voor hen klopt. Zodat ze met al hun noden en behoeften bij Hem schuilen.

Maar ook, dat volk komt gedurig met die God te onderhandelen en tot die Vader te gaan met al hun raadsels en met al hun problemen in hun leven. En dat ze Hem om raad vragen, omdat alle beloften, zoveel als er zijn, in Christus *ja en amen* zijn, Gode tot heerlijkheid. En een van die beloften die de Vader aan dat volk vermaakt heeft, is: "Ik zal u onderwijzen. Ik zal raad geven; en Mijn oog zal op u zijn."

Gods volk heeft een plaats waar ze naartoe kunnen met al hun lasten en met al hun noden en al hun zorgen en al hun bekommelingen, waar ze zelfs met hun liefste vrienden niet over kunnen spreken. Maar daarover kunnen ze praten met hun God en met hun Vader. En ze weten uit ervaring:

*Die nimmer mij heeft afgewezen,
Noch mijn gebed gehoord ontzegt.*

Ze hebben in hun leven de levendige bewijzen, en de bevestiging van hetgeen je leest in Psalm 103: "Gelijk zich een Vader ontfermt over de kinderen, zo ontfermt zich de Heere over degenen die hem vrezen." En het is wel waar wat Lodensteyn zegt, (dat moeten ze ook doorleven): *God is best en wij houden Hem voor het lest*. Maar als je ziet in het leven van dat volk, dan laat God het elke keer vastlopen. Dan gaat God Ziklag verbranden, zodat David zonder vrouwen, zonder stad of staat overbleef. Ja zelfs dat zijn eigen vrienden hem willen stenigen. Maar dan staat er in het 6^e versje: *En David sterkte zich in de Heere zijn God*.

En vanzelf, we weten uit ervaring, mensen, dat we van onszelf totaal niets hebben. Gods volk is rijk in God en in Christus. In zichzelf zijn ze doodarm. Ze kunnen nog geen gebedje bidden. Ze kunnen nog geen zucht zuchten, tenzij dat het van de hemel in hun hart gegeven wordt.

Maar, nu die *Vaderlijke liefde en die Vaderlijke toegenegenheid*, dat de Heere in Zijn liefde en Zijn goedheid en Zijn grote genade en in Zijn ontferming, Hij hier in dit leven alle deuren voor dat volk gaat sluiten, en Hij de deur in de hemel voor al dat volk gaat openen. Omdat ze daar terecht zullen komen, maar ook opdat ze daar die zalige gunst en die zalige gemeenschap met God de Vader zullen mogen beoefenen en betrachten. Opdat de Heere Zichzelf aan dat volk, - laat ik heb eens zo zeggen, - omdat de Heere Zichzelf aan dat volk zal kwijt schenken. Dat Hij tot de ziel zal naderen, dat Hij dat volk zal aanspreken, dat Hij Zijn liefde in de dadelijkheid in hun hart komt uit te storten; zodat er geen afstand meer tussen God en hun ziel overblijft. Dat de Heere door de toepassing van Christus, door Zijn bloed en Zijn gerechtigheid en Zijn bediening, al hun zonden heeft weggenomen, en ook hun dagelijkse schuld verzoend heeft. Want er staat in Psalm 65:2

*Al mijn misdaden en mijn zonden,
Waren zeer groot en de zwaar.
Maar Uw goedheid, niet om doorgronden,
Vergaf die al, voorwaar.*

God maakt voor dat volk een vlak veld in hun leven. Anders zal het ook niet kunnen, geliefden. Zij kunnen nooit anders doen dan de schuld maar meerder maken. Zij kunnen nooit anders doen, dan altijd maar hindernissen in de weg leggen. Het enigste wat zij doen kunnen, dat is na alle ontvangen genade, het alleen maar verzondigen. Dat is het enige wat er voor dat volk overblijft.

*Want God gedenkt altijd genadig,
Aan Zijn verbond, 't welk blijft gestadig.
En aan dat woord, dat Hij heeft waar,
Toegezegd en wilt houden waar.
In duizendste geslacht dat leeft,
Zo hij Abraham beloofd heeft.*

Dus, geliefden niet alleen een vrije toegang, maar ook een overgave, een overnemen van al hun lasten en van al hun zorgen, is er voor al dat volk in de gemeenschap Gods, wanneer God Zichzelf aan dat volk weg komt te schenken. En dan heeft zo een zichzelf ook onvoorwaardelijk aan God over. Want, je leest van Asaf toen die man in het heiligdom kwam en het opgelost werd voor zijn ziel: *"Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op der aarde."* God had al zijn zorgen weggenomen. En daarom zegt hij uit kracht van de genade die God aan zijn ziel geschonken had, dan zegt dezelfde Asaf, na het ondervinden van de Vaderlijke liefde, en de Vaderlijke gunst in zijn hart:

*Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
Of bangen nood, mijn vlees en hart;
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed,
Mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed.*

Dan kun je zien mensen, welk een vastigheid het volk van God in God krijgt. En dan is het dat ze in dat Vaderhart ingezet worden, zodat er geen vijand meer is die hen beroeren kan, dat er geen duivel is die hen benauwen kan. Ja, al is het dat de duivel soms tegen dat volk zegt: *het zal nog slecht met je aflopen!* Want je moet niet vergeten, mensen, hij blijft Gods volk plagen, sarren, grieven en steken zolang als ze hier op de wereld zijn. Met eerbied gesproken, ik hoop dat je het allemaal vatten mag, hij zal dat volk door het slijk van de zonde blijven slepen, zolang als ze hier op de wereld vertoeven. Werkelijk. Maar, toch mijn hoorders, de kerk heeft een goed wat de duivel nooit wegnemen kan. We hebben straks gelezen uit Petrus, die man schrijft door de inspiratie van de Heilige Geest, dat voor hen weggelegd is, *een onverderfelijke, een onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis; die in de hemel bewaard is voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt, door het geloof tot de zaligheid; die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.*

En als nu dat volk nog verloren zou moeten gaan, wat dan? Het kan niet, en het zal niet. Maar stel nu voor een ogenblikje, dat het volk verloren zou moeten gaan, wat dan? Dan zei Gods arme volk vroeger: *Als wij de zaligheid kwijtraken, dan wordt God van Zijn eer beroofd.* En dat is onmogelijk! Dat is onmogelijk, geliefden. Want de ere van God en de ere van al Zijn deugden en van al Zijn volmaaktheden is ten aller-nauwste verbonden met de zaligheid van de kerk. Dus, dat is een onmogelijke zaak, geliefden. Nu kan onder de toelating kan de duivel hen wel zó bewerken, dat de hemel uit hun hart blijft. Dat gebeurt wel. Zij kunnen soms lange tijden in donkerheid en in duisternis over de wereld zwerven, soms jaren en jaren, alsof er geen einde aan komt. Maar, de duivel kan de ziel van dat volk nooit uit de hemel houden; dat is onmogelijk. Want de Heere heeft ze in beide Zijn handpalmen gegraveerd. En al hun muren zijn steeds voor

Hem. En ze zijn opgenomen in een verbond, dat nooit zal worden vergeten. God kan er niet meer vanaf en Hij gaat er ook nooit meer vanaf! Hij ziet geen zonde in Zijn Jacob en geen overtreding in Zijn volk Israël. Waarom? Omdat op Golgótha alles voor die kerk betaald is. Daar is voor die kerk alles volbracht, geliefden. En dat is niet voor de tijd alleen, nee, maar dat is tot in alle eeuwen eeuwigheid toe. Daar ligt de vastheid van de kerk. Het ligt niet in hun geloof, maar het ligt in een Drie-enig God voor de kerk verklaard. En het ligt in een Drie- enig God voor de kerk vast.

Daarom kunnen we wel zeggen, o wat zou dat volk die er iets van kent, gedurig, gedurig uitzierende moeten zijn, om tot die volle verzekerdheid te mogen geraken! Om geen rust meer te hebben voor het hol van hun zielenvoet, voor en alear dat ze geborgen zijn in de Ark der behoudenis. Voor en alear, dat ze weten dat God hen overneemt.

Ik heb gisteren nog van Augustinus gelezen, die man zei: *Zolang als ik niet geloof, dat God mijn God is, dan heeft God voor mij geen betekenis.* Dan heeft God voor mij geen betekenis. Wat een gewichtig woord, geliefden. En wat een waarachtig woord. Want werkelijk, al zou een mens nog zoveel mogen belijden wat er in God is, het zal toch *mijn God* moeten worden.

En Luther zei: *mijn en dijn, en ons en wij*, dat zijn de woorden waar ons leven van afhangt, voor tijd en eeuwigheid. En dat is inderdaad, geliefden. Want alles valt hier weg. En och, laten we dat er maar bijvoegen, het is allemaal waardeloos; waardeloos wat van de wereld is. Vraag het maar aan dat volk, is er iets wat uw hart helemaal kan vervullen? Een mens moet zeggen: *totaal niks.* Totaal niks. Het valt alles, het valt alles weg. Een mens komt alleen op de wereld te staan, mensen. Helemaal alleen. Maar nu dat grote voorrecht, we zullen er maar eens even van gaan zingen, het is een versje uit Psalm 119. Ik denk, het is het... het 29^e ? ... Ja.

De Heer' is mijn genoegzaam Deel, mijn Goed. Enz.

En nu dat volk, geliefden die een toegang tot God de Vader mogen hebben, dat is ook een volk dat benauwd wordt, benauwd voor zichzelf. Dat is een volk wat bevreesd is dat ze iets zullen doen wat tot oneer van God is. Ze wensen, dat is de begeerte van hun hart en hun leven, ze wensen Gode welbehaaglijk te leven. Het is het verlangen van die kerk om de Heere in alles achteraan te kleven.

Je leest van Job, toen God zijn kinderen wegnam, - alle tien, niet één bleef er over, - toen heeft Job betuigt: "De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd." Dus die man kreeg drie dingen en het laatste, het derde was het voornaamste en het grootste. Straks komt zijn vrouw en zegt: *zegen God en sterf!* Met andere woorden, is dat nu een God om te dienen, een God om te vrezen, een God om achteraan te kleven? Een God die alles van je wegneemt?

Maar Job kreeg genade om te zien, dat hij wel al zijn kinderen en goederen kwijt geraakt was, maar hij was God niet kwijt. En toen die vrouw dat zei, heeft hij gezegd: *Je spreekt als een der zottinnen. Zouden we het goede van God ontvangen, en het kwade niet?*

Hoewel, van binnen ging het verkeerd, mensen. Want er staat bij: *In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.* Hij bleef nog gereformeerd. Hij bleef nog rechtzinnig. Maar van binnen begonnen ze al wat te zeggen; daar begon het. En in het derde kapittel gaat hij de dag vervloeken waarin hij geboren werd. En de nacht waarin gezegd werd: *een jongske is ter wereld gebracht.* Toch, straks hoor ik hem weer zeggen: *God zal mij in alles tot Zaligheid zijn.* Straks komt in de grootste donkerheid een ogenblikje dat Job mag zeggen: *"Ik weet mijn Verlosser leeft. En Hij zal de Laatste over het stof opstaan."*

En ik heb vrijdag die oude vader en grootvader horen zeggen, dat God hem tot hiertoe bewaard heeft voor opstand. Ik heb gehoord dat hij tegen zijn zoon, die zijn dochter van vijftien jaar verloren heeft, - die verdronken is, - dat hij tegen die jongen gezegd heeft: *Jongen, zul je niet klagen, want dat is tot oneer van God.* Ja, vanzelf er is veel leed en veel droefheid. .... Maar als God bij Zijn volk komt... Ik heb die man met zijn vrouw als gebroken mensen bij het graf zien staan. En gezegd: *zij is van uw hart gescheurd*, werkelijk van het hart gescheurd! En om dan genade te krijgen om aan de zijde van God te mogen vallen..., dan kun je zien wat de genade Gods vermag. Want och, anders zou een mens werkelijk bezwijken.

Je leest dat dominee Van der Groe heeft gezegd in zijn leven, *dat het verlies zo zwaar kan wezen dat de doden de levenden naar het graf zullen slepen.* Dat betekent dat zij die achterblijven zo'n groot verdriet hebben, dat ze het niet te bovenkomen. En dat is ook in te denken, geliefden. Maar nu zegt de oude dichter in Psalm 68: *In het kruis geeft Hij hun goede moed, zonder troost zij niet sterven.* Omdat de Heere Zijn volk verwaardigd wanneer hun zoveel ontnomen wordt, dat de Hij het wel maakt met Zichzelf. O, dat ze verwaardigd mogen worden om de Heere specerijwijn te drinken te geven, en het sap van hun granaatappelen. En dat betekent geestelijk, geliefden, de vereniging met Gods wegen en de vereniging met Gods daden en stil te zijn onder al de smarten en onder al de moeiten van dit leven. En om toch die God lief te hebben, boven onszelf. En om zoveel van de Heere bediend te worden en toegediend te krijgen, dat we het meest bevreesd zijn om niet tot oneer van God leven. Ook niet in hetgeen dat de Heere ons hier op komt te leggen in dit moeitevolle leven.

3. Een tweede toegang tot de Vader; en dat is in de eeuwige heerlijkheid; eerst naar de ziel en op de jongste dag ook naar het lichaam.

Dus mijn geliefden, nog een enkel woord en dan gaan we eindigen vanmiddag. Nu is er nog een enkele gedachte die we naar voren moeten brengen. En dat is dit, en dat staat in de tekst: *"Want door Hem hebben wij beiden de toegang door een Geest, tot den Vader."* En nu is er een eerste nadering, of nabijbrenging van de door God verzoende zondaar tot God in Christus. Dus die eerste toegang dat is door genade in dit leven.

Maar er is ook een tweede toegang tot de Vader, en *dat is in de eeuwige heerlijkheid.* De eerste gebeurt als een zondaar opgeraapt wordt, wanneer een zondaar weer met God verzoend en bevredigd wordt, wanneer hij de Vaderlijke liefde en tegenwoordigheid Gods in zijn ziel gewaar mag worden in zijn leven, wanneer hij het Vaderlijke van God wordt geschonken voor zijn eigen hart en leven; en dat hij mag proeven en smaken wat een grote weldaad het is, als God je ertoe verwaardigd. En als ze voor het eerst in Gods gemeenschap zijn gebracht en hersteld zijn geworden, dan zullen ze er ook nooit meer uitvallen. Maar God zal ze er in bevestigen tot het einde toe. Want er staat in Psalm 89:

*Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid, hen naar Uw Woord verhogen.*

Maar nu die toegang in de heerlijkheid, dat is tweeërlei voor het volk van God. Dat is in de eerste plaats geliefden, bij het sterven, wanneer hun ziel in de dadelijkheid opgenomen wordt tot Christus hun Hoofd.

Maar in de tweede plaats in de dag des oordeels, wanneer dat volk naar ziel én lichaam verenigd zal worden en vernemen mag uit de mond van die God en Vader en van Christus: *"Ga in, gij gezegenden Mijns Vaders beërft dat koninkrijk dat voor u bereid is van voor de grondlegging der wereld."* Daarom, mijn geliefden, wat een rijke toegang tot de Vader wordt hen dan geschonken! Hier en dit leven, maar ook straks in de volzalige heerlijkheid, die het volk van God is wachtende.

Toepassing

En nu is het maar de vraag, mijn geliefden, of we daar al eens ooit betrekking op gekregen hebben, al eens ooit behoefte aan gekregen hebben, of ons hart daar wel eens ooit naar gezocht heeft, of wel eens ooit naar begeerd heeft. Is er ooit een tijd in je leven gekomen, dat je beseftte dat je erbuiten stond? Er buiten stond. En er finaal buiten stond. Finaal erbuiten. En dat je geen mogelijkheid zag om er ooit in hersteld te worden? Want de Heere zegt in Zijn Woord: *Ik zal een afgesneden zaak op aarde doen.* Want er komt een tijd dat de Heere een afgesneden zaak op de aarde doet. Maar als wij in de afsnijding, door Gods genade, het met God eens mogen worden, tegen onszelf, als wij het eens mogen worden in het aanvaarden dat God voor eeuwig ons zal verstoten, als dat waar is, dan neemt God ons in de dadelijkheid aan. En dan zullen wij aangenomen worden als zonen en dochteren en zullen wij gebracht worden met bewustheid voor onze eigen ziel, in het Verbond dat nooit meer zal verbroken worden. In dat verbond, waarvan de Heere Zelf gezegd heeft: *Dat het zal zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs nooit meer over de aarde zouden gaan.* En dat God nooit meer op dat volk toornen en nooit meer op dat volk schelden zal. *Want bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer.*

Och geliefden, dat God de enkele woorden van deze middag nog zegenen mocht en nog heiligen mocht aan uw harten, tot Zijn eer en tot Zijn heerlijkheid. Dat we toch de Heere maar mochten zoeken, terwijl Hij nog te vinden is. Dat het gemis maar geopenbaard mocht worden, dat we het nog eens mochten beseffen dat we verloren liggen. Maar er is nog een weg van ontkoming in Christus. Er is nog een Naam onder de hemel gegeven door Welke wij zalig kunnen worden. Het is nog niet hopeloos. O nee, het is nog niet hopeloos.

Oude mensen en jonge mensen, de deur van de hemel staat nog open. En God hoort nog het gekerm van ellendigen. Och, dat wij nog vrije genade mochten leren. En dat Hij tot onze ziel mocht zeggen: *Zie hier ben Ik. Zie hier ben Ik. Ik ben Uw heil.* En dan hebben wij alles, geliefden. Dan zal ook niets meer, maar dan ook niets meer ons kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.

De Heere sterke en bekrachtige en beware u. *En in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons heeft liefgehad en Die ons gewassen heeft in Zijn bloed.* En Die straks aan het eind van dit moeitevolle tranendal, straks Zijn volk zal inzamelen en binnenhalen en alle tranen van hun ogen zal afdrogen, opdat eeuwige blijdschap hun deel zal zijn. Treuring en zuchting zullen voor eeuwig wegvlieden.

En dat zij verwaardigd zullen worden om aan de overzijde, in het Nieuwe Jeruzalem, de Vader te bedanken, en de Zoon te bedanken en de Heilige Geest eeuwig de aanbidding en de dankzegging toe te brengen. Amen.

Dankgebed.

Heere, Gij mocht dit enkele woord van deze middag nog bekrachtigen, zegenen en heiligen en nog vruchtbaar maken tot Uws Naams eer en heerlijkheid. Gij mocht met ons zijn en blijven en de gemeente gedenken. De noden zijn vele. Och, dat er nog eens wat gebeuren mocht ook in deze dag, wat de eeuwigheid zal verduren. En dat tot lof van Uw Naam zal strekken. Breng in de avond nog samen, zover als het nog mogelijk is en als het nog kan, jong en oud, klein en groot. Dat wij ons leven vinden mochten in U en Uw gemeenschap; en dat om Jezus' wil. Amen.

Onze slotzang is uit Psalm 143 het 10^e en het 11^e vers.

*Leer mij o God van zaligheden
Mijn leven in Uw dienst besteden. Enz.*

Ontvang de zegen des Heeren.

***De genade van onze Heere Jezus Christus,
De liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen. Amen.***

8. EEN UITNEMENDE STAATSVERWISSELING (1)

Uitgesproken in 1963 te Grand-Rapids

Psalm 119:10

Lezen: 1 Koningen 8:14-53

Psalm 86:5, 6

Psalm 146:7

Psalm 87:4, 5

We vangen onze godsdienst oefening aan, door met elkaar te zingen uit Psalm 119 en daarvan het 10^e vers.

Wat we uit Gods Heilig Woord u wensen voor te lezen, dat kunt u opgetekend vinden in 1 Koningen 8.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu tezamen het aangezicht des Heeren.

GEBED

Geliefden.

Wij hebben straks een gedeelte voorgelezen uit het gebed van Salomo, dat hij gedaan heeft bij de inwijding van de tempel te Jeruzalem. Een wonderlijk gebed. Een gebed waaraan wij kunnen merken dat de Geest der genade en der gebeden in het hart van die man was uitgestort. En wat een opening heeft God aan Salomo gegeven. En bij het lezen van dat gebed, dan kunt ge wel gewaar worden, dat hij in dat gebed ook geweest is een type van de Heere Jezus Christus. Wat zijn onze gebeden toch lauw. Zodat we ervan moeten zeggen, *zijn wij zo ver weg?* Wat moeten we vernederd, beschaamd en schaamrood worden. Hoe weinig gaat er vanuit. Hoe weinig - als er nog wat is - indruk van de majesteit en de heerlijkheid Gods wordt er gevonden. Tot die God tot Wie wij spreken. Och, wat liefdeloos, en wat gedachteloos. Plat gezegd, mensen, wij vergeten God als wij bidden. Och laten we maar eerlijk zijn. En och, geliefden, al hadden wij geen andere zonden dan het gebed, dan kon God ons rechtvaardig verdoemen. Het is niet te zeggen wie wij zijn. We kunnen wel veel zeggen, maar ons hart is ver van God. En dit wil ik er nog van zeggen, het is zo opmerkelijke in het gebed van Salomo, dat hij overal aan gedacht heeft. Wij vergeten zoveel. Zodat schaamte onze aangezichten moet bedekken.

Maar hier, in dat doorluchtige gebed van Salomo kunnen we lezen dat iemand zoveel jaren voor de toebrengring van de kerk uit de heidenen wel aan hen gedacht heeft. Want hij zegt in vers 41: *"Zelfs ook aangaande de vreemde, die van Uw volk Israël niet zal zijn, maar uit verren lande tot U komen zal; en bidden zal in dit huis"*. Een vreemdeling uit verren lande.

Ik heb eens een man ontmoet en vroeg hem naar zijn naam.

Hij antwoordde: "Zij hebben mij een verkeerde naam gegeven. Ze noemen mij Jan den Besten, maar ik ben Jan de Slechtsten."

Ik vroeg: heb je daar wat van geleerd?

"Ja", zei hij "daar mag ik iets van geloven. Maar als ik ooit binnenkomen zal, dan zal er één binnenkomen van de einden der aarde."

En een jaar later bracht God die man binnen. En hij was niet meer. Maar hij is gekomen van de einden der aarde. En dat zal voor ons allen een wonder moeten worden. Dat God naar hem omgezien heeft en dat God hem van de einden der aarde geroepen heeft en dat God nooit laten varen de werken Zijner handen. Salomo zegt: *Wanneer de vreemde, die van Uw volk Israël niet zal zijn, maar uit verren lande zal komen om U te aanbidden. Zelfs de vreemden.*

En als we nu naar het veld van Boas gaan, dan horen we dat Boas Ruth twee keer heeft aangesproken. Dat was voor haar toch zo'n wonder dat die man haar zó aansprak. Ze zei: *Vanwaar kent gij mij, daar ik een vreemde ben? Een vreemde!*

En dat is nu met al Gods kinderen. Ze zijn allemaal vreemden. Maar nu dat gebed van die Meerdere Salomo, aan de rechterhand des Vaders, Die heeft getuigd: "Zij zullen horen van Uw grote Naam en van Uw sterke hand en van Uw uitgestrekte arm als zij dan komen zullen en U zullen aanbidden in de vaste plaats van Uw woning, doe Gij dan naar alles waarom die vreemde tot U roepen zal. Opdat alle volkeren der aarde Uw Naam kennen en U zullen vrezen gelijk Uw volk Israël. Opdat Uw Naam genoemd wordt over dit huis hetwelk ik gebouwd heb." (1 Kon. 8:42, 43)

Vanmiddag wensen wij een ogenblikje met de hulp des HEEREN uw aandacht te gaan bepalen bij hetgeen u opgetekend kunt vinden in Eféze 2 en daarvan het 19e vers waar Gods woord aldus luidt:

Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods.

Tot dusver.

Onze tekst spreekt van *een uitnemende staatsverwisseling*.

1. Wat ze waren.
2. Wat ze werden.
3. Wat daarvan de oorzaak is.

Dus de gezegende en uitnemende staatsverwisseling, *wat ze waren; wat ze werden en wat de oorzaak daarvan is*. Dat zijn onze drie verdachten.

Wij hebben enkele weken stilgestaan bij het 18e vers van Eféze 2. Nu vanmiddag wensen wij het 19e vers te behandelen waar Paulus spreekt over de uitnemendste staatsverwisseling van de Kerke Gods. Die staatsverwisseling van Gods Kerk heeft plaats in de wedergeboorte. Wat dan wordt een mens van Adam afgesneden en in Christus ingelijfd. Maar vanzelf, er is nog een andere zaak.

Wij hebben boven deze teksten vanmiddag geplaatst: *de uitnemendste staatsverwisseling*. En nu willen wij dat bezien vanmiddag in betrekking tot de kerke Gods. Maar er is nog wat anders, en dat is de bewuste staatsverwisseling. En de bewuste staatsverwisseling dat is in *de rechtvaardigmaking van een zondaar in de vierschaar van zijn consciëntie*.

Vanmiddag gaat het dus over *de staatsverwisseling zoals dat in de wedergeboorte* naar voren komt.

1. En nu zegt de apostel ten eerste, *wat ze waren.*

Op de vraag wat ze waren, daar wordt van opgegeven door de apostel: *vreemdelingen en bijwoners*. Dat is dus het antwoord.

(a) Nu, het woord *vreemdelingen*, dat wordt in Gods woord op verschillende wijzen genoemd en bedoeld. Het gaat hier over *vreemdelingen*. En wat is nu een vreemdeling? Een vreemdelingen dat is een persoon die in een ander land vertoeft, hetzij tijdelijk of zijn gehele leven. Een vreemdeling dat is een mens die ergens leeft zonder burgerrecht. Wanneer een mens, in zijn eigen land geboren is, dan heeft hij als wettig inwoner recht om te stemmen. Maar als je vreemdeling ben dan heb je daar geen recht op. Dat wil met andere woorden zeggen, een mens staat erbuiten. Wij zijn hier ook al zolang in dit land, een mens weet toch maar niet in zijn leven waar hij nog terecht komen zal. Maar of je nu in Paterson woont, of in Jeruzalem, mensen, zoals de apostel zegt in Filippenzen 3, het voornaamste is, *dat onze wandeling in de hemel mag zijn, vanwaar wij ook onze Zaligmaker verwachten*. Natuurlijk, de vreemdeling bekommert zich ook niet over alles wat er gebeurt in het land waar hij als vreemdeling verkeert. Een vreemdeling blijft eigenlijk maar met zijn gedachten leven in het land waarin hij geboren is. De plaats waar zijn wieg stond. Maar vanzelf wanneer er met een vreemdeling wat opdoet, dan voelt hij zich pas vreemdeling. Dat wil zeggen, dan weet hij eigenlijk niet goed waar hij naar toe moet. Er dan wordt zo'n mens teruggestuurd naar zijn eigen land, waar hij vandaan komt; die hebben dan eigenlijk voor iemand te zorgen die in moeilijke omstandigheden verkeert. Dat is ook niet meer dan billijk.

Er zijn mensen, die verhuizen, denk maar aan het volk van Israël in de dagen van de ballingschap, en dan zijn er velen die hun eigen land spoedig vergeten. En zo is het hier ook geweest. Er waren mensen die maar twee of drie jaar hier geweest waren, en toen zeiden ze al: we kunnen Hollands niet meer goed verstaan. Zulken zijn er ook. Maar dan denk je, hoe is het mogelijk dat je in zo'n korte tijd de taal waarin je geboren bent kan vergeten. Want vanzelf, al zou je 80 of 90 jaar worden dan zal je je moedertaal toch niet vergeten. Maar hoe dat ook zij, een vreemdeling blijft een vreemdeling. Eigenlijk is het een hard en een moeilijk leven.

Er nu is het woord vreemdeling in de Bijbel op sommige plaatsen eigenlijk een erenaam. Een erenaam? Ja, je vindt die benaming in Hebreë 11 van de Kerke Gods, *dat ze beleden hebben dat we gasten en vreemdelingen op de aarde waren*. En waar wij vanmiddag mee begonnen zijn met het zingen van Psalm 119: *Ik ben o HEER', een vreemd'ling hier beneên*. Een erenaam voor een kind van God. Gelukkig zijn we, als we daartoe behoren mogen. Dat God hem een vreemdeling gemaakt heeft. En dat hij door genade weten mag dat hij hier op de wereld een vreemdeling geworden is. Een vreemdeling woonde in het Oosten in tenten. Wanneer God volk zich geen vreemdeling meer gevoeld, dan worden de pinnen te vast ingestoken.

Er staat ook van de aartsvaders, dat die in tenten hebben gewoond. En Jakob heeft bij Sichem misschien wel in een huis gewoond, maar hij is daar niet gebleven. Hij is weer teruggekeerd naar zijn tent. En nu ziet dat vanzelf daarop, dat de patriarchen wel een plaats gekregen hebben om te wonen en te leven in Kanaän, maar die hebben door de genade Gods zich nooit thuis gevoeld in dat land en in de wereld. Je leest van Abraham *dat hij verwachtte de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is*. Wat gelukkig, mensen.

En dat gebeurt nu in de *wedergeboorte*, dat de wereld voor een mens vergaat. Dat de wereld vergaat! Denk maar aan een natuurlijk mens wiens leven is in de wereld, hoe dat hij in de wereld opgaat. Een mens is blij met alles wat hij van de wereld hoort en

ziet, en hij verlangt naar de dagen om uit te gaan en naar allerlei vermaken en om genot te hebben in de wereld. Gods volk, Gods kinderen hebben maar één dag, en dat is de Jongste Dag. Dat ze met ziel en lichaam alles terug zullen krijgen, wat ze hier op aarde verzondigd hadden. Dat is voor Gods kerk de dag waar ze naar uitzien. En dat is de dag van de uiteindelijke en volkomen verlossing. En dat begint al als Gods volk hun hoofd mag neerleggen, als ze mogen overgaan in de stad die fundamenten heeft. En welker Kunstenaar en Bouwmeester God Zelf is. Maar, dat is vanmiddag het onderwerp niet om te behandelen.

De apostel Paulus zegt: *Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners*. En nu spreekt de apostel hier over de heidenen, en over de staat waarin de heidenen verkeerd hebben van nature. In Eféze 2, in het 2e vers, zegt hij van de heidenen, *dat ze in die tijd waren zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls; en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld leefden*.

En in het vragenboekje van Hellenbroek, staat voorin: *Het wachtwoord der Hervormers*. En daar zegt Mc Cheyne: *Eens was ik een vreemdeling, van God en mijn hart*. En dat is nu de staat waarin een mens van nature leeft. Een mens is in het paradijs God kwijt geraakt en hij is bij God vandaan gevluht en nu zal de mens nooit geen rust en vrede kunnen vinden. En toch is hij voldaan met de staat waarin hij leeft. Een natuurlijk mens die gaat zonder God de eeuwigheid tegemoet. En van nature is het: *laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij*. Geen besef van de toestand waarin hij verkeert.

Geliefden, wanneer een mens er ogen voor krijgt, wanneer een mens er smart over krijgt, dat is een bewijs dat Gods Geest in zijn hart aan het werk is. Dat is een bewijs dat de mens onder de bewerking van God de Heilige Geest is. *Want, zegt Paulus, Hij die het goede werk in uw begonnen heeft, die zal het voleindigen tot op de dag van Jezus Christus*.

De vreemdeling, waarvan hier gesproken wordt in onze tekst, dat is een mens die zonder God op de wereld leeft. Dat is een mens die geen besef heeft van zijn ongelukkige toestand. En dat is een mens die er ook de minste behoefte niet aan heeft om uit de toestand en staat waarin hij ligt, verlost te worden. Want een mens die is voldaan met de wereld en alles wat in de wereld is. Een vreemdeling.

(b) Maar er wordt ook gesproken over *bijwoners*, in onze tekst. Bijwoners worden de Efeziërs genoemd, en dat is een beeld van het oude Israël. Vroeger dan sprak men van proselieten. Onder het Oude Testament waren er proselieten, dat waren heidenen die tot het volk Israël overgekomen waren. Er waren *proselieten der poort* en er waren *proselieten der gerechtigheid*. Je weet misschien wel waar het verschil in zit?

- De *proselieten der poort* waren die mensen die naar verandering in hun leven stonden. Dat waren mensen die bekeerd waren van, laat ik het zomaar zeggen, van de kroeg naar de kerk. Dat waren mensen die de grove zonden nalieten. Dat kun je het beste vergelijken bij het werk van de zendelingen in de heidenwereld. Die zendelingen arbeiden om de heidenen te brengen tot de kennis van de Bijbel en een burgerlijk en fatsoenlijk leven, omdat ze tevoren als 't ware als beesten op de wereld leefden. En het is al een grote zaak, wanneer zulke mensen tot verandering van leven komen. En zo was het ook onder het Oude Testament. Er waren heidenen die zich bij Israël voegden als bijwoners. Dat waren de proselieten die zich afgekeerd hebben van grove zonden, zoals moord, doodslag en hoererij, stelen en roven. Die eigenlijk bekeerd waren tot de kerk.

- Maar er waren ook *proselieten der gerechtigheid*. Dat waren mensen die naar de Schriften leefden, en bij de kerk gevoegd konden worden. Want die proselieten der gerechtigheid, waren mensen die door de Levieten werden onderwezen. En deze mensen werden ook besneden. En degenen die besneden waren in Israël, hadden uitwendig ook recht om in de tempel te komen. Dat wil zeggen in het voorhof van de tempel. Dat waren de proselieten der gerechtigheid. Mensen die op hun wijze God dienen. En die ook uitwendig in de wegen Gods wandelden. Erskine zegt in een preek, dat er mensen zijn, die op de grens van het land wonen. Op de grens. Die wel met de kerk leven, en een geopende consciëntie hebben. Die overtuigd zijn van de waarheid. Maar toch uiteindelijk stonden die mensen er buiten.

2. *Wat ze werden.*

En nu zegt de apostel: *zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners*. Dat wil zeggen in onze tekst, *ze zijn niet meer onder de macht van de duivel zoals andere heidenen, ze leven niet meer zoals ze geleefd hebben*. Zij hebben een ander leven leren kennen. Zij zijn door de genade Gods getrokken en de macht der wereld en hun leven is naar Gods woord geworden. Ze zijn wel vreemdelingen en bijwoners geweest, d.w.z. ze waren totaal vervreemd en stonden buiten de Kerke Gods. Buiten de kerk van Christus. En buiten de kennis van het heil wat in Christus is. Tevoren kan men wel voorbeeldig leven, maar dat leven is niet genoeg. Je leest in Gods getuigenis ook van de 5 wijze en van de 5 dwaze maagden. De wijzen hadden olie in haar lampen, maar die hadden ook olie in hun vaten. De dwaze maagden die hadden wel olie in de lampen, maar die hadden geen olie in hun vaten. Ze misten het werk van God de Heilige Geest in hun hart.

Nu zegt Paulus tegen de gemeente van Efëze: *zo zijt ge dan niet meer vreemdelingen en bijwoners*. Natuurlijk, voordat iemand tot bewuste genade mag komen in zijn leven, dan is er een tijd gekomen dat hij zich als een vreemde en bijwoner leert kennen. Gods kinderen krijgen een tijd in hun leven, de een korter de andere langer, maar ze kennen een tijd in hun leven, dat zij het bij de wereld niet meer houden en niet meer vinden kunnen. Maar bij Gods volk hebben ze nog geen plaats. Ze hangen tussen hemel en aarde, mensen. En dat is een moeilijk leven. Een moeilijk leven. En aan de wereld niks meer te hebben, en om het nu zo eens uit te drukken, om het goed te begrijpen, aan God ook niks hebben. Aan God ook niets te hebben. Natuurlijk, als God met een mens begonnen is, dan zal Hij Zijn hand van dat werk nooit meer aftrekken. Dat kan niet. En natuurlijk is het voor ons bewustzijn nodig dat wij *huisgenoten Gods* moeten worden. Maar het kan jaren en jaren duren voor dat wij tot die bewuste wetenschap en genade komen. Laat ik proberen om er iets van te zeggen.

(1) De wereld trekt bij die mensen niet meer aan, zij hebben daarin de dood gevonden. Daar kunnen zij niet meer aan meedoen. Maar vanzelf, om nu te zeggen dat ze bekeerd zijn, dat ze genade hebben, dat is een andere zaak. Dat is een grote zaak. Tegenwoordig is dat anders, de mensen worden zó bekeerd en zorgeloos. Ze zijn allemaal voldaan in de godsdienst en ze gaan allemaal naar de hemel toe. En toch leven ze midden in de wereld, al hebben ze een leven wat helemaal tegenin de waarheid loopt. Toch, op het einde gaan deze mensen naar de hemel? En, je hoort het van zoveel mensen, als ze over hun oude vader of moeder praten, dan zijn ze toch goed weg gegaan. *Ze zijn beter af*. Zo wordt tegenwoordig over gedacht.

Maar, dat is met dat volk van God wel anders. Die mensen leren zichzelf eerst als vreemdeling kennen. Eerst worden ze overtuigd van hun dadelijke zonden en dan de zonde van Adam, die hen toegerekend wordt naar de gerechtigheid Gods. Ze leren zichzelf als een *vreemdeling* voor God kennen uit kracht van de diepe val in Adam. Als een *bijwoner*. Ze willen wel graag erbij horen, o ja. Ze willen graag erbij horen, maar dan is het zó in hun leven, dat ze zeggen van binnen: *je hoort er toch niet bij*.

Als er een vrouw is die God vreest, dan zeggen ze: "Vrouw je moest maar terug naar de wereld gaan, want je bent toch maar uitwendig veranderd. Er is nog nooit in je leven iets gebeurd wat waarachtige is en waarmee je kunt sterven. Want vertel het maar eens, vertel het maar eens wat de Heere ooit tegen je gezegd heeft. Zeg nu maar eens wat er gebeurd is in je leven. Ja, een grote verandering, maar Saul was ook veranderd, maar die was niet vernieuwd."

Dan zal zo iemand zeggen: *Ik heb toch geschreid over mijn zonden*.

Maar die ander zal zeggen: "Ja, vrouw je kan wel wenen over je zonden, maar is het niet over de gevolgen van de zonde geweest? Heb je geweend over de zonde zelf?"

En dan zeggen ze van binnen bij die vrouw: "Wees maar een beetje voorzichtig, want je leest in de waarheid van Ezau dat hij met tranen een plaats des berouws zocht, maar hij heeft ze niet gevonden. Dus wees maar voorzichtig."

Dat is de reden, mensen, dat Naómi zo trouw handelde met Orpa en Ruth. Toen Naómi Moab verliet met haar twee schoondochters, heeft ze hen voorgesteld om maar terug te gaan. En Orpa die is ook terug gegaan. Ze ging terug. Ruth die bleef. Waarom is Ruth bij Naomi gebleven? Dat was omdat haar ziel getrokken werd door de liefde. Door de liefde Gods. Ze was met haar hart al uit Moab, voordat ze met haar voeten eruit was. En die onberouwelijke keuze was in haar hart gewerkt in het heidense land.

En Naómi, die heeft haar zó beproefd, dat je zou zeggen: "Maar vrouw, zou je dat niet een beetje anders moeten doen? Je zou blij moeten zijn, als Ruth met je mee wilt gaan. Je zou moet zeggen: Ruth, wat ben ik blij, dat je zo gewillig met mij meegaat."

Maar Naómi heeft die jonge vrouw zwaar beproefd. Zwaar beproefd, ze zegt zelfs: "Al zou ik vannacht nog een zoon baren, een man voor die jonge vrouw, daar kun je toch niet op wachten? Je kunt toch op zo'n jongen niet wachten? Gebruik toch je verstand en ga terug." Maar Ruth heeft geantwoord: *Houd mij niet langer meer tegen, om vanachter u weder te keren, want uw volk is mijn volk en uw God mijn God*. Dat sprak ze niet uit de verzekering, maar wat sprak ze uit de betrekking in haar hart. De liefde van haar ziel ging uit naar God en Zijn volk. En wat ook gebeurd, al zou ik geen brood hebben om te eten, ze gaat met haar schoonmoeder mee. Want haar hart was door God Zelf ingenomen. En als je hart door God ingenomen wordt, dan kun je nooit en nooit meer terug.

En natuurlijk, zolang als nu een mens in zijn bekommerde staat leeft, en de zaak niet opgelost wordt in zijn ziel, dan is er een gedurige, een gedurige strijd. En ik kan vanmiddag dit er nog bijvoegen, het is ook een weldaad als er een gedurige strijd is in de harten van zulke mensen. Want het gebeurt ook genoeg, dat we gaan leven op onze verandering. Dat we onze grond gaan zoeken in hetgeen wat gebeurd is. Zonder dat er zaken tussen God en onze ziel plaatsvinden, die de eeuwigheid kunnen verduren. Zonder dat het recht in zijn verklaring in de ziel doorgang heeft gekregen. Er staat in de Waarheid: *Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid*. Dus, het is een weldaad als God met Zijn volk doorgaat. Als Gods Geest met een zondaar twist, dan komen die mensen aan de weet wat ze missen.

(2) En dan wordt in de tweede plaats een nood in zijn ziel geboren om een Goddelijke oplossing in zijn leven te mogen verkrijgen. En om niet langer meer in een beweeglijk

koninkrijk te verkeren. Maar dat hij mag komen tot een onbewegelijk koninkrijk, zodat zijn staat voor de eeuwigheid vastgelegd wordt. En dat God de Heilige Geest dan het stempel op zijn ziel zetten mag. Dat hij door de genade Gods mag weten dat hij eens Anderen mag worden. Namelijk, het eigendom van Christus, Die gestorven is en voor hem opgewekt is. Dat hij een andere Man krijgt, dan die hij gehad heeft. Mozes moet sterven opdat hij het eigendom van Christus mag worden; dat is de andere Man.

En toch, mijn hoorders, het sterven aan Mozes dat is een smartelijke weg, maar toch een noodzakelijke weg voor de Kerke Gods. En het is een profijtelijke weg, om aan het einde der wet te komen tot Christus. Zodat ze in Hem rust zullen vinden.

Hier zegt de apostel tegen die Efëziërs: *zo zijt gedaan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar nu medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods*. Dus dan waren ze met bewustheid voor hun eigen ziel overgegaan in Christus. Dat is die grote genade door God te zijn aan- en overgenomen. Dan worden zij voor tijd en eeuwigheid voor Zijn rekening genomen. En dat ze voor zichzelf mogen beleven wat we samen nog even zingen willen uit Psalm 146 het 7^e vers.

*'t Is de HEER' Die vreemdelingen,
Met een wakend oog beschouwd. Enz.*

Toepassing.

En nu mijn geliefden, het is maar kort voor vanmiddag, maar om nu die vernieuwing en staatsverwisseling te mogen leren kennen door de genade Gods. Om medeburgers te mogen worden der heiligen en huisgenoten Gods. Het gaat erover om niet alleen in Gods Kerk ingebracht te worden, maar het gaat er ook over om in *het hart des Vaders terug te mogen komen*. Dus, om de verzekering des Geestes voor eigen hart en leven te mogen leren kennen. Vanzelf, voor degenen die daar ingeleid worden en daarin opgelost mogen worden, zijn dat grote zaken. Daar hopen we later nog iets van te mogen zeggen, als de Heere het geeft.

Maar de vraag komt tot ons, of we door genade daar iets van mogen kennen, om als een vreemdeling voor onszelf over de wereld te gaan? Er is een verschil, geliefden tussen ellendig en tussen ongelukkig. Ik heb je dat al meer verklaard. Misschien is het wel goed om het nog een keer te doen, om een indruk ervan te krijgen wat eigenlijk de betekenis ervan is.

Als God een mens zijn ogen opent *dan wordt hij ongelukkig*. Dan kan hij het met de wereld niet meer houden en hij gaat, ook ten opzichte van zichzelf, zichzelf ook haten. Er was eens een leraar, hij was nog niet zo lang leraar, maar geoefend in de wegen Gods, bij wie een man kwam. De man zei tegen de leraar: *Ik moet niets van je hebben*. De leraar zijn: *dan ben je verstandig, want vanaf mijn 28^e jaar moet ik van mijn eigen ook niets meer hebben*. Dus dan was je gauw klaar. Ja, dan ben je klaar.

Want, als God komt dan leer je je eigen kennen. Dan zie je de diepe ellende van je onbekeerde staat. Als God komt, mensen, en Hij gaat in je leven werken, dan moet een mens almaar verder weg gaan staan. Nee, dan kom je niet op de voorgrond, hoor. Nee, dan zegt Jesaja 6: *Wee mij dat ik verga, dewijl ik in een man van onreine lippen ben, en woon in het midden van een volk wat onrein van lippen is*. Te midden van een goddeloos volk. Och, een mens wordt benauwd van de zonde en dan kan hij het nergens meer vinden. En dan de afstand tussen Gods volk en hem...! Hoe moet hij met dat volk verenigd worden? Hij ziet zo'n afstand. Het is net als bij die man, waarvan je leest in het Evangelie, wiens ogen geopend werden, eerst zag hij de mensen als bomen wandelen, maar bij latere ontdekking zag hij hen als mensen, ver en klaar. Eerst zag hij hen als bomen. Er kan een tijd komen, - tegenwoordig heb je dat zoveel niet meer, want

er is zo weinig onderscheid, - maar vroeger dan zag je mensen die in het zwart gingen, en dan dacht je dat het allemaal bekeerde mensen waren. Ja, zó hoog zag je tegen hen op. Het zijn allemaal bekeerde mensen. Maar als je ogen meer opengaan, wordt het wel anders. Och, er staat in Ezechiël 34: *Ik ben God, maar gij zijt mensen*. Dus met een mens kom je bedrogen uit, je komt met alle mensen bedrogen uit, maar het meest met jezelf. Het zijn allemaal gebroken rietstaven die de hand doorboren.

Och, we hebben een God voor ons hart, en een Borg voor onze schuld nodig. En nu kan het voor een ziel wel eens ruim worden, dat hij geloofd dat hij er toch bij mag komen, maar hij blijft toch in een bewegelijk koninkrijk. En nabij de vrijstad, dat is nog niet in de vrijstad. En dat is ook nog niet vrijgesproken in de poort van de vrijstad. Er is zoveel te leren, geliefden, op de weg naar de hemel. En het is een weldaad, een grote weldaad om door genade te mogen leren, wat we gezongen hebben:

*Al de heid'nen door Uw handen
Voortgebracht in alle landen;
Zullen tot U komen HEER'.*

Als de Heere hen tot zichzelf brengt, dan worden ze overreed van hun ongelukkige staat, waarin zij zichzelf gebracht hebben. Dat hij zelfs denkt: was ik maar nooit geboren. En dan zit de dood op zijn hielen en komt hem te achtervolgen, bij dagen en bij nachten, als je opstaat en als je naar bed gaat. Dan denk je, als ik morgen nog maar leef. Als ik morgenochtend nog maar leef. Ja. Er komt een tijd in zijn leven dat hij zich zó zondig en zo verdorven ziet. En nu worden ze in die tijd wel bemoedigd, en ze worden wel verkwikt, maar laat ik het vanmiddag maar in duidelijke woorden zeggen, *Gods volk leert dat bemoediging, geen ontmoeting is*. Dat een vertroosting, geen oplossing is. Dus, ze blijven altijd maar aan hun eigen kant staan. En zij hebben zo nodig, dat de Heere Zelf komt te spreken tot hun ziel: *Ik ben Uw heil*. Want anders kunnen ze niet opgewekt wezen, mensen. Daar zien zijn naar uit, dat God hen vrij spreekt.

*De blijdschap zal het hart der vromen strelen,
Als ze mij zien verlost van smaad en pijn.*

Het zal tot een blijdschap in hun ziel zijn, als zij mochten weten, dat God ze overgenomen heeft voor tijd en voor eeuwigheid beide. Mensen, het moet vlak worden, tussen God en je ziel. En dat je een tijd mag leren kennen in je leven, bij dagen en bij nachten, dat je zegt: 'O God, neem het nog eens over. O God neem het eens over.' Het is alsof er niets gebeurt, totaal niets gebeurt.

En natuurlijk, een mens, die in der waarheid om God bekommerd is, die geeft zichzelf honderden keren aan God over. Maar om nu in Christus overgenomen te worden. En Zijn eigendom te mogen worden voor tijd en eeuwigheid beide. Daar is alleen de ware rust, als ze vrede met God mogen vinden in het bloed des Verbonds. En dan zijn ze niet langer vreemdelingen en bijwoners, maar huisgenoten Gods. Omdat God je erin en erbij plaatst. Want wij moeten er bijgevoegd worden en door God erin geplaatst en bijgebracht worden.

En dan krijgt hij een plaats, *beter dan der zonen en dan der dochteren*. En weet je waarom? Omdat het eeuwig welbehagen Gods over hem is. Daar liggen ze in verklaard. En zij liggen ook verklaard in het werk van de Middelaar des Verbonds. Hij, Die troon en kroon verlaten heeft, hier op aarde gewandeld heeft, Die het hier uitgeroepen heeft: *Mijn ziel is geheel bedroefd, tot de dood toe*. Die zelfs van God verlaten is geweest, opdat Zijn volk nimmermeer verlaten zal worden en in Gods gemeenschap opgenomen zal worden. Dan wordt hij er met zichzelf buiten gezet, met al zijn ondervindingen, met

zijn zuchten en met zijn verlangen, met zijn bidden en met zijn uitzien, opdat hij opgewekt mag worden in en door de grote Hogepriester over het huis Gods. In Hem, Die Zijn volk terugbrengt in de gemeenschap met de Vader en Die voor de Vader getuigt: *Zie hier ben Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt.*

Geliefden, hebt u dat mogen ondervinden? Heb je jezelf leren kennen als een vreemdeling en een bijwoner? Ook al zijn we gedoopt, en al hebben we belijdenis gedaan en al gaan we driemaal op een dag naar de kerk, maar toch blijven we een vreemdeling en een bijwoner. Dus een buitenstaander. Och, dat u toch geen rust kon vinden voordat u rust mocht vinden in de vrije genade in Jezus Christus. Het wordt u nog gepredikt. Het wordt nog van de daken verkondigd, dat God geen lust heeft in de dood der goddelozen. Och zoekt den HEERE en leef! En dat u genade mag vinden, om tot God te roepen, om te leren rusten op die enige grondslag Christus, waar alleen maar vrede voor onze ziel in te vinden is.

En zoekend volk in mijn midden, wordt niet al te moedeloos, niet al te moedeloos; *zonder troost zij niet sterven.* Dat er nog zaken mogen gebeuren in uw leven. En als het niet gebeurt, komt dat omdat je eigen werk niet is afgebroken, omdat je eigen werk niet genoeg afgebroken wordt. Je moet leren de dood in te gaan met je eigen. Je moet nog meer gaan leren, dat de weg niet is bij een mens, maar bij Christus en Zijn gerechtigheid. Je bent nog teveel bekeerd. Je zoek je grond teveel in eigen gerechtigheid, in je zoeken en in jezelf. Gods weg met Zijn volk is, dat Hij Zichzelf laat vinden als wij niet meer weten wáár wij het zoeken moeten.

God geve Zijn volk gedurig die onderwijzingen en lessen waarin God verheerlijkt wordt en onze ziel verlost en gezaligd mag worden om te leven tot de eer van die God, Die te prijzen is van nu aan tot in alle eeuwigheid. Amen.

Dankgebed

Heere, Gij mocht het enkel woord nog heiligen en zegenen en nog toepassen tot lering en bekering. Wil met ons zijn in het verdere, wil Uw gunst betonen, ook aan de avond van de dag als we nogmaals in Uw huis hopen samen te komen. Geef nog lust onder jong en oud, en maak het boven bidden en verwachting nog wel. Kroon ons met Uw goedertierenheden. Vervul de vele noden in de gezinnen. Och, gedenk nog des ontfermens, uit louter genade; en verkwik onze zielen door Uw overkomst, om Jezus' wil. Amen.

Onze slotzang is van Psalm 87 vers 4 en 5.

Ontvang de zegen des Heeren

***De genade van onze Heere Jezus Christus,
De liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen. Amen.***

9. EEN UITNEMENDE STAATSVERWISSELING (2)

Uitgesproken in 1963 te Grand-Rapids

Psalm 68:5
 Lezen: Jesaja 56
 Psalm 27:3, 7
 Psalm 113:4
 Psalm 69:14

We vangen onze godsdienst oefening aan, door met elkaar te zingen uit Psalm 68 en daarvan het 5^e vers.

Wat we uit Gods Heilig Woord u wensen voor te lezen, dat kunt u opgetekend vinden in Jesaja en daarvan het 56^e kapittel.

Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Zoeken we nu tezamen het aangezicht des Heeren.

GEBED

Onze tekst kunt u bij vernieuwing vinden in de brief van Paulus aan die van Eféze, en daarvan het tweede kapittel, het 19e vers. Eféze 2 vers 19, waar Gods woord aldus luidt:

Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods.

Tot dusver.

Wij hebben, mijn geliefden, de vorige maal vernomen dat in deze tekst gesproken wordt over ***de staatsverwisseling van Gods Kerk***

1. Wat ze waren.
2. Wat ze werden.
3. Wat daarvan de oorzaak is.

1. Wat ze waren: vreemdelingen en bijwoners.

Vreemdelingen, dat wil zeggen, dat ze vreemdelingen van God en van de verbonden der belofte waren, geen hoop hebbend en zonder God in de wereld. Bijwoners, d.w.z. ze hoorden er niet bij. Het voorbeeld hier door Paulus, is genomen niet van de *proselieten der poort*, maar van de *proselieten der gerechtigheid*. Want die mensen leefden wel in Israël, maar ze hadden geen recht om in het heiligdom voor het aangezicht des Heeren te komen. Dat hebben wij de vorige keer uitgebreid.

2. Wat ze werden.

Maar dan zegt de apostel: *Nu zijt gij niet meer vreemdelingen en bijwoners*. Er zijn in het leven van die Efeziërs wonderen gebeurd. En dat wonder dat bestond daarin, dat zij door de roepende en opzoekende genade Gods, geen vreemdelingen van God zijn gebleven, maar *vreemdelingen op aarde* zijn geworden. Evenals David zegt in Psalm 119: *Ik ben o HEER' een vreemd'ling hier beneên*. Wanneer God een mens zijn ogen opent, dan wordt hij verwaardigd om te zien hoe ongelukkig dat hij is. En dat is de weg om gelukkig gemaakt te mogen worden. Want in de wedergeboorte, dat is een persoonlijke zaak, dan leert hij dat hij zonder God op de wereld is. En als God komt in ons leven, dan wordt de waarde van de wereld uit ons leven weggenomen. Er zijn mensen in de kerk, en dat getal is niet zo klein, die het altijd kunnen winnen. Gods volk is een volk, dat het altijd verliest. Maar in dat verlies ligt de winst. Want die het verliezen mag, die heeft het bij God gewonnen. Vanzelf, het zijn allemaal heilgeheimen, die wij met ons verstand niet bevatten kunnen. Er staat in Psalm 25:

*Het heilgeheim wordt aan Zijn vrinden,
Naar Zijn vreeverbond getoond.*

Het zijn mensen, die het in de wereld niet meer kunnen vinden, maar die het in zichzelf ook niet meer kunnen vinden. Het zijn mensen, die zichzelf mishagen en zich voor God verootmoedigen en die de reinigmaking en zaligheid alleen in Christus zoeken, zoals het formulier van het Heilig Avondmaal deze morgen heeft gezegd.

Het worden in het begin ook *bijwoners*. Ze krijgen wel een betrekking op God en op Zijn volk, en soms kunnen ze wel met dat volk meelopen, maar zolang het geen opgeloste zaak is, dan staan zij erbuiten. Maar vanzelf, ze kunnen er zichzelf niet bijsluiten. En dat wordt in het leven van dat volk openbaar, geliefden. Niet dat zij er korter bij komen staan, maar dat ze al maar verder er vanaf komen. Ze voelen zich een bijwoner. En meestentijds denken ze wel nabij het koninkrijk Gods te zijn, maar straks voor eeuwig er buiten. Dat menen ze ten opzichte van hun staat voor de eeuwigheid, omdat het nog nooit door God opgelost is. Wat de stand van het geestelijk leven betreft, dan blijft het voor Gods volk, met al de genade die God hem gegeven heeft, het blijft in hun gewaarwording dat ze meer naar de hel moeten, dan naar de hemel. En het is een volk, die het met gedachten, met woorden en met werken altijd weer verzondigen. Het is een volk dat in hun eigen waarneming zo diep ellendig blijft, dat ze tot de laatste dag van hun leven met Paulus moeten uitroepen: *Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam der zonde en des doods?*

Maar nu vanmiddag gaat het over *de staatsverwisseling van Gods volk*. De staatsverwisseling dat gebeurt, mijn geliefden, wanneer het voor hen zelf niet meer kan. Zolang wij het nog zo goed kunnen uitrekenen voor onszelf, dan gebeurt er totaal niets. Ik heb wel eens gezegd, in de toeleidende weg dan kunnen ze wel eens denken dat God hen gaat afsnijden en dat God ze gaat inlijven. Want het moet eerst afgesneden worden, voor ze ingelijfd kunnen worden. Maar dan gebeurt het toch niet. En waarom niet? Omdat ze van achteren zien, dat ze er zelf nog tussen zitten. Nee, geliefden, als God het hun niet doet zien, dan is het niet anders dan zichzelf bedoelen. En zolang als eens mens zichzelf bedoelt, dan gebeurt er totaal niks. Rutherford¹³ zegt: *De staatsverwisseling gebeurt, wanneer een mens tot de omhelzing komt in zijn hart en in zijn leven dat hij niets anders is dan het vuil van de maatschappij. En dat hij voor niets anders bestemd is dan voor eeuwig in de hel geworpen te worden.*

---

¹³ Een vrije weergave van een citaat.

En vanzelf, zolang als een mens niet naar de hel kan, dan móét hij er naartoe. Een mens kan niet naar de hel. Alles wat in de mens is, dat staat daar dwars en vierkant tegenover. Wanneer het mag gebeuren in het leven dat het wèl kan, dan is het niet meer nodig. En dát gebeurt in de bewuste staatsverwisseling bij Gods volk. God wint Zijn volk daarvoor in, door Zijn Goddelijke en eeuwige liefde. En hij bevestigt aan dat volk wat er geschreven staat in Jesaja 42 vers 16: *Dat Hij de blinden zal leiden door de weg die ze niet geweten hebben, en Ik zal hen doen treden door paden die zij niet geweten hebben. Dan zal Hij het kromme tot recht maken en de duisternis tot licht. Ik de Heere doe al deze dingen.*

De grondslag waarop die staatsverwisseling van de kerk plaatsvindt, dat is *een Drie-enig God*. De verkiezende liefde des Vaders, de arbeid van Christus en het werk van God de Heilige Geest.

Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen. Medeburgers der heiligen, wat betekent dat? Dat wil zeggen, - we hebben straks u voorgelezen tijd Jesaja 56, - *dat ze een naam en een plaats krijgen beter dan der zonen en dan der dochter*. De staat van Gods volk wordt in Psalm 48 en in andere teksten vergeleken bij het wonen in een stad.

En nu staat hier: *medeburgers der heiligen*. Er is een tijd in het leven van die mensen gekomen, dat ze niet meer wisten waar ze bijhoren. Niet wisten waar ze bijhoorden? Nee. Ze wisten het niet meer, want het werd afgesneden. God neemt in de wedergeboorte de rust en de lust uit de wereld en de zonde weg. Maar, bij Gods volk daar hebben ze ook geen plaats. Zij zien er hoog tegenop. Want ze geloven van hen dat die wat hebben dat ze zelf missen. Die mensen, die hebben geen grond onder de voeten. Zij hebben geen God voor hun hart en zij hebben geen Borg voor hun schuld. Dat missen zij. Hebben ze dan geen betrekking erop gekregen? Ja, dat hebben ze wel. Maar dat is een zaak geliefden, die zo bestreden wordt in hun leven.

Ten eerste, wat de droefheid naar God betreft, dan zeggen ze van binnen zo vaak: is het wel waar? Is het wel diep genoeg geweest? Het is de vraag of het wel van het rechte stempel is geweest. Het is de vraag, of het er overgaat dat ze tegen Góð gezondigd hebben, of dat het over de *gevolgen* van de zonde gaat.

En als het nu alleen maar in het verstand zit, dan kun je alles wel bekijken. Dan heb je nergens moeite mee. Maar als je genade van God hebt gekregen, dan loop je in je leven met alles vast. En daar werkt de Geest op aan, gedurig weer, dat een mens erbuiten komt te staan. En nu ligt er een betrekking in hun hart om met God verzoend en bevredigd te mogen worden. Maar die mensen weten niet *hoe het moet en hoe het kan en of het zál gebeuren!* Dat is voor hen een verborgenheid, zolang als God het door Zijn Geest niet in hun hart en leven komt te openbaren. Er wordt wel wát van geopenbaard, en daar wordt soms véél van geopenbaard, want aan een bekommerd mens kan zoveel geopenbaard worden, dat hij denkt dat hij er is en dat hij het bezit. Dat wil zeggen, voor zo'n ogenblik. Daar kan zoveel aan hem ontdekt worden, van de heerlijkheid van Christus en van het volbrachte werk van Christus, maar dat er daarna een tijd komt alsof het is dat er nooit een Christus geweest is. Dat wil zeggen, dat Christus nooit aan hen ontdekt is geworden. Want hoe korter dat het bij de staatsverwisseling komt, hoe meer dat die tweede Persoon, voor een mens Zich verborgen houdt. En weet je wel waarom?

Och, er staat in Psalm 81: *Dient dan geen andere goden nevens Mij*. Wij liggen zó diep in het werkverbond, geliefden, en wij zitten zó vast aan onszelf, met eigenliefde en met

eigenbedoelingen, dat het kan gebeuren met een geopenbaarde Christus, dat wij het zelf proberen om het zó bij God goed te maken. Ik hoop dat je het vatten kunt.

En als dan zo iemand wat van God krijgt, zelfs uit de bediening van Christus, dan zijn wij zó gevaarlijk, dan willen wij in de opening van die Middelaar en in die bediening vanuit Hem, dan willen wij verdergaan om er zelf weer wat bij te pakken. Maar al wat God Zijn volk geeft, geeft Hij niet om tot een rustbank te gebruiken, *maar opdat het hen aandrijven zal tot de volle verzekerdheid des geloofs.*

Medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods. En dan gaat het in hun leven meestentijds naar de andere kant. Laat ik het maar heel eenvoudig mogen zeggen, mensen, als ze weer eens wat van God krijgen, dan hebben ze voor een paar dagen of weken weer genoeg. Dan rusten ze weer. Maar als 't goed is zal een mens met alles wat van God komt en met alles wat hij van God heeft gekregen, almaar meer in zijn gemis terecht moeten komen.

*Want, het is Gód die Zijn volk vrij stelt,
En maakt dat het blijft ongekweld,
Van 's doods geweld zeer krachtig. (Ps. 68:10, Datheen)*

Dus het is Gód die Zijn volk vrij stelt! En omdat God dat doet, omdat Hij dat alleen doet en alleen gedaan heeft, geliefden, daarom krijgt Hij alleen de eer.

Een met eerbied gesproken, een mens moet zóver uit zichzelf geslagen worden, en zóver uitgebrand worden, dat hij alle hoop op zichzelf, ten enenmale opgeeft. En dat er in zijn hart plaats komt voor hetgeen we zingen in Psalm 121:

*Ik hef tot U die in de hemel zit,
Mijn ogen op en bidt.*

God wacht met Zichzelf te openbaren totdat alles afgesneden is. Dat was de reden geliefden, dat de Heere Jezus toen Hij hoorde dat Lazarus gestorven was, hij niet dadelijk naar Bethanië ging, maar dat Hij maar wachtte. En als Hij dan eindelijk komt, zegt Martha: *Heere, indien Gij hier geweest was, dan was mijn broeder niet gestorven.* "Ja", zegt Christus, want dit is geschied opdat gij de heerlijkheid Gods zal aanschouwen."

Ja, zegt Martha, dat weet ik, dat zal zijn in de opstanding wanneer de doden zullen opstaan. En dan zal mijn broeder ook opstaan en de heerlijkheid Gods aanschouwen.

Maar Christus antwoordt: "Ik ben de Opstanding en het Leven. En die in Mij gelooft, die zal leven en zal niet sterven."

En nu moet die Lazarus eerst vier dagen daar liggen, en vanuit het graf stinken, dan zal hij door Christus opgewekt worden. En dat is een weg waartegen alles wat in ons is, met vijandschap tegenover staat. Wij willen *als vrienden* gerechtvaardigd worden, en we moeten als *een vijand* met God verzoend worden. Als een vijand. Met andere woorden, *een mens moet in zijn leven voor God worden, wat hij werkelijk is.*

En dan zijn er tijden in het zielenleven van dat bekommerde volk, dat ze denken dat zij er zijn. Dan zeggen ze: *o God, het kan niet verder meer.* Maar het kan nog wèl verder. Dat leert de praktijk van het leven, als God er licht over geeft. En als God hun leven afsnijdt, dan is het *niet bijna* aan een eind gekomen, maar dan is het *totaal* aan het eind. En dat komt, geliefden, omdat ze de deugden Gods groter waarde achten en meerder liefde in hun ziel toedragen, dan zichzelf. En omdat er een tijd in hun leven komt, *dat God met een mens doen kan, wat God wil.* Dus, dat zij geen wil meer overgehouden hebben.

En nu zegt de apostel: *"Zo zijt gij dan nu geen vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen."* Het gaat hier over een stad, figuurlijk, waar die mensen een plaats in krijgen en waarin ze opgenomen worden. Het is hetzelfde dat we in het Oude Testament van de vrijstad lezen. Die mensen die een doodslag gedaan hadden, die vluchtten naar de vrijstad. Maar die vluchten kregen geen plaats in de vrijstad om daar te wonen, tenzij hun zaak in de poort afgehandeld was. Het was de rechter die het af handelde. Dat deden ze zelf niet. Maar dat deed de rechter. En wanneer hun zaak in de poort beslecht werd, dan kregen die mensen een plaatsje in de vrijstad. Ze moesten daar blijven totdat de hogepriester stierf. Zo waren er mensen in die vrijstad die uitzagen naar de dood van hogepriester. Maar als dat een jonge man was, die nog wel 40, 50, 60 jaar leven kon, dan moesten zij al die tijd in die vrijstad blijven wonen. Ze konden nooit de stad uit. Maar zodra die hogepriester stierf, dan kregen ze de vrijheid om terug te gaan tot hun vorige bezittingen om hun goederen weer te bezitten. En dan was er niemand buiten die vrijstad, die hen doden of straffen kon.

Dus hier wordt gesproken *over medeburgers der heiligen*. Een stad heeft een hoofd. In een stad is een burgemeester, een man die de stad regeert en die al de zaken van de stad bestuurt. Een stad heeft onder het Oude Testament ook zijn muren, poorten met grendels. Die hadden torens waarop ook mannen op wacht stonden.

En als we dat geestelijk overbrengen, Christus is de Koning van Sion. Er staat in Jesaja 26, waar de kerk een heerlijk getuigenis van die stad komt te geven: *Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen. Doe de poorten open, opdat het rechtvaardige volk daarin gaan, hetwelk de getrouwigheden bewaart.* Dus de stad wordt beschermd en beschut en de inwoners worden ook verzorgd.

En nu staat er: *medeburgers der heiligen*. God gaat ze Zélf in Christus inlijven. Ze worden genoemd in onze tekst: *medeburgers der heiligen*. Dus, ze zijn zelf ook heiligen. Waarom? Omdat ze:

1. Door God zijn afgezonderd.
2. In de tweede plaats, omdat ze werkelijk ook geheiligd zijn. Want Gods volk is niet alleen gerechtvaardigd, maar ze worden ook geheiligd. En ze blijven geheiligden in Christus Jezus. Want toen Christus op de wereld gekomen is, *toen heeft Hij met Zijn heilige ontvangenis, mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, met Zijn onschuld bedekt.* En toen Christus gestorven is op Golgotha's heuvel toen zijn die mensen niet alleen gerechtvaardigd, maar ze zijn ook geheiligd. En wat een wonder wordt dat voor hen, dat ze *medeburgers der heiligen* worden. Wat een wonder! Want zij hebben zichzelf leren kennen als een onrein, verdorven schepsel, die niet naar God vroegen, en eeuwig buiten hadden moeten blijven.

Het is voor Mefibóseth een wonder geweest, dat hij niet alleen in de stad gebracht werd, maar dat hij ook aan de tafel van koning David gedurig neer mocht zitten om brood te eten. En wat heeft dat in het hart en het leven van die man, diepe verwondering gegeven! En zo is het ook bij al Gods volk. Een diepe verwondering en heilige aanbidding. Mefibóseth heeft gezegd: *Wie ben ik, een dode hond, dat de koning naar mij heeft omgezien?* Gods volk heeft al hun rechten verloren. Al hun rechten verliezen ze, als God hen voor Zijn rechterstoel komt te dagvaarden.

Je leest van de hogepriester Jozua in Zacharia 3, dat de satan aan zijn rechterhand stond, om hem te beschuldigen. Dat hij zelf niet één woord gesproken heeft. Die man stond daar stom. De duivel wees hem op zijn vuile klederen. En Jozua heeft in de dadelijkheid zijn oordeel aanvaard. En die man heeft nergens anders op gerekend, geliefden, dan dat hij er voor eeuwig buiten gesloten zou worden. Die heeft nergens

anders op gerekend, dan het rechtvaardig oordeel Gods te ontvangen. Maar Christus heeft daar getuigd: *De HEERE schelde u, Hij Die Jeruzalem verkiest. Is niet deze een vuurbrand uit het vuur gerukt?*

Dus om een medeburger der heiligen te worden, dat wil zeggen, in de staat hersteld te worden, waar we nooit meer uit kunnen vallen. Want er is geen afval der heiligen. Zelfs niet voor een mens die geen staatsverwisseling heeft leren kennen met bewustheid. Zou het dan nooit meer donker kunnen worden? Zal het dan nooit meer benauwd kunnen worden? Zou een mens die een medeburger der heiligen geworden is, nooit meer in de banden en in de gevangenis kunnen komen? Ja, maar niet wat zijn staat betreft voor de eeuwigheid. Niet wat zijn staat betreft. Er kan ten opzichte van zijn staat wel een donkerheid over zijn zielenstaat komen, uit kracht van de bestrijding en de donkerheid die er daarna in de stand van zijn leven is. We hebben enkele voorbeelden uit het dierbare Woord van God.

- Denk maar aan David. Die man zegt: *Gij hebt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet.* Dat wil zeggen, twijfelen wat mijn staat betreft voor de eeuwigheid dat is er niet meer. *Maar toen Gij Uw aangezicht verbergtet, toen werd ik verschrikt.* En al degenen die op het fundament Christus gebouwd worden, die zijn wel aan strijd onderworpen. En dat blijven zij ook. Want het blijft hier een strijdende kerk. Maar die donkerheid gaat niet over hun staat voor de eeuwigheid.
- Bij Job is het ook donker geworden, zo donker dat die man zelfs zijn geboortedag vervloekte. Je zou zeggen: *hoe is het mogelijk?* Een man die eerst gezegd heeft: *de Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd.* En dat hij daarna zijn geboortedag vervloekte! Maar dat blijft niet zo. Nee, Job zegt in het 16^e kapittel: *Al dode mij de Heere, dan zal ik nochtans op Hem hopen.* En in het 19^e kapittel zegt hij: *Ik weet, mijn Verlosser leeft. En Hij zal de Laatste over het stof opstaan.*

En in de stad waar deze medeburgers der heiligen wonen, kunnen wel pijlen geschoten worden, en het kan er wel hagelen en stormen, en het kan van alle kanten benauwd worden, maar wij hebben straks gezongen uit Psalm 27:3

*Want God zal mij, opdat Hij mij beschutt',
In ramp en nood, versteken in Zijn hut;
Mij bergen in 't verborgen van Zijn tent,
En op een rots verhogen uit d' ellend'.*

- En als het bij Asaf donker wordt een Psalm 73, dan gaat hij zeggen: *mijn bestraffing is er elke morgen, en zou God het wel weten en zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?* Maar als hij in het heiligdom gebracht wordt, dan zegt hij: *Gij hebt mijn rechterhand gevat, Gij zult mij leiden naar Uw raad en daarna in heerlijkheid opnemen.* Dus dan krijgt die man opnieuw licht over zijn staat voor de eeuwigheid. En hij wordt bewaard, zodat niet meer gaat als bij de bekommerde kerk. Het is bij hem geen beweeglijk koninkrijk, maar wat de apostel zegt: *Daarom omdat wij een onbeweegelijk koninkrijk ontvangen, zo laat ons de genade vasthouden.* En dat is nu het voorrecht van die medeburgers der heiligen. Die mensen zijn in die stad, met de verzekering voor hun eigen ziel ingebracht. En het is een voorrecht wanneer een mens daarna niet op die verzekering leven gaat, want daar ligt een verschil in. Als een mens op die verzekering gaat leven, dan krijgen ze een leven als op het gebergte van Gilbóa, waar noch dauw, noch regen op valt. Dan worden wij groot met onze rechtvaardigmaking. En dan missen wij de dadelijke bediening van God de Heilige Geest. Om er uit te mogen leven, dat is een andere zaak. Paulus mocht er ook uit leven. Want hij zegt: *Ik ben verzekerd, dat*

dood noch leven, tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch hoogten noch diepten, noch enig ander schepsel, ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, die in Christus Jezus is.

- En als je nu eens leest in Daniël 11 het 34^e vers, dan wordt er gesproken over de vastheid van Gods kerk. Wanneer de Antichrist komt, en in zijn volle kracht zich zal openbaren, dan zal die verzekerde kerk, met een kleine hulp geholpen worden. Wat betekent dat? Dat wil zeggen, dat die bekommerde zielen nog tot opwas in de genade gebracht moet worden, maar de bevestigde kerk moet alleen maar licht krijgen over hetgeen God gedaan heeft. En wanneer dat licht van de hemel erover opgaat in hun ziel, dan mogen ze weer rusten in God. En dan is er blijdschap des geloofs en dan mogen ze met David op zijn sterfbed zeggen: *Alhoewel mijn huis also niet is bij God!* Dat was hij wel goed bewust van binnen, daar zijn ze wel achter gekomen. En dat zij het zelf ook nooit beter voor God kunnen maken, maar dat er EEN is Die het goed gemaakt heeft op Golgótha. En dat er ook EEN is, *Die het goed houdt*. En dat is door de gedurige voorbede van de Heere Jezus Christus. Die altijd leeft om voor Zijn volk te bidden.

Dus geliefden, er zijn tijden in het leven van Gods kerk dat Christus het goed moet maken niet alleen, maar door Zijn voorbede het ook goed moet houden. En nu in de praktijk van het zielenleven, dan is dat volk hun enigste troost dat Hij het goed houden moet. Want met al hun bidden, en met al hun zuchten, vallen ze er buiten. En dan zegt de apostel Paulus in Romeinen 5: *Want indien wij vijanden zijnde met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij - en nu valt de nadruk op dat woord wij, zullen wij - verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.*

En wat zal de vrucht hiervan zijn? Wat zal nu in het leven geopenbaard worden, - als ik het zo eens mag zeggen, - dat hij naar de hoogte gaat rijzen? Nee. Dat hij in de diepte gaat wegzakken.

En dat hij met de dichter mag beleven, wat wij nu zingen uit Psalm 113: *Wie is aan onze God gelijk?* Het 4^e van Psalm 113.

Toepassing.

Hoe groot die weldaad nu ook zijn mag, geliefden, dat een mens een medeburger der heiligen worden mag, er is ook nog wat anders bij de Heere, dat nog groter is. *Zo zijt ge dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods.*

Huisgenoten Gods. Met welk voorbeeld uit Gods Woord zullen we dat nu gaan bewijzen en daar licht over geven? Je leest van Absalom, dat op aandrang van die vrouw die door Joab gestuurd was, hij tenslotte vrijheid kreeg van David om in de stad terug te keren. Toen was die man drie jaar in de stad, zonder dat hij zijn vader omhelsd heeft. En het leven wat uit God is, hoe groot dat voorrecht ook is, om in de stad te mogen wonen, dat leven wat uit God is zoekt gemeenschap.

Toen de verloren zoon tot zichzelf kwam en gebrek begon te lijden, zei hij: *Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed, en ik verga van honger.* En wat was die overvloed waar die jongen op zag? Het geen in het huis van zijn vader was. En als hij daar gebleven was, dan had hij die overvloed ook gehad. Maar nu verging hij van de honger. Wat was het een voorrecht voor die jongen dat die vader hem nog thuis wilde hebben! En toen die jongen thuis kwam, stond voor hem alles klaar wat hij verkwanseld en verzondigd had. Hij kreeg schoenen, hij kreeg kleren, hij kreeg een ring aan zijn vinger, en dan staat er: *Men behoorde nu vrolijk en blijde te zijn.* Ze zijn gaan feesten, ze zijn gaan dansen, ze zijn gaan zingen.

En nu staat er hier: *huisgenoten Gods*. Dus, dat een mens teruggebracht wordt bij God. Vanzelf, ná de rechtvaardigmaking, ná de vrijspraak van schuld en straf en een recht tot het eeuwig leven, dan is de mens *in zekere zin* nog een zwerver, hij heeft nog geen thuis. Want zolang een mens niet teruggebracht is in het harte Gods, heeft hij geen thuiskomst in een Drie-enig God. En dan gevoelt hij dat er een gemis in zijn leven is. Er zijn veel mensen die voldaan zijn met hetgeen ze gekregen hebben. Maar als ze voldaan zijn met hetgeen ze gekregen hebben, dan wordt *de ware vrijheid* gemist. Want dan wordt de ware bekommering niet gevonden om teruggebracht te worden, waar we onszelf uitgezondigd hebben. En dat is uit de volzalige gemeenschap met de Drie-enige God.

En *huisgenoten Gods*, gemeente, dat zijn mensen die de vrijheid gekregen hebben om met God te mogen omgaan; die een Vader door Christus mogen hebben.

We hebben je wel eens gezegd, als een mens ongetrouwd is, dan is er geen huis op de wereld waar hij zo gemakkelijk en zo vertrouwd is, dan het huis van zijn vader en moeder. Wat hij bij andere mensen niet doen zal, dat doet hij wel bij zijn eigen vader en moeder. En bij een vader en moeder, die liefde voor hun kind hebben, ook al zijn ze jaren getrouwd, kan dat kind van die vader en moeder alles krijgen. Weet je waarom dat kan, mensen? Omdat de liefde van een vader en moeder de oudste liefde is. De liefde van een man en een vrouw, dat is in hun levenstijd gekomen. Dat heeft een begin gehad in de tijd. Maar met de liefde van de vader en moeder tot een kind daar ligt het anders bij. Want de liefde van de vader en moeder tegenover dat kind, was er vóórdát het kind op de wereld was.

En nu de liefde Gods voor Zijn volk, dat is een eeuwige liefde. *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde*. En dat houdt in, met eerbied gesproken, dat God er nooit geen afstand van kan doen. Geen afstand van zál doen. David zegt in Psalm 16: *Ik zal tot God, mijn Bondsgod vrijmoedig spreken*. En Paulus wijst op die vrijmoedigheid in Hebreeën 4, waar hij tegen de kerk zegt: *Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan, tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd*.

En dat bedoelt de tekst, de grote vrijmoedigheid die dat volk tot God mag hebben. Zij zijn huisgenoten Gods. Zij krijgen vrijmoedigheid in het uitstorten van hun hart, in het bekend maken van al hun noden, van al hun behoeften, om van Hem onderwijs te mogen ontvangen; ja, Zijn gemeenschap te mogen ervaren. En zo gemeenzaam met die Vader te mogen spreken. Och, wat een zalig voorrecht voor Gods kerk. Dat ze mogen weten, dat ze onder die vleugelen van die Vaderlijke, Goddelijke liefde beveiligd en beschermd zijn.

En dit geldt ook voor al Gods volk, wat de eigenschappen van het nieuwe leven betreft. Wat de eigenschappen betreft, dan heeft een bekommerd kind van God dat ook. Het meest bekommerde kind van God. Want er is niet één van Gods volk die van die kinderlijke eigenschappen vreemd blijft. Ik kan het bewijzen met de Bijbel. En waarmee kun je het dan bewijzen uit de Waarheid?

Er is een voornaam en sterk bewijs, bij de discipelen te vinden. De discipelen vroegen voordat Jezus stierf, of Hij voor hen bidden wou. En toen heeft de Heere Jezus tegen al Zijn discipelen, die in hun gewaarwording, nog voor hun eigen rekening stonden, gezegd, - dus tegen mensen die geen grond onder de voeten hadden, mensen die nog niet met bewustheid gerechtvaardigd waren, die nog niet thuisgebracht waren, - tegen hen heeft de Heere Jezus gezegd: *Ik zeg niet, dat Ik de Vader voor u bidden zal. Want de Vader Zelf heeft U lief*. De Vader Zelf heeft u lief. Waarom vrezen de discipelen

dan, en waarom vreest dat bekommerde volk van God dan? Omdat het dadelijk geloof, om dat te mogen geloven niet in de beoefening is. Maar zonder Vaderlijke liefde is er niet één van Gods kinderen.

Er kunnen ogenblikken zijn in hun leven in de weg der zaligheid dat het zo makkelijk voor dat volk is, dat ze wel kunnen sterven. Dat, als de dood kwam op dat ogenblik, dat de dood geen koning der verschrikking voor hen was. Maar dat gaat weer voorbij. En, niet alleen dat het voorbijgaat bij die mensen, maar er is nog wat waar ik op wijzen moet, en dat is dit punt dat de strijd daarna almaar zwaarder wordt. Hoe korter dat een mens bij de oplossing komt voor zijn ziel, hoe zwaarder dat de strijd wordt. We kunnen het vinden in de waarheid van Gods getuigenis. Een van die waarheden waarmee ze zo aangevochten worden is uit Hebreen 6. *De hemelse gaven gesmaakt te hebben, het goede woord Gods en krachten van de toekomstige eeuw te bezitten, en nog af te vallen.* En mensen, hoe korter men bij de grote zaak komt, hoe vuriger dat de pijlen zijn die op dat volk worden afgeschoten. Zij voelen zich als een mens waar nog nooit iets zaligmakends aan gebeurd is. Ze vrezen dat ze straks nog als een huichelaar openbaar komen. En als een hypocriet. En dat, na ál deze dingen die ze beleefd hebben en na ál hun ervaringen, die ze voor hun eigen ziel hebben opgemerkt. Er zijn tijden geweest, dat ze zo'n vrijheid tot Gods troon hadden, er zijn ogenblikken geweest, dat de Heere standelijk en statelijk, het voor hen op nam. Dat de Heere het overkwam nemen, dat de Heere hen betuigde: *Dat je Mijn kind bent. Dat je Mijn erfgenaam bent. Dat Ik je in beide Mijn handpalmen gegraveerd heb.*

Maar dat zij na die tijd weer in de felste zielenstrijd geplaatst worden. Ja, dat ze bevend en zuchtend over de wereld gaan, omdat hun ziel de vastheid in een Drie-enig God komt te missen. En dan zeggen ze vanbinnen: *Bij Paulus was dat allemaal gebeurd, en die kon sterven en zijn anker lag vast, maar als jij straks gaat sterven, dan blijft er niks meer van je over, van heel je bekering niet; je zult in zwarte wanhoop omkomen.*

En blijft het zó? Welnee, mensen. Dat blijft zo niet. Dat kan niet. Want God aanschouwt de moeite en het verdriet opdat men het in Zijn handen zal geven. Daarom is het zo'n weldaad als ze tot de kennis van de Drie-enige God mogen komen, dan is de gemeenschap hersteld. En dat, omdat het staat *op recht en waarheid pal, als op een onwrikb're steunpilaren.*

Er was bij ons in Rotterdam een vrouw, jaren geleden, en die zei op haar sterfbed tweede dingen: *Zien zal ik in de hemel; maar ik hoor in de hel.* En het tweede wat die vrouw zei, was: *Als ik naar de hel moest, dan zou ik wel de zaligheid missen, maar God zal niet aan Zijn eer komen; en dat zal nooit kunnen.*

Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. En als we nu tot die zalige kennis van de Drie-enige God mogen komen door de werking van de Heilige Geest, dan zal God Drie-enig ál de lof en alleen de eer daarvan ontvangen. Er zal geen nagelschrapje van dat volk overblijven. En ze zullen eeuwig God loven. Al kunnen ze hier God nooit iets toebrengen, en nooit de eer geven, maar gunnen doen zij Hem ál de eer en heerlijkheid.

Mensen, als je tot die God mag komen om Hem zó al de eer te gunnen...! Soms zijn er ogenblikken in mijn leven, dat het alleen om God te doen is. En dan zal God niet laten varen het werk Zijner handen. En dan zal dat verdrukte, dat verachte, dat menigmaal moedeloze volk, dat zal toch in hun leven ogenblikken krijgen, dat ze zullen betuigen:

*Wij zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.*

Wat zou het een voorrecht zijn, geliefden, als God het geven mocht dat al die zaken praktijk mochten worden in ons hart en leven. We zijn er nog. We zijn nog in het heden

der genade. Je kunnen allemaal nog bekeerd worden, mensen. Wie kan er bekeerd worden? Een onbekeerd zondaar, het vuil van de maatschappij. Die kunnen nog bekeerd worden en wat bekeerd is, kan nog onbekeerd worden. Maar als we bekeerd blijven, net als de Farizeeën dan gaat God je voorbij, hoor. Dan laat God je varen. Maar als je nu voor God mag komen, als een onbekeerde, een goddeloze....

Misschien ben je vanmorgen wel wakker geworden zonder enige gedachte aan God. Misschien ben je vanmorgen wel wakker geworden met de grootste vijandschap in je hart. En moet dan zo'n mens naar kerk? Maar dan ben je er bijna, hoor! Dan ben er bijna. En als je nu van jezelf niets meer denkt, dan denkt God nog aan je. Als je van jezelf niets meer denkt. En als je jezelf afsnijdt, dan gaat God je oprapen. Dan gaat God je oprapen. Wij hebben straks gezongen:

*Gij hebt ellendigen dat land,
Bereid door Uwe sterke hand,
O Israëls Ontfermer.*

En weet je wat dat land is? Dat is het land van de Heere Jezus. Het land van Immanuël. Een land wijd van begrip. *Gij hebt ellendigen dat land bereid.* Een ellendige is een verschoveling¹⁴ en een verschoppeling. God heeft het voor hen bereid. Wij hebben er zelf niks aangedaan, mensen.

En wanneer God gaat werken, hoe meer dat het afgesneden gaat worden. En dat je zegt: *Zal het voor zo'n mens kunnen? Voor zo één?* Ja, aan hén wordt het land van Immanuël ontdekt. O, de Heere mocht Zijn arm volk nog bemoedigen door de waarheid in dit middaguur.

Och, er zitten er hier nog in ons midden die er nog niet vanaf weten. Geeft de moed nog niet verloren, maar zoekt de Heere terwijl Hij nog te vinden is. Niet met onszelf aan het werk te gaan om onszelf erin te zetten, maar voor de deur te blijven liggen smeken. En mocht er een tijd komen, dat God de deur nog eens voor je opende. En dat God Zijn hand nog eens uit mocht steken. God zegene de waarheid, tot Zijn eer, en onze zaligheid. Amen.

Dankgebed

Heere, Gij mocht de waarheid bekrachtigen en ons nog gedenken en aan al de noden van de gemeente. En in de avond nog de kracht en lust en opgewektheid geven om op te gaan. Doe verzoening over onze zonden, om het bloed des eeuwigen verbonds, om Jezus' wil. Amen.

We zingen het laatste vers van Psalm 69.

Ontvang de zegen des Heeren.

*De genade van onze Heere Jezus Christus,
De liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen. Amen.*

---

¹⁴ verstoteling

10. De troon van God en van het Lam, het centrum van de hemel

Psalm 103:8

Lezen: Jesaja 65:16- einde

Psalm 68:16, 17

Psalm 90:8

Psalm 17:7, 8

Een vangen wij onze Godsdienstoefening aan door met elkander te zingen van Psalm 103 en daarvan het 8^e vers.

Wat we verder uit Gods heilig Woord u wensen voor te lezen, dat kunt u opgetekend vinden bij de profeet Jesaja, het 65^e kapittel, te beginnen bij het 16^e vers tot het einde.

Onze hulp is in de Naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Genade, vrede en barmhartigheid, worde u allen rijkelijk geschonken en vermenigvuldigd, van God den Vader en Christus Jezus den Heere, in de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Gebed.

Het woord van onze overdenking dat kunt u bij vernieuwing vinden in Openbaring 22 en daarvan het 3^e en 4^e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En zijn dienstknechten zullen Hem dienen, en zij zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn. Tot dusver.

*De troon van God en van het Lam het centrum van de hemel.*¹⁵

1. Dat de troon van God alles zal beheersen en eeuwig zal blijven
2. Het grote voorrechten van Zijn dienstknechten
3. Het zien van Gods aangezicht
4. Zijn Naam op hun voorhoofd

1. Dat de troon van God alles zal beheersen en eeuwig zal blijven

We hebben, geliefden, de vorige week gehoord *dat er geen vervloeking meer tegen iemand zal zijn*. Dus tegen niemand die straks opgenomen zal worden in heerlijkheid. Hier worden ze wel vervloekt, uitwendig vervloekt maar veel meer inwendig, geliefden. Want wat een moeitevol leven heeft toch eigenlijk het volk van God hier op de wereld. Het is niet zonder reden dat Christus gezegd heeft: *dat ze door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods*. En, *dat velen zijn de tegenspoeden der rechtvaardigen*. Maar de tijd komt dat ze niet meer vervloekt zullen worden. De tijd komt dat er geen satan meer zijn zal die hen benauwd, dat er geen zonde meer zijn zal die ze verwoest en dat er geen wereld meer zijn zal, die het hun zo bang maakt hier op de wereld. En nu staat er verder in die tekst:

---

¹⁵ Thema en punten zijn overgenomen uit de preek

En de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. Wat zou dat eigenlijk betekenen, geliefden? We zouden eigenlijk heel wat anders verwachten, omdat er in het eerste lid van de tekst staat: *en geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn;* dan zou een mens denken, nu zal er wel volgen, dat Gods volk nu altijd zal rusten, dat ze daar altijd zullen zingen en dat ze nu de begeerte van hun hart hebben gekregen. Maar dat staat er niet. Er staat hier wel: *en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn.* Waarom zou het dan zijn, dat er van dat volk verder niets meer gezegd wordt, voorlopig? Maar dat hier zo tussenin gevoegd wordt, *dat de troon Gods en des Lams daarin zullen zijn?* Dat wil zeggen, *de troon van God en van het Lam zal het centrum, zal het middelpunt van de hemel zijn. Gods troon, Gods Koninkrijk en Gods heerschappij zal alles zijn.*

En omdat nu een weinig te beseffen, geliefden wat dat hier eigenlijk betekent, dan herinneren wij u aan het woord dat ge ook leest in het boek van de Openbaring, het 3^e kapittel, dat de Heere Jezus *schreef aan de engel der gemeente:* "Ik weet waar gij woont, daar de troon des satans is." En hier hebt ge nu de tegenstelling. Hier op de wereld is de troon des satans, maar in de hemel is de troon Gods en des Lams. Gods volk krijgt geen twee hemels. Gods volk gaat *door* de hel naar de hemel en dat volk gaat ook inwendig *met* de hel naar de hemel.

We hebben er reeds iets van gezegd, geliefden, wat het leven van Gods volk hier op de wereld is. Het is een strijd van het begin tot het einde en het is een strijd die almaar zwaarder wordt. En het is een strijd die almaar moeilijker wordt. Want de bekampingen van de vorst der duisternis, van de machten van de hel worden steeds geweldiger. En daarbij, al is dat volk vernieuwd door Gods Geest, ze dragen met zich om een lichaam der zonde en des doods. Een vlees wat zich nooit aan de wet Gods onderwerpt en ook niet onderwerpen kan en ook niet onderwerpen zal; wat de strijd hier uitmaakt voor het volk van God, aan deze zijde van het graf. Het is met andere woorden, hier het land der ruste niet. En nu staat er wel in de Hebreeënbrieff: *"Wij, die geloven gaan in de rust."* Maar dat is een rust des geloofs, die hier Gods volk bij ogenblikken ontvangen mag in het Mesech der ellende.

Vanzelf, het is niet altijd hetzelfde, geliefden. Als het altijd hetzelfde was dan was dat volk allang in hun druk vergaan. De Heere komt bij ogenblikken het juk van hun kinnebakken op te lichten. Hij komt bij ogenblikken dat volk voedsel toe te bereiken. Soms denken ze wel eens dat ze doodhongerigen zullen. Die vrees vervult hun hart soms. O zeker, maar dat zal toch niet gebeuren.

*Want onz' God is vriendelijk en goed,
Een Zon en Schild tot ons behoed.
Die ons geeft eer ende genade.
Die de vromen in genen nood,
Verlaten zal tot in den dood.
Geen ding ontbreekt hen vroeg noch spade.
Zalig is hij, die op Hem bouwt,
En Hem van harte gans vertrouwt.*

Toen David terugkwam uit zijn ballingschap met die vierhonderd mannen, vermoeid, was de oude Barzillai daar. En die heeft hem in de woestijn een maaltijd toebereid. Toen hebben ze daar samen gegeten en samen gedronken. En dat hadden ze nodig, anders waren ze zeker bezweken op de weg. En daardoor kregen ze nieuwe kracht en nieuwe sterkte om nog verder te gaan, zover ze gaan moesten. En zo is het gedurig met het volk van God. Maar vanzelf, het zijn maar uurtjes van korte duurtjes. Het is zó genoten, en het is weer zó toegesloten. En dan zeggen ze wel eens: *Heere, dat het nog eens bij me mocht blijven. Och, dat het toch niet van mij vandaan ging. Och, dat ik er*

eens een paar dagen bij leven mocht en het eens uitleven mocht. Maar zó is het niet, geliefden. We hebben vanmorgen nog gehoord uit Mattheüs 16, dat het ene ogenblik Christus tegen Petrus zei: *Zalig zijt gij Simon, bar Jonas, vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemel is.* En dan een ogenblikje verder: *Ga weg, achter mij, Satanas, want gij verzint niet de dingen die Godes, maar die der mensen zijn.* Dan is de troon des satans er nog. En dan zoekt een mens zijn eigen maar te behagen en zijn eigen maar te handhaven en zijn eigen maar in het leven te behouden. O, hij zoekt zijn eigen weg en zijn eigen wil, zijn eigen wegen, wat allemaal niet anders dan ellende in zijn leven baart.

(1) Maar nu in de hemel, daar staat: *de troon Gods en des Lams zal daarin zijn.* En dat betekent hier, dat er geen gedachtenis meer zal zijn van hetgeen wat er tevoren in hun hart en in hun leven was. We hebben u straks voorgelezen uit Jesaja 65, waar de Heere zegt: *"Want zie, Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde; en de vorige dingen zullen niet meer gedacht worden en zullen in het hart niet opkomen."* Als nu Gods volk straks in de hemel nog benauwd kon worden door aanvechtingen, door bekampingen des satans, door pijlen die op hun ziel worden afgeschoten, dan zou de hemel geen hemel wezen.

(2) *Maar de troon Gods en des Lams zal daarin zijn,* staat er. Dat wil zeggen, die troon van God en van het Lam zal daar straks alles beheersen. Daar zal van die troon zulk een zaligheid uitstralen, zulk een genot, zulk een rust, zulk een blijdschap en zulk een vrede, dat Gods volk daar eeuwig welgelukzalig zijn zal. Hier was hun leven Christus, maar straks dan zal hun leven eeuwig in de gemeenschap met die verheerlijkte Christus zijn, zonder dat er ooit enige scheiding zal komen. Dus zonder dat er ooit iets tussen gebracht zal worden. En dan zal de heerlijkheid Gods, en de heerlijkheid van dat Lam eeuwig de harten en de zielen van dat volk vervullen. En dat is de reden waarom er straks ook eeuwige blijdschap op hun hoofden wezen zal. En dat treuring en zuchting voor eeuwig zullen wegvlieden. Ze zullen straks in de hemel, waar de troon Gods en des Lams is, nooit enige ellende meer hebben. Daar zal geen duisternis meer zijn. Daar zal geen moeite meer wezen, geen zonde, geen strijd, geen beroering, geen kwelling, geen ongelooft, geen duisternis, maar er zal een eeuwig verheugen zijn in God en een eeuwig erkenning van God. Een eeuwig dienen van God.

Hier in dit leven was alles maar ten dele. En voor Gods lieve volk is het hier in dit leven meer een missen dan een bezitten. Dat brengt dat volk hier menigmaal in twijfel. Dat geeft zo menigmaal beroering in hun hart en in hun leven. Dat doet de vraag zo menigmaal oprijzen: of er wel ooit waarlijk iets van dat wezenlijke werk Gods in hun ziel geopenbaard is. Of ze er wel wezenlijk kennis aan hebben. Want de vraag is gedurig, of dat nu alles met genade bestaan kan. Het gebeurt zo vaak dat ze van binnen zeggen: 'Bij Gods volk is het anders. Kijk het maar eens na. Als je werkelijk genade had, als de liefde Gods werkelijk in je hart was uitgestort, als je werkelijk een kind van God was, als je werkelijk deel had aan de erve der heiligen in het licht, dan zou je leven toch zo anders zijn; zo anders. Dus, kijk heb maar eens na.' En dan gaan de fundamenten gedurig aan het schulden. En dan moet God Zelf er weer aan te pas komen om ze nog weer eens te doen geloven, dat God Zijn werk in hun ziel verheerlijkt heeft.

(3) Maar nu staat er hier: *de troon Gods en des Lams daarin zal zijn.* Dat wil zeggen, die troon die zal daar onbewegelijk vast zijn. Het zal een eeuwige blijdschap, een eeuwige zaligheid voor al het volk van God zijn. Daar zal niets meer zijn wat hen scheidt. Daar zal ook geen gebed meer gedaan moeten worden. Er zal in de hemel

nooit geen zucht tot God meer geslaakt moeten worden, want de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En die troon Gods en des Lams zal hen volkomen vervullen en wil zal hun een volkomen verzadiging geven, eeuwiglijk en altoos. Daar zal het niet langer, - en dat is de betekenis, - daar zal het niet langer meer een Godmissende kerk zijn, maar daar zal het een Godbezittende kerk zijn. En dat zal de zaligheid uitmaken.

Och, arm, zuchtend volk van God in mijn midden, die nu nog zo menigmaal geplaagd en gesard wordt, zo menigmaal aangevallen, zo menigmaal benauwd, zo menigmaal inwendig bestreden: mijn weg is voor de HEERE verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij. Och, ze gaan voor zichzelf zomaar als eenlingen over de wereld. En dan zeggen ze: *O God, waar zal dat scheepjes eens landen? Wat zal het einde toch eenmaal wezen?* Och, soms denken ze: *het zal wel verschrikkelijk, verschrikkelijk zijn.* En dat komt allemaal, omdat het bij Gods volk anders is dan bij hen, denken ze.

Maar als het nu eens opengelegd wordt en verklaard wordt, dan kunnen ze elkaar de hand geven. Want er staat bij de profeet Jesaja: *ze hebben het maar een weinig tijds bezeten.* En de grootste ellende, mensen, die ze op de wereld hebben is de ellende met onszelf. Dat is nog veel erger dan met de duivel en nog veel erger dan met de wereld. Want daar kunnen ze de deur nog voor op slot doen. Maar voor onszelf kan het niet, want we nemen onszelf overal mee naartoe. We slepen ons *eigen* overal in mee.

Och, een van onze ontslapen leraars stond eens bij de trein, die moest gaan preken. Hij stond daar met een ouderling. Toen zei hij tegen die ouderling: *als ik nu toch mijn eigen eens kon laat staan en zó eens in de trein stappen en dan zó wegrijden....* Maar, zo gaat het niet geliefden. Je neemt je *eigen* overal mee, waar je staat en waar je gaat en waar je ligt, overal is het met je eigen.

Maar dat zal nu eenmaal tot een einde komen, want de troon Gods en des Lams zal daarin zijn. En dan zal God zijn voor dat volk, alles en in allen.

2. Het grote voorrecht van Zijn dienstknechten

En dan zullen Zijn dienstknechten Hem dienen, staat er. Zijn dienstknechten zijn die knechten waar God van eeuwigheid op neer zag. Dat zijn die knechten waarvan de dichter zingt in Psalm 65:

*Welzalig, die Gij hebt verkoren,
Dien g' uit al 't aards gedruis,
Doet naad'ren en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.*

En wat is nu de grond, geliefden, *dat Zijn dienstknechten Hem zullen dienen?*

- O, de grond ligt niet in dat volk, die grond ligt niet in hun dienen, maar die grond ligt in Christus. In Hem, Die de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen en die de mensen in alles gelijk geworden is, uitgenomen de zonde.
- De grondslag ligt in Hem, Die van eeuwigheid door de Vader verkoren is. Die in de eeuwigheid de borgtocht op Zich genomen heeft, waartoe de Vader Hem geroepen had.
- De grondslag ligt in het Borgtochtelijk werk van die gezegende Heere Jezus, van dat Lam dat geslacht is, van voor de grondlegging der wereld.
- De grondslag ligt in Hem, Die met Zijn hart Borg geworden is, om tot God te genaken.
- De grondslag ligt in Hem, Die Zijn ziel gegeven heeft tot een rantsoen voor velen.

- In die Christus, Die gekomen is, niet om de wet of de profeten te ontbinden, maar om te vervullen.
- Het ligt in Hem, waarvan ge leest in Jesaja 63, Die de pers alleen getreden heeft en niemand van de volkeren was met Hem.
- Het ligt in Hem, die de kerk gekocht heeft met de prijs van Zijn dierbaar bloed. De apostel schrijft aan de gemeente van Korinthe: *Want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en uw ziel, welke beide Godes zijn.*

Van nature zijn we allemaal vijanden. Van nature zijn we allemaal kinderen des toorns. Van nature liggen we allemaal buiten God en dan zijn we zonder God op de wereld. En mijn geliefden, het is met geen praatje goed te maken. Dat moet je maar niet denken, nee. *Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid.* Een mens moet verlost worden uit de klauwen van de hel. Een mens moet verlost worden vanonder de macht en de kracht van de vorst der duisternis. De apostel zegt: *Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde.* Als we maar eens eerlijk gemaakt worden, als God onze ogen maar eens gaat openen, och dan zullen we het wel zeggen en bekennen in welke diepe ellendige toestand dat we gezonken en verdronken leven. En dat er van onze kant nooit, nooit, nooit geen verwachting meer is. Maar er is hulp besteld bij een Held, Die machtig is om te verlossen. En wat nu onmogelijk is bij de mens, dat is mogelijk bij God. Het is een God, Die spreekt en het is er, Die gebiedt en het staat er.

God spreekt: Mijn uitverkoor'nen al,

Uit Basan Ik verlossen zal,

(Die nu is zeer hoogmoedig.)

Ik wil zeer fraai ende gezond,

Uit des meer 's allerdiepsten grond,

Trekken met Mijn hand goedig.   Datheen, Psalm 68:11

Mijn geliefden, dat volk wordt uit de hel verlost. Dat wordt verlost van onder de macht en de kracht van de vorst der duisternis. Want ze liggen in banden gekweld, zo verschrikkelijk, dat als God hun ogen ervoor opent, zij zeggen: *O God, nu kan het nooit meer. O God, het kan nooit meer.* Ze komen in een totaal onmogelijk toestand voor zichzelf terecht. En mijn geliefden, als het nooit onmogelijk wordt in ons leven, dan kan God het nooit mogelijk maken. Onthoudt dat je levenlang maar. Het wordt onmogelijk aan 's mensen kant. 'Mijn hoop is vergaan en mijn verwachting van de Heere'. Maar God komt, en als God komt, geliefden, dan wordt een leeuw een lam. Als God komt, dan wordt een vijand een vriend. Als God komt, dan wordt een tegenstander tot een voorstander. En dat is door Zijn almachtige en Goddelijke genade. Het werk Gods in de wedergeboorte is een volmaakt werk. Want in de wedergeboorte wordt een mens het leven Gods deelachtig. In de wedergeboorte wordt de liefde Gods in zijn hart uitgestort. En in de wedergeboorte krijgt een ziel zoveel, zoveel van de hemel in zijn ziel, dat hij nooit meer, nooit meer van God los kan komen. Nooit meer. Dan wordt die mens aan God verbonden. En al de duivels uit de hel zijn niet bij machte om hem van die God los te krijgen. Nooit.

Job zegt: *al dode mij de Heere, zal ik nochtans op Hem hopen.* De duivel was op weg om hem te doden en te vermoorden. En hij had hem al ver gekregen, zóver dat Job zijn geboortedag zelfs ging vervloeken. Job heeft eerst zichzelf gerechtvaardigd, maar toen het er op aankwam, geliefden toen de duivel zijn pijlen schoot in zijn hart, heeft Job gezegd: *al dode mij de Heere, dan zal ik nochtans op Hem hopen.*

En nu is er een volk dat blijft God achteraan kleven. Er is een volk op de wereld dat van God niet af kan. Er is een volk op de wereld die zeggen: "Op U zijn mijn schreiend ogen." Er is een volk op de wereld dat loopt tot de laatste minuut van hun leven te kijken naar de deur van *vrije genade* of God hem nog eens wilt openen. Daar lopen ze naar te kijken. Niet kloppen, zoals de dwaze maagden met hun vermeende recht, dat durven ze niet, dat kunnen ze niet. Want ze liggen daar op de grond, in de schuld voor God. Ze liggen daar als een rechteloos mens, rechteloos. Ze hebben de eeuwige dood verdiend. Ze zijn niet waard dat God onder hun dak zou inkomen. Hun hele leven getuigt tegen hen. Ze hebben niets om er hun hand op te leggen. Och nee. Ze kunnen niet anders verwachten dan dat God ze zal wegstoten. En dat God ze weg doet met de bezem van Zijn Goddelijke recht. Maar weet je wat er voor dat volk overblijft? En mensen, onderzoekt je hart eens. Och, leg je hart er eens bij, vanmiddag, of je er wat van mag kennen door Gods genade. Er blijft voor dat volk maar één woord over. Maar één woord. En je weet wat dat woord is. Mm?

Dat ene woord wat er overblijft? '*Genâ, o God, genâ, hoor mijn gebed. Hoor hoe een boet'ling pleit*'. Genade. En als het er op aan komt, geliefden, - en het komt er op aan, o ja - als het er dan op aankomt, dan zeggen ze met David:

*Verwerp mij van Uw aangezicht toch niet,
Ai, laat van mij Uw Heil'gen Geest niet scheiden.*

Dan zeggen ze: "O God, denk nog eens aan mij. O God, zie toch eens op mij neer. O God, zal er nog een kruimeltje genade voor mij over wezen? O God, zou Je nog eens één woordje, zou Je nog eens eenmaal tot mijn ziel willen spreken?"

Och, het is een wonderlijke zaak, geliefden. Want dat volk dat kan bij God niet vandaan blijven. Nee, hoor. En dat ze bij God niet vandaan kunnen blijven dat komt omdat God ze getrokken heeft met koorden van eeuwige liefde. Dat komt omdat God naar hen om heeft gezien en hen getrokken heeft door vrijwillige en eeuwige liefde. Dan zeggen ze wel eens: "Heere, ik ben met mezelf bedrogen, ik ben met mezelf bedrogen. Maar o God, Je bent toch met mij niet bedrogen? Want Je hebt het geweten dat ik van de buik en de baarmoeder af aan een overtreder zou zijn. Je bent toch niet met mij teleurgesteld? Je hebt me toch met Je bloed gekocht? Je heb me toch eenmaal verlost uit de hand desgenen die sterker was dan ik ben? Je hebt het toch niet tevergeefs gedaan? O God, Je zult toch nooit, toch nooit laten varen het werk van Uw handen? O God, wees mij zondaar genadig."

En nu, God heeft hun hart genomen en dat volk heeft hun hart aan God gegeven. 'En Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.' De liefdedienst des Vaders, de liefdedienst des Zoons, de liefdedienst des Heiligen Geestes. En als je hun hart open zou snijden, dan zou je in hun hart vinden dat verlangen om God te dienen om God te vrezen, om in Zijn wegen te wandelen. De zonde en de wereld is hun de dood geworden. Ze zijn zichzelf tot verdriet op de wereld. Een verdriet voor zichzelf, maar: *U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren.*

Och, God wordt hun lust en begeerte, 'om God te vrezen bovenal'. Dat is om in Zijn wegen te wandelen. Dat is om de Heere welbehaaglijk te zijn. Dat is om God nooit te bedroeven. De betrekking ligt er om Hem te vrezen, en in alles Hem te vrezen. En met hun ganse hart en leven Hem te vrezen. En daarom, daarom blijft het ook de bede van dat volk en blijft het een verlangen van hun hart, wat wij samen zingen uit het laatste vers van Psalm 90:

Laat Uw genâ ons met haar troost verrijken; enz.

Toepassing

3. *Het zien van Gods aangezicht*

En nu staat er van de heerlijkheid des hemels: *en zij zullen Zijn aangezicht zien en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn*. De hogepriester in het Oude Testament mocht eenmaal in het jaar in het heilige der heiligen ingaan en dat altijd met bloed. Nooit zonder bloed. En als je dan eens denkt aan Mozes, de knecht Gods, die man zegt: *"Toon mij Uw heerlijkheid*. Want die man was vol van heimwee om de heerlijkheid Gods te aanschouwen. Maar wat kreeg die man tot antwoord? *Gij zult Mijn heerlijkheid niet kunnen zien, want wie zal God zien en leven?* En van de serafijnen staat geschreven in Jesaja 6, dat ze met hun vleugelen hun aangezicht bedekken onder de uitroep: *Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen*.

En nu staat er van Gods kinderen, *dat zij Zijn aangezicht zullen zien*. Dus ze krijgen méér dan de serafijnen. Ze krijgen méér dan Mozes. Ze krijgen méér dan de heilige engelen en troongeesten. *Ze zullen Zijn aangezicht zien*.

*Gods vriend'lijk aangezicht,
Geeft vrolijkheid en licht,
Voor all' oprechte harten,
Ten troost verspreid in smarten.*

Het aangezicht Gods is hier in gunst tot Zijn volk gewend. Maar wat gaat hier Gods kerk vaak onder het gemis over de wereld. Job zegt: *Ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet, en achterwaarts zo bemerkte ik Hem niet*. Wat een duisternis en wat een donkerheid is er gedurig in het hart en in het leven van Gods kinderen. Soms verbergt God Zijn aangezicht tot beproeving van hun ziel. Maar de meeste tijd is het vanwege hun zonden. *Uw zonden maken een scheiding tussen de Heere en tussen uw ziel en daarom verberg Ik mijn aangezicht voor u*. Och, er zijn zoveel tijden mensen, dat ze zeggen: *O God, zou Je het nog wel weten? Zou God er nog wel zijn? Zou God er nog wel zijn?* Er zijn zoveel tijden dat ze zeggen: *Zal ik God nog wel eens ooit ontmoeten? Zal God Zijn aangezicht nog wel eens ooit in gunst over mij doen lichten?* Hier gebeurt het in Christus en door Christus dat God Zijn aangezicht over Zijn volk laat lichten. En in het licht van des konings aangezicht is vrede en blijdschap door de Heilige Geest.

Je leest van Esther dat ze in dertig dagen niet bij de koning was geweest. En ze was bevreesd om naar de koning te gaan want ze wist niet hoe het af zou lopen. En nu is er een volk op de wereld die in geen dertig dagen, ja zelfs in geen drie jaar en veel langer - zodat ze het niet meer heugen kunnen, - God nog eens heeft mogen ontmoeten. En dan zeggen ze: *als het waar geweest is, dan is het al jaren en jaren geleden*. Want je moet rekenen mensen, Gods volk kan wel eens een bemoediging krijgen, maar een bemoediging dat is geen ontmoeting. En een vertroosting is geen oplossing. Er staat van de discipelen geschreven in Johannes 20: *"De discipelen dan werden verblijd als zij den Heere zagen."* En het was eigenlijk nog maar drie dagen geleden dat ze Hem gezien hadden. Maar die drie dagen, was alsof het wel 300 jaar was. Ja, of het 300 jaar was. Die mensen waren ziek naar het aangezicht van Christus, om dát te aanschouwen. Want met Zijn dood dachten ze, dat nu alles afgedaan was. *Zó zijn ze in de strijd gekomen. Wij hoopten dat Hij was, Degene Die Israël verlossen zou. Maar benevens dit alles is het al de derde dag dat deze dingen geschiedt zijn*.

En och geliefden, wat is het hier voor Gods volk een zwerven over de wereld, een zwerven in het Godsgemis. Dat is het gedurig in hun leven. En nu kunnen ze zichzelf er wel vandaan zondigen; maar er naar toe komen, dat kan niet meer, nee. En toch ligt het waarachtige leven in hun ziel verklaard.

En als je dat nu niet kent, mensen, dan sta je er buiten. Ja, dan sta je er buiten. Maar hier in dat hart, op de bodem van hun ziel ligt die zucht van David in Psalm 119: *Vertoon Uw aangezicht aan mij, o HEER!* En dan zeggen ze: *o God, dat het nog eens gebeuren mocht!* 'En als het gebeuren zal, zal het een leven uit de doden wezen. Dat zal de blijdschap zijn in mijn leven, als God nog eens terugkomt.' Want och, wat is het hier toch een zwerven in dit Mesech der ellende, onder zoveel moeite, zorgen en zonden, ellenden en wederwaardigheden. Maar nu straks als dat volk verlost wordt, *dan zullen ze Zijn aangezicht zien.* O dan zal er geen scheiding meer wezen!

Ze zullen Gods aangezicht aanschouwen. En wat zal dat volk, geliefden, wat zal dat volk in verwondering, wat zal dat volk in aanbidding wegzinken als ze Zijn aangezicht zullen zien! Och, het is allemaal maar menselijk wat ik er over praten kan, vanzelf. Och mensen, het kan niet anders ook, want wij weten nog niet wat wij zijn zullen. *Het is nog niet geopenbaard*, zegt de apostel. Maar och, bij wijze van spreken, je zou zeggen: 'ze zullen de eerste duizend jaar hun ogen van dat dierbaar aangezicht nooit aftrekken, vanwege de blijdschap, vanwege de heerlijkheid, vanwege de zaligheid die ze in Zijn aangezicht zullen aanschouwen.' En omdat God nu met Zijn aangezicht hen aanschouwd heeft, op hen heeft neergezien, dat Hij hen overal nagewandeld heeft, dat Hij Zijn ogen nooit van hen afgehouden heeft. Ook al was het bij dat volk zo, dat zij het niet konden bezien en dat ze het niet geloofden. De bruid zegt, *dat de Bruidegom achter de muur staat.* Want Hij kijkt het alles af, mensen. Hij kijkt het alles af. En al kunnen zij Hem niet zien, maar Hij ziet hen altijd. *Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat wij het in Uw handen geven.*

Volk van God, dat het je bemoedigen mocht in dit Mesech der ellende, in de middag van deze dag. Och, al kun je het niet altijd zien en geloven, maar het is toch waarachtig. En dat je daar op ziende, toch eens met Lodensteyn mocht zeggen: *Ik ga zo met mijn kruis, naar mijns Vaders huis.*

Want als God een ogenblikje Zijn oog van mij af zou trekken, dan zonk ik voor eeuwig weg in de wanhoop en in het verdriet. Maar nu is Zijn oog op mijn ziel geslagen en nu zullen zij straks Zijn aangezicht zien. En dan..., och in Zijn aangezicht zal nooit geen verwijt zijn.

Och, menselijk uitgedrukt, geliefden, daar zullen er twee blij zijn. God zal blij zijn als Hij Zijn volk daar aanschouwt en dat volk zal zo buitengewoon verblijd zijn als ze Hem zullen zien.

Ze zullen mijn aangezicht zien, staat er. Dat volk van God komt straks thuis om eeuwig thuis te blijven. Ze zullen nooit meer weg moeten. Ze zullen nooit meer gescheiden worden. Nee, daar zal eeuwige blijdschap op hun hoofden wezen en treuring en zuchting voor eeuwig wegvlieden.

4. En dan: Zijn Naam zal op hun voorhoofd zijn.

1. Welke Naam dat wezen zal, dat is klaar genoeg mensen. Een kind kan dat wel uitrekenen. Dat is *de Naam van God en van het Lam*, die zal op hun voorhoofden zijn. Ja, die Naam zal daar pronken. Och, er is maar tweeërlei namen, mensen. Er staat in Openbaring 13 van mensen die het beeld van het beest aanbidden en het merkteken aan hun voorhoofd dragen. Het teken van de Antichrist. Maar dat volk zal Góds Naam op hun voorhoofd hebben, als de van Hem verkorenen, als de door Hem gekochten, als de door Hem verlost, als degenen die eeuwig zalig zijn en die dan eeuwig in die zaligheid mogen delen. Die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft en die in het hart van geen mens is opgekomen; *en dat om God daarin eeuwiglijk te loven en te prijzen.*

2. *Zijn Naam zal op hun voorhoofden wezen.* Zijn Naam; het eigen ik zal weggefallen zijn, voor eeuwig zelf weggefallen zijn. Maar *Zijn Naam* zal op hun voorhoofd staan. O, de duivel zal knersen met zijn tanden als hij dat volk zal zien, verlost van smart en pijn. Als hij er nooit meer bij zal kunnen komen, als hij hen nooit meer zal kunnen beroeren en als de zonde hen niet meer zal benauwen.
3. *Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn.* Er is geen af val der heiligen. *Maar zij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof, tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.*

Och geliefden, heb je hoop dat je erbij hoort? Heb je er hoop op? Is er iets van in je ziel ontdekt geworden? Heb je er hoop op dat er een kruimeltje van in je leven is geopenbaard, in je hart?

Och, het moet *hier* beginnen, mensen. De hel begint hier, maar de hemel begint ook hier. En de hemel begint hier voor hellewichten. Want zo leren ze zichzelf hier kennen. Maar God zal Sion herbouwen uit het stof. En daar zal Zijn Naam eeuwig worden grootgemaakt. Is er al ooit in ons leven een betrekking op God gevallen? Hebben we al eens ooit iets van die twee punten in ons leven leren kennen? Wat zijn die punten?

Ten eerste, *dat het God om ons te doen is*, en ten tweede *dat het bij ons om God te doen is*. Dat zijn de punten; en als dat aangeraakt wordt hier vanbinnen, o, dan wordt het vanbinnen zacht. Dan wordt hij vernederd, dan wordt hij verootmoedigd. Dan zegt hij: 'o God, heb ik ooit gezien naar Dien, Die naar mij kwam om te zien?' *En dan is God gevonden van degenen die naar Hem niet vraagden, van degenen die naar Hem niet zochten.*

Jong en oud, klein en groot, er zijn twee sterfgevallen in de gemeente. De een jong en de ander oud, maar voor beiden is het eeuwigheid geworden. En als het nu hier maar eeuwigheid voor hun geworden is, dan zou het niet erg zijn om te sterven. Dan zal het niet erg zijn. Nee. Dan is het een verlossing uit een wereld vol van moeite, vol van verdriet en vol van gemis. Maar als daar niets van gekend wordt, tussen de wieg en het graf, dan is het beter dat een mens nooit, nooit, nooit geboren was. Och, de deur der genade is nog niet op het nachtslot.

Geliefden, God staat nog en wacht nog om genadig te zijn. En als je nu nooit een ogenblikje mag inleven het geluk van Gods volk en het ongeluk van degenen die daar vreemdeling van zijn en daar geen kennis aan hebben ... o wat verschrikkelijk! Wat verschrikkelijk zal dat zijn! Maar och, de Heere staat nog en Hij wacht nog om genadig te zijn. *Die Mij vroeg zoeken zullen mij zeker vinden.* Och, dat we nog geweld leerden doen, op de rommelende ingewanden van Gods barmhartigheid. Dat we aan de hemel gebonden mochten worden. Gods arm is niet verkort, mensen, en Zijn macht is niet verminderd. Voor ons is het nog het heden der genade. Voor ons is het nog de welaangename tijd, voor ouden zowel als voor jongen. Er is geen mens te oud en er is geen mens te jong, er is geen mens te slecht, nee. Zondaars worden gezaligd, vijanden worden met God verzoend en dat door de tussenkomst van die gezegende Middelaar en Borg des Verbonds. Och, dat ook deze roepstem die God ons nog zendt, niet overging, maar dat het wat na mag laten voor de een, zowel als voor de ander. En dat het zijn mocht tot waarachtige bekering. Want gemeente, vergeet het nooit: *tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien.*

En volk des HEEREN, als je nu vanmiddag een ogenblikje er bijgesloten bent en er ingesloten, als het ooit in een keer wáár geweest is, dan zal het eeuwig waar blijven. En God zal nooit laten varen het werk van Zijn handen. Maar, daarom zegt ook Petrus:

Broeders benaarstig u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken, want dat doende zult gij nimmermeer struikelen. Maar zal u toegevoegd worden een ruime ingang in het koninkrijk Daarboven. Amen.

Dankgebed

HEERE, Ge mocht de Naprediker zijn van Uw gezegend getuigenis dat we in deze middag nog mochten brengen. Wil het nog bekrachtigen door Uw Goddelijke Geest. En geef dat Uw volk erdoor mocht verlevendigd en versterkt zijn. Dat zondaars nog bekeerd en goddelozen gerechtvaardigd mochten worden.

Breng ons in de avond nogmaals samen, als het met Uw lieve raad bestaan kan. Geef nog lust en opgewektheid en doe boven bidden en verwachting aan ellendigen nog wèl. Om het bloed des eeuwigen Testaments; om Jezus' wil. Amen.

Wij zingen Psalm 17 vers 7 en het laatste vers.

Ontvang de zegen des Heeren

***De genade van onze Heere Jezus Christus,
De liefde Gods
en de gemeenschap des Heiligen Geestes,
zij en blijve met u allen. Amen.***